GAUDEO

John Carter Brown
Library
Brown University

C·e

DESIDERII HERALDI ADVERSARIORVM LIBRI DVO.

Quibus adiunctus eſt Animaduerſionum
eiuſdem in librum Iamblichi de vita
Pythagoræ nuper primùm
editum liber vnus.

PARISIIS,
Apud IEREMIAM PERIER, via Iacobæa, ſub ſigno Bellerophontis.

M. D. XCIX.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

1599.

CLARISS. ET ORNATISS. VIRO,

LVDOVICO SERVINO

Sacri conſiſtorij Regij conſiliario,
& in ſupremo Senatu Pariſienſi
fiſci Regij Aduocato,

DESID. HERALDVS S.

SI ad benè beatéque viuendum literæ aliquid conferunt, Vir Clariß. nemo nõ laudabit eorũ induſtriam, qui perditis hiſce, & profligatis temporibus, quibus doctorum tanta penuria, in eloquentiæ, & ſapientiæ libris emaculandis, atque illuſtrandis verſantur. Nemo non eorum ſtudium fauẽtiã *ſuâ, & εὐφημίᾳ proſequetur, qui commodis omnibus poſthabitis, & neglecta ſæpè re familiari, quam vt augeãt multi tot & tantos labores exantlant, id vnũ ſtudent, vt laboribus & lucubrationibus ſuis, homines meliores, doctiores, & ſapientiores efficiant. Reperiuntur tamen homines ita vani, ita inepti, & ridiculi, vt hoc ſtudij genus, non modò non laudare, verùm etiam, ſi Diis placet, reprehendere ſoleant: & quæ aut propter ingenij tarditatẽ, aut ſeruilem inertiam conſequi non potuerunt, in aliis vituperare. Quos ſanè cum tanta vanitate & ignorantia κρόμμυα, καὶ θερμὸν ἄρτον ἐσθίειν iubeo. Ego verò cùm viderem abſque harum literarum cognitione ſcientias neque benè, neque facilè comparari poſſe, multoſque tanto adminiculo deſtitutos, humi ſerpere, & in puluere publico volutari, torpori & negligentiæ χαίρειν φράσας, huic ſtudio-*

rum generi temporis aliquid conceſſi. Neque mihi animus erat, quæ in Muſeolo meo infeliciter ſatis ſcribebam, & obſeruabam in publicum emittere, niſi viris quibuſdam doctis, & in literis magnis, quorum tu pars magna, Vir ornatiſſ. labores meos gratos, & probatos vidiſſem: qui cùm me ad aliquid ſcribendum, & edendum ſæpiùs hortarentur, vicerunt tandem admonitionibus adhortationibuſque ſuis, & effecerunt vt vela ventis committerem: An ἀγαθῇ τύχῃ neſcio: θεοῦ δ' ἐν γούνασι κεῖται. Sed quia illis mihi inſtantibus non potui ab ijs quæ in aliquot ſcriptores, magnos illos, καὶ οὐ τῶν τυχόντων meditatus eram, auſpicari: quæ in varijs auctoribus correxeram, aut explicaram in aliquot libros contraxi: quorum duos priores ſub nominis tui auſpicio, Vir clariſſ. & doctiſſ. ſtudioſis meliori fortaſsè animo, quàm fortunâ dono: Cæte-

ros, ſi iſtos doctis probatos cognouero, breui daturus. Quoniam autem te conſilium meū probante, & laudante hanc editionem adornaui, paruulos hoſce libellos, quanquā dignitate, & eruditione tua indignos, tibi ſum dicare auſus: quos ſi tibi gratos, & acceptos videro, Rex ero. Tanta enim tua eſt eruditio: Tanta acies iudicij: vt quod tibi placet, cæteris diſplicere non poſſe exiſtimem. Vale vir Clariſs. in quo non ampliſsimam dignitatem: ſed meram probitatem, meram doctrinam, meram bonarum literarum cognitionem (Hæc enim vera, & interna bona ſunt) præcipuè miror. Lutetiæ, è muſeolo noſtro 8. Calend. Ianu. 1598.

Quod felix fauſtumque ſit.

De vita Pythagoræ reſtituta.

Non te, Pythagora, non ſors iterata iuuabat,
Sed nec Iamblicheo munere viuus eras.
Nox habuit merſum, ſuperis donec Deus oris
Siſtere, téque tuâ lege redire iubet.
Nam quî Sic Iuuenis primo tua ſenſa ſub æuo
Hauriat, &, tacito quæ premis ore, notet:
Ni mens priſca nouo credatur corpore condi,
Atque iterum vitæ commeminiſſe ſuæ?

LVD. SAMMARTHANVS.

DESIDERIO HERALDO
Adoleſcenti doctiſſimo.

Quos perfecta minùs negabat ætas
Lex dedit ſobolis nouæ parenti
Honores, totidem & remiſit annos
Quot pater cluet ille liberorum:
Nempe gratia prolis hæc reponit
Auctæ præmia magna Ciuitatis.
Verùm legitimis, HERALDE, *ab annis*
Annos cui propè deeſſe tres fatentur,
Quos non dant tibi liberi, libelli
Honores tribuunt, ſed ampliora
Quàm trium modò fœtuum parentes
Feres præmia, nam dediſſe lucem
Tot libris, meritò eſt patrem fuiſſe.

F. SAMMARTHANVS.

IN DOCTISSIMI VIRI DESIDERII HERALDI Aduerſar. Lib.

CARMEN.

VT qui decoro ſordidatus puluere,
Nexuque trita membra lubrico gerens
Domum frequentes rettulit victorias:
Si ſurgere acrem ſentit aduerſarium,
Bono periclo robur expertum aduocat,
Animoſque tollit, ac ſui fiduciâ
Plenus propinquam præcipit ſpe gloriam,
Seu diſcus illum, ſeu pugillatus vocat,
Laborue luctæ, ſeu pedum pernicitas
Nullius horret aleam certaminis.
Sic tu beato litterarum flumine
Largè irrigatus, quas labore induſtrio
Tibi parauit ingenî fecunditas,
Deſcendis audax in palæſtræ puluerem
Procliuis expugnare quidquid obuium
Mentes morari poßit haud exercitas.
Vltroque poſcis, inſtar alti ſpiritus,
De laude ſummâ, cum viris ſummatibus
Decernere, alma quos vetat virtus mori,
Cœloque tollit fama pennato gradu.

Quapropter & nunc tende cum Deo lubens
Quo te lacit ſpes, indoliſque viuidæ
Præclarus ardor, & nouis porro ſtude
Veteres coronas auctitare adoreis.

I. DE VOVVEREN.

ERRATA.

Pagina 1. 7. Aruernus. pag. 5. 11. pro 28. lege 29. p. 27. 9. τὸ σῶμα. p. 39. lin. vlt. ἀπάκλωσει. p. 40. 20. Pro O Au. 41. 12. Dores. 42. 18. Vel Solipuga. 23. Sucerdis. p. 51. 17. ψυχάγωγίαις. 88. 25. Thraces. 129. 7. Iuuenali lucem. 142. 1. καὶ περιαγγέιλαι. 154. lin. vlti. ὀλιγωρούμεναι. Alia quædam fortaſsè ſuperſunt, quæ lector candidus facilè emendabit.

Extraict du priuilege du Roy.

PAR grace & priuilege du Roy, il eſt permis à Ieremie Perier, marchand Libraire à Paris, d'imprimer ou faire imprimer vn liure, intitulé *Deſiderij Heraldi aduerſariorum libri duo, quibus adiunctus eſt animaduerſionum eiuſdem in librum Iamblichi de vita Pythagoræ nuper primùm editũ Liber vnus.* Et deffences ſont faictes à tous Libraires, Imprimeurs & autres, de quelque qualité & condition qu'ils ſoyent, de ne les imprimer ou faire imprimer en quelque lieu que ce ſoit, iuſques au temps & terme de dix ans finis & accomplis, à peine des articles portez à l'original du preſent priuilege, nonobſtant toutes oppoſitions ou appellatiõs quelconques, & ſans preiudice d'icelle : Car tel eſt le plaiſir de ſa Majeſté. Donné à Paris le 23. de Decembre 1598. Signé par le Conſeil.

DE LESTOILLE.

VT SCIAT LECTOR IN QVIBVS PRÆCIPVÈ AVCTORIBUS emaculandis, & illuſtrandis hi aduerſariorũ libri verſentur, non abs re fore exiſtimauimus, ſi ſummas omnium capitum præmitteremus.

Summæ capitum Lib. I.

CAP. I.

IN veteribus gloſsis complura emendantur. Adipiſci. Apiſci. Aeuitas. Virgo acerba. Amatoriũ. Aruſpex.

CAP. II.

Diogenes Laërtius duobus locis emendatur.

CAP. III.

Loci aliquot Arnobiani emendati. Intimare. Auocare. Apuleius emendatus. Plutarchus correctus. παράγειν. ô iſti apud Arnobium.

CAP. IV.

Complura in veteri gloſſario emendantur. Cambio. Calui. Capitis diminutio. Catillus. Cinum. ἐπισκύνιον. Circus. Deportatio.

CAP. V.

Θύειν ἐπὶ τῇ διαβάσει. θύειν τὰ διαβατήρια. θύειν τὰ σωτήρια, & τὰ σῶστρα, ῥύσια. θύειν τὰ εὐαγγέλια. Cùm litarent propter viam facientes, dicebantur iis γίνεσθαι τὰ διαβατήρια: vt aliàs γίνεσθαι τὰ ἱερὰ: & pleniùs γίνεσθαι καλὰ τὰ ἱερὰ: atque etiam δεξιστὰ περιχωρεῖν. ξεναγοί. ξένοι. Herodoti Interpres obiter notatus. Ὅμοιοι apud Xenephontem qui dicti. Xenephonti lux.

CAP. VI.

Quædam in gloſſario emendata, illuſtrata. Exequiæ. Proſequi. περιπέμπειν. ἐκπέμπειν. παραπέμπειν. Mos antiquus notatus. Ire. Exportare. ἐκφέρειν. ἐκκομίζειν. παρακομίζειν. Mortui extra vrbem ſepeliebantur. Potẽtiores olim in vrbe ipſa: & ſæpiùs iuxta forum. Quin & in templis.

CAP. VII.

In gloſſario multa correcta. Fauor. φόρος, i. forum græcis recentioribus. Ἀποβολὴ. ἐκβολὴ. ἀποβάλλειν. Theocriti ſcholia leuiter correcta. Iracũdia. ὥραιος. Lea. Longæuo. Lares. Nundinæ. Obpopa. Oſsilegium: & de oſsilegio plura.

CAP. VIII.

Gloſſarium à litera P ad finem vſque percurritur. Multa in eo emendantur, illuſtrantur. Paludamentum φοινικὶς. Ruſſæ tunicæ militares. Peruerſus ἐπαρίστερος. Ploſtrum.

Populares στρατιῶται. *Puluix. Puppæ.* πλαγγόνες. Νύμφαι. *Sedulè. Lucillius fortaſsè emendatus. Tibicines.*

CAP. IX.

Ὀροσάγγαι *apud Perſas ſunt* εὐεργέται *græcis. Thuydides explicatus.* Νεκροὶ ὑπόσπονδοι. νεκροὺς ὑποσπόνδους δοῦναι, ἀποδοῦναι. *Mos antiquus* τῆς ἀναιρέσεως *notatus.* ψυχαγωγίας *antiqua conſuetudo. Virgilius illuſtratus, & fortaſsè emendatus. Luctus mortuis prodeſſe credebatur. Quare capillos tumulis apponerẽt. Lecto efferebantur mortui. Hunc lectum* κλίνην *græci dixerunt. Fulcro eum eburno potentiores fulciebant: ſimul cum corpore comburebant.*

CAP. X.

Herodotus emendatus. explicatus. Quam diei horam Græci per tempus πληθυούσης ἀγορᾶς *intellexerint. Theocritus emendatus.* περιψύχεσθαι. *Adſpergere, & obſipare aquã. M. Antoninus Philoſophus emẽdatus.*

CAP. XI.

In veteribus gloſsis multa explicata. Ducere. Ἀπάγειν. ἄγειν πρὸς θάνατον. *Pauſanias auctor* ἀττικοῦ λεξικοῦ. *Cubile* φωλεός. εὐνή. *Conſueſcere* ἐνεργητικῶς. *Diuidia. Diuidua. Diuidus. Calpurnius correctus.* εὐφημισμὸς *notatus. Turgor. Quædam in gloſſario Græcolatico emendata.* διαφθείρειν. *Corrumpere. Corruptelæ.* φθορά. *Aequor noua ſignificatione.* Ἰσόπεδον.

CAP. XII.

An licuerit Athenienſibus & Perſis ſorores vxores ducere. Expenſi duo Senecæ loci in Hercule furente. Deorum ductor. ταγὸς. *Vehere. Nauis quaſi Vehiculum.*

Summæ Cap. Lib. II.

CAP. I.

Quædam in Plauti Amphitruone illuſtrata, correcta. ἕρμαιον. κοινὸς ἑρμῆς. Ἑρμαῖ ἐν προθύροις οἴκων.

CAP. II.

In Aſinaria Plauti quædam emendantur, illuſtrantur.

CAP. III.

Quædam in Plauti Aulularia corriguntur, illuſtrantur. Per bonam fidem μέγιστος ὅρκος. *Capteiuei duobus locis emendantur.*

CAP. IV.

In Caſina quædam illuſtrantur, explicantur, emendantur. εὐφημισμὸς *notatus.* μακαρείτης. *felix.* ἁλώνητα ἀνδράποδα. ἀντιβλέπειν. *Helleniſmus Plautinus.*

CAP. V.

Plauti Epidicus duobus locis illuſtrata. In Bacchidibus quædam explicata. Religioſæ exceptiones notatæ: Si Dij volunt: ἢν θεὸς θέλῃ: θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων. σὺν θεῷ. σὺν θεῶν δόσει.

CAP. VI.

In Milite glorioſo correctus locus. Mos antiquus ſacrificãdi θεοῖς ἀποτροπαίοις *ad auertenda inſomnia, vel quæ inſomnijs portenta. In Pſeudolo locus illuſtratus: & correctio Plautini Commentatoris confirmata.*

CAP. VII.

Plautus correctus in Pœnulo, Perſa, Sticho. Sæpè illuſtratus. Vulgata in Trinummo lectio confirmata. Oculos effodere. ὀφθαλμοὺς ἐξορύσσειν.

CAP. VIII.

Pindari locus explicatus.

CAP. IX.

Dionyſius περιηγητὴς *multis in locis illuſtratur.* Θῆβαι ὠγυγίαι. ἱερὸς δόμος. *Dij habitare dicebantur in templis. Aethiopes* εὐσεβεῖς. *Notata ſuperſtitio antiquorum lapillis ad auerruncandos* κακοδαίμονας *vtentium.*

CAP. X.

Strabonis locus explicatur.

CAP. XI.

Ariſtotelis locus emendatus: alius explicatus.

CAP. XII.

Diogenis Laërtij expenſus locus in Anaximenis vita. Alius in Anaxagoræ vita illuſtratus.

CAP. XIII.

Ciceronis locus explicatus. Diogenes Apolloniates emendatus.

CAP. XIIII.

Ciceronis locus illuſtratus. Præcones ludorum Olympicorum qui fuerint. ἀνακηρύττειν. *Pindari locus illuſtratus. Aeliano lux.*

CAP. XV.

Plauti locus in Milite glorioſo illuſtratus. Μέγας βασιλεύς. βασιλεὺς *Rex Perſarum abſque adiectione. Rex. Terentius illuſtratus. Plauti locus collatus cum loco Ariſtophanis.*

CAP. XVI.

Duo Iuuenalis loci explicati. κομᾷν.

CAP. XVII.

Hippocratis locus illuſtratus. Deſignare. ἀποδεῖξαι· ἀποφαίνειν· μηνύειν.

DESI-

DESIDERII HERALDI

ADVERSARIORVM LIBER PRIMVS.

CAP. I.

In veterib. gloßis complura emendantur. Adipiſci. Apiſci. Aeuitas. Virgo acerba. Amatorium. Aruſpex.

QVI vetus gloſſarium ab H. Stephano excuſum ſcripſit, doctus fuit. Sed multa in eo perperam à librariis ſcripta, perperam intellecta. In ipſo penè libri limine legitur, Ab aſtratura, ἀπὸ τῆς ἀναβολικῆς. P. Faber aruernus, vir longè erudititiſſimus, & optimus, legendum exiſtimat, Ab, à ſtratura. i. ab, vel à ſtratura. vt ſit ἀπὸ τῆς ἀναβολικῆς idem quod ἀπὸ τῆς στρώσεως. Sunt enim ſerui ab, ſiue à ſtratura. Eadem ſerie, Abominandum, ἀποτρόπαιον, ἀπευκταῖον, ἀπεστον. Lego ἀπευκτόν. Scholia ad Theocritum: Εὐκτὸς δὲ, ὁ εὐχῆς ἄξιος, καὶ εὐκταῖος: ἀπευκτὸς δὲ, καὶ ἀπευκταῖος, ὁ μισητός. Aeſchylus Agamemnone:

Vocabulũ mendoſum accẽtu priuauimus H. Stephanum ſequuti: quẽ & poſteà in hoc ſequemur.

ὅταν δ᾽ ἀπευκτὰ πήματ᾽ ἄγγελος πόλει
στυγνῷ προσώπῳ πτωσίμου στρατοῦ φέρῃ.

Deinde, Adagium, προοίμιον. Lege παροίμιον. Abſentatio, ἀπηχὲς, ἀμαυρὸν. Trãſpoſita lectio. Lege abſentatio, ἀποστήθισις ἀπὸ στόματος. Abſurdum, ἀπηχὲς, ἀμαυρόν.

Adipiſci.

Adipiſci, ἐπικλᾶσθαι. Optimè ſanè. Nam adipiſci eſt adapiſci, ἐπικλᾶσθαι, non κλᾶσθαι ſimpliciter.

Apiſci.

Apiſci κλᾶσθαι. Plaut. in Capt.

Sc. Iupiter ſupreme.

Sine ſacris hereditatem ſum aptus effertiſſimam.

Et in Epidico:

Sc. Satin' ille homo.

Tace ſis modò: Sine me hominem apiſci.

Ætas, æuitas, ἡλικία, χρόνος. Ætas ab

Æuitas.

Æuitas κατὰ συγκοπήν. Arnobius lib. 2. aduerſus gentes. *Det reſponſum rogatus, quiſnam ſit ipſe, aut à quo patre, quibus ſit in regionibus editus, quo pacto, aut quanam ratione nutritus: quid operis, aut negotij celebrãs,* *anteacti temporis decurrerit æuitatem.* Et lib.3. *Nec obtinere perpetuam poſſe credimus æuitatem, quod extremis coërcitum finibus, neceſſaria circumcludit extremitas.* Poſteà in noſtro gloſſario: Acerbum, ἄωρον, πικρὸν, ἀπέπειρόν. Α῎ωρον dicit propriè. Nam fructus acerbi, ἄωροι. Et vt Α῎ωρος dicitur græcis virgo μὴ ὡραία γάμου, Nondũ matura viro: Sic & acerba dicitur Varroni, Virgo acerba. Agathone. *Ideò quòd maiores noſtri virginis acerbæ aureis Veneris vocabulis imbui noluerunt.* Sequitur, Amatorium, φίλτρον. Seneca ep. 9. *Hecaton ait: Ego tibi monſtrabo amatorium ſine medicamento: ſine herba: ſine vllius veneficæ carmine. Si vis amari, Ama.* Quid ſit Amatorium docet Amatoriũ. Plautus περιφραστικῶς, in Truculento. In Prol.

Si ſemel amoris poculum accepit merè:
Eáque intra pectus ſe penetrauit potio,
Extemplò & ipſus perÿt, & res & fides.

Amatorium eſt, *amoris poculum.* Attonitus, ἐμβροντηθεὶς, ἐκριγιαελους. Locus penè depoſitus. Legendum tamẽ ſuſpicor, ἐκραγεὶς, ἄνους. Aſcora ασκοπυθην: Lege, ἀσκοπυτίνη. Adſperſerit τηροσκλησι: Lego, περικλύσῃ: Nam infrà, Adſpergine, περικλύσματι. Aruſpex, βωμοσκόπος. Ergo Aruſpex.

quòd aram ſpeciat dictus aruſpex γλωσσογράφῳ. Cui non accedit Velius Longus: *Item ariſpex ab ariuga, quæ eſſet hoſtia, nõ aruſpex.* Eodem penè modo Donatus ad Phormionem Terentij, act. 4. ſc. 5. *Haruſpex, inquit, ab haruga nominatur. Nã Haruga dicitur hoſtia, ab hara, in qua concluditur, & ſeruatur. Hara autem eſt, in qua pecora includuntur.* Neque quidquam hîc mutandum. Nam Haruga omninò ſcripſit Donatus: quod ipſe ſatis declarat, Harugam ab hara deducens. Aringa igitur locum hîc apud Donatum non habebit: quemadmodum neque apud Seruium. Dionyſ. Hal. lib. 2. Ant. Rom. ἔπι πρὸς τούτοις ἔταξε μάντιν ἐξ ἑκάστης φυλῆς ἕνα παρεῖναι τοῖς ἱεροῖς, ὃν ἡμεῖς μὲν ἱεροσκόπον καλοῦμεν, Ρωμαῖοι δὲ ὀλίγον τι τῆς ἀρχαίας φυλάττοντες ὀνομασίας, Αρούσπικα προσαγορεύουσιν. Aruſpicem ἱεροσκόπον interpretatur: Quomodo & γλωσσογράφος alibi, Haruſpex, ἱεροσκόπος, θύτης.

CAP. II.

Diogenes Laërtius duobus locis emendatus.

Legebam nuper Parmenidis vitam apud Diogenem Laërtium. Hunc locum offendi,qui me offendit. ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν θ΄ καὶ εἰκοστὴν ὀλυμπιάδα. Monſtrum lectionis. Ergo Parmenides Meliſſi præceptor ducentis circiter annis diſcipulo antiquior. Nam Meliſſus ἤκμαζε κατὰ τὴν τετάρτην, καὶ ὀγδοηκοστὴν ὀλυμπιάδα. Interpres autẽ aut aliam lectionem ſequutus eſt, aut malè hæc verba, ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν θ΄ καὶ εἰκοστὴν ὀλυμπιάδα, interpretatur; *floruit olympiade 99.* Vulgata enim lectio olymp. 28. dicit. Sed vtrobique error. Nam neque Parmenides diſcipulo ducentis annis maior:neque multis annis minor. Legendum igitur puto, ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν οη΄ ὀλυμπιάδα. Librariorum hîc error: qui in numeris non inſolens. () paulò longius accedit ad figuram τοῦ θ longioris: & ex η ſæpiſſimè fit κ. Nam niſi vtrumque diſtinctè, & penſiculatè ſcribatur, vix alterum ab altero diſcerni poterit. Vnde ſcioli librarij ſcriptum putarunt θκ: & quia κ΄ εἴκοσι ſignificat ἀριθμητικῶς, idcircò nomen arithmeticum omnibus literis expreſſerũt, & εἰκοστὴν ſcripſerunt. Hac lectione repoſita, ætatem propriam viuent Parmenides, & Meliſſus. Curabo & alibi Diogenem: imò ſanabo. In Socratis vita de Socrate hæc ſcribit, ſi librariis fidẽ adhibemus. ἀλλὰ καὶ λυρίζειν ἐμάνθανεν ὅτε καιρός. μηδὲν λέγων ἄτοπον εἶναι, ἅτις μὴ οἶδεν ἐκμανθάνειν. Legendum dico, pro ὅτε καιρὸς, ὅτε γηραιὸς. Facilis lapſus. Notum quod de hac re Cic. in Cat. Mai. Stobæus, Val. Maximus, & alij ſcripſerunt.

CAP. III.

Loci aliquot Arnobiani emendati. Intimare. Auocare. Apuleius emendatus. Plutarchus correctus. περιάγειν. *O iſti apud Arnobiũ.*

ET Arnobius nobis aliquid debebit. Legimus lib. 1. *Quod cùm dicere non ſit veſtrum, neque explicare poßitis, cuius rei cauſſa ſub hac cæli conuexione verſemini, deſiſtite arbitrari pertinere ad vos quidquam: cùm ea quæ fiunt, non pariliter fiant: ſed ad ſenſus ſummam redeant referantúrque totius.* Sic vulgò legitur: Sed lege mecum, *Cùm ea quæ fiunt, non partiliter fiant: ſed ad ſenſus ſummam redeant referantúrque totius.* Opponit ea quæ partiliter fiunt iis, *quæ ad ſenſus ſummam redeunt, referuntúrque totius.* Eandem dictionem vſurpat iterum lib. 6. *Hoc enim eſt propriũ deorum, complere* *omnia vi ſua:non partiliter vſpiã, ſed vbique eſſe totos : Non adeſſe, non abeſſe : Non cœnatum ad Aethiopas pergere, & poſt dies bis ſenos priuatim ad domicilium redire.* Locus alius corruptiſſimus eſt lib. 5. *Primum illud à vobis (ſi modò commodare patientiam vultis) exquirimus primùm* (Repetitio huius vocis offendit aures meas) *Allegorico genere vel ſcripta hæc eſſe, vel eodem modo intelligi oportere, vnde eſt vobis cognitum, vel vnde intimatum in conſilium ſcriptores aduocare? Vos ſcilicet tum in eorum pectorib. latitabatis, cùm pro alijs res alias inter veritate capta ſubdebant?* Lege me auctore. *Allegorico genere vel ſcripta hæc eſſe, vel eodem modo intelligi oportere, vnde eſt vobis cognitum, vel vnde intimatum? In conſilium ſcriptores * aduocare vos ſcilicet: Tum in eorũ pectoribus latitabatis, cùm res alias pro alijs inter veritate capta ſubdebãt.* Sententia plana hoc modo, quæ alioqui nulla. Dicit, *vnde eſt vobis cognitum, vel vnde intimatũ?* Quia cognitum, & intimatum differũt. Nam intimare γνωρίσαι, ἐμφανίσαι, φανερῶσαι. Intimatum igitur τὸ φανερωθὲν : at cognitum, τὸ γνωσθὲν, δι' ἡμας eſſe poteſt. Sic ſcire, & cognoſcere eodem libro

* pro *aduocauere.*

Intimare.

diſtinguit. *Quod tamen vt vobis ita ſeſe habere (quemadmodum dicitis) annuamus: Qui ſcitis, aut vnde cognoſcitis, vtra pars ſit ſententiis hiſtoriæ ſcripta ſimplicibus, vtra verò ſit diſſonis, atque alienis ſignificationib. tecta?* Intimare autem aliis item vſurpatum. Martianus Capella lib. 1. de nuptiis Philologiæ. *Hæc cùm Iuno affixa, vt adhærebat elatiori plurimùm Ioui, acclinatis eius auribus intimaret.* Sed redeo ad Arnobium, apud quem ſic ſcribunt lib. 7. *Quis eſt enim primùm, qui Deum illum fuiſſe credat, qui currentib. fruſtrà delectaretur equuleis, euocaríque ſe genere hoc ludicri iucundiſſimum duceret?* Ibi pro *euocaríque* legendum exiſtimo, *auocaríque.* Nam Auocare in hoc ſenſu alibi ſæpè apud eundẽ Arnobium. Et, ne longius abeamus, eodem libro. *Ergone iniurias ſuas Dij vendũt, atque vt paruuli puſiones, quò animis parcant, abſtineántque ploratibus, paſſerculos, pupulos, equuleos, panes accipiunt, quib. auocare ſe poſſint?* B. Hieronymus, ep. ad Lætam. *Diſcat primò Pſalterium: His ſe canticis auocet, & in Prouerbiis Salomonis erudiatur ad vitam.* Idem ad Marcellum. *Sudans meſſor Pſalmis ſe auocat: & curua*

Auocare.

ttondens vitem falce vinitor, aliquid Daui-licum canit. Veteres gloſſę, Auocat, περιπα, καταργεῖ, ἀποσχολεῖ. Lege περισπᾷ. Eodem ſenſu quo Arnobius, & Hieronymus τῷ *auocare* vtuntur, Plutarchus vſus eſt τῷ παράγειν. Sic enim lege in Solone, τῇ δὲ ποιήσει κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς οὐδὲν ἄξιον σπουδῆς, ἀλλὰ παίζων ἔοικε προσχρήσασθαι, καὶ παράγειν ἑαυτὸν ἐν τῷ σχολάζειν. Apuleius eodem pacto emendandus videtur lib. 4. Metamor. *Sed ego te narrationibus lepidis, anilibúſque fabulis protinus euocabo.* Lege hîc etiam, *auocabo.* Helleniſmus frequens eſt apud Arnobiũ noſtrũ, ô *iſti*, ὦ οὗτοι. i. ὦ ὑμεῖς. Sic enim Arnobium interpretor. lib. I. *Et tamen, ô iſti, qui hominem nos colere morte functum ignominioſa ridetis : nonne liberum & vos patrem membratim ab Titanis diſſipatum fanorum conſecrationi aptatis?* Iterum: *Et tamen, ô iſti, qui pollutas res noſtras vitiorum criminamini, &c.* Et lib. 2. *Intereà tamen, ô iſti, qui admiramini, qui ſtupetis doctorum, & philoſophiæ ſcita.* Lib. 4. *Quid dicetis, ô iſti, qui, &c.* Lib. 6. *Quid dicetis, ô iſti, etiámne Dij cœlites, &c.* Lib. 7. *Quid dicitis, ô iſti, ergone ille putor, &c.*

Gloſſarium emendatũ.

παράγειν.

Plutarchus emẽdatus.

Helleniſmus Arnobianus.

CAP. IIII.

Complura in veteri gloſſario emendantur. Cambio. Calui. Capitis diminutio. Catillus. Cinum. ἐπισκύνιον. Circus. Deportatio.

Cambio. LEgimus in gloſſario, Bominatores θορυβοποιοί: Lege Bouinatores. Cacumbeat, διαλλάσσει. fortè, Cambiat, διαλλάσσῃ. In aliis gloſſis, Ἀνταλλάσσω, Submuto, Cambio. Priſcianus lib. 10. de arte Grammatica. *Cambio ἀμείβομαι ponit Chariſius, & eius præteritum Campſi: quod ἀπὸ τοῦ κάμπτω, ἔκαμψα græco eſſe videtur. Vnde & Campſo, campſas ſolebant vetuſtiſſimi dicere.* Ibidem: Calpitur, ἐξαπατᾶ. Lego, Calbitur, pro Caluitur. Saluſtius apud Priſc. 10. de arte Grammat. *Contra ille calui ratus. Calui*, inquit Priſcianus, *id eſt, decipi*. Plaut. in Caſ.

Calui.

ſc. Sequimini Comites.

-- Nam vbi domi ſola ſum
Sopor manus caluitur.

Apud Non. voce Arua. Pacuuius: *Poſtquam calamitas plures annos aruas caluitur.* Canalis ρουςρυεξ, ὀχετός. Lego, ῥοῦς, ῥύαξ, ὀχετός. Capitis diminutio, κεφαλῆς ἐλάττωσις. i. καταστάσεως ἐναλλαγή, interprete Theophilo. Adi Iuriſcõſultos.

Catillus. Catillus, πίναξ. Quadram intelligit. Priſcianus: *Tranſit etiam N in L:*

vt, Vnus, Vllus, Nullus, Vinum Villum, Ca-
ena Catella, Bonus bellus, Catinum Catillum.
Sic Cilum & Cilium, à Cinum. Gloſſæ Cilum.
oſtræ : Cinum, ἐπισκύνιον. Heſychius: Cinum.
Επισκύνιον, τὸ ἐπάνω τῶν ὀφθαλμῶν ὀφρύ- ἐπισκύνιον.
ιον, ἢ τὸ μεσόφρυον. Theocritus Hercu-
iſco.

τοῖον ἐπισκύνιον βλοσυρῷ ἐπέκειτο προσώπῳ.

Contrà partes inferiores τῶν ὀφθαλμῶν,
οῖλα dicebantur. Scholia ad Theocri-
tum : κοῖλα, τὰ ὑποκάτω τῶν ὀφθαλμῶν.
In gloſſis noſtris legimus, Clunar, κριθῆς
λέπυρον. Scribo, Cluma. Feſtus : *Clumæ,*
folliculi ordei. Cimis κορίζω. Lego, Ci-
micia, κοριών. Iſidorus: *Cimicia, propter ſi-*
militudinem Cimicis. Vnde & eam Græci
Corionem vocauerunt. Circum ἱέρακα. Sic
ſanè Scholia ad Aeſchylum, Κίρκον in- κίρκος.
terpretantur, ἐν Πέρσαις, ad hunc locum.

Μεθύστερον δὲ κίρκον εἰσορῶ δρόμῳ
πτεροῖς ἐφορμαίνοντα, καὶ χηλαῖς κάρα
τίλλοντα.

Vbi Scholia : Μετὰ δὲ τοῦτο, ὁρῶ κίρκον,
ἤτοι ἱέρακα. Quæ ſequuntur in noſtro
gloſſario, ſic legenda exiſtimo. ἔστι δὲ
ὄρνεον, μεταβληθείσης τῆς σκύλλης, τοῦ Νίσου
μεγαρέως. Et ſic Circum pro Ciri accipit

γλωσσογράφος: aut potius fabulæ nõ ſat
memor eſt, de qua lege ſis Ouid. 8. Me
Κίρκȣ autẽ meminit etiã Ariſtoteles: eĩ
que inter ἱέρακας ponit, vt & Plinius. Se
quitur in Gloſſ. Cõmittit, συμβάλλει, μα
τλω. Lege, Συμβάλλει μάχλω. Vnde ſta
tim pòſt, Commiſſor, συμβαλλομάχος
Corruptus & hic locus: Commodio
ætate, τῇ χρήσει. Quid ſi legeris, Com
moditate? Legimus poſteà, Conſum
matum erit, τετολμημένον εἶναι: Lego om
ninò, τετελεσμένον ἔσται. Correptè, εὐστρό
φως, εὐαντόλως: Lege, εὐστόλως. Nam ſequi
tur poſteà, Correptio, εὐστολή. Sed aggre
diar literam D: & vocabula quædam ab
ea incipientia reponam, componam.
Damnaſceto, habent gloſſæ, ὀφιλεῖς:
Lego, Damnas eſto, ὀφείλεις, vel ὀφείλει.
*Damnas eſto heres meus domum illius reficere:
Vel, illũ ære alieno liberare.* Sequitur poſteà,
Decipit, τελευταῖον. Appoſitè verò. Lege,
deinceps, vel denique. Sed potius, deinceps. Nam quamuis non ſit propriè τελευταῖον, eſt tamen ἐπὶ τὰ ἑξῆς. Ibidem,
Decuit ἔπιρεν: Quid obſtat quominus
legamus ἔπρεπεν: vel etiam ἐπῆρεν: quod
malo? Pro demultia ἐκλογὴ α πολλῶν, ἐκ-

Tit. de Legat. §. Tã a. corp. & alibi ſæpius.

λογὴ ἀπὸ πολλῶν? Qui deportabantur in ſolas terras, erant capite deminuti. Vlp. Tit. de Tut. 8. §. 12. *Media capitis deminutio dicitur, per quam ſola ciuitate amiſſa, libertas retinetur: Quod fit in eo, cui aqua & igni interdicitur.* Lego igitur in gloſſis, deportare μειῶσαι, pro μιωσαι. Poſteà pro deſtinare ἀποστιλαι, lego omninò ἀποστεῖλαι. Nam anteà Gloſſarij ſcriptor Deſtino interpretatus eſt ἀποπέμπω. Malè etiã legitur diſtote, διασκέδασον. Legendum enim diſcote, pro diſcute. Nam diſcutere eſt διασκεδάσαι, πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἐξετάσαι. Qui primi ſcripſerũt, Donicum ἄχρηστον: næ iſti linguæ Latinæ ignari omninò fuerunt. Lege, Donicũ, ἄχρις οὗ.

CAP. V.

Θύειν ἐπὶ τῇ διαβάσει. θύειν τὰ διαβατήρια. θύειν τὰ σωτήρια, & τὰ σῶστρα, ῥύσια. θύειν τὰ εὐαγγέλια. Cùm litarent propter viam facientes, dicebantur iis γίνεσθαι τὰ διαβατήρια: ut aliàs γίνεσθαι τὰ ἱερὰ: & plenius γίνεσθαι καλὰ τὰ ἱερὰ: atque etiã χρηστὰ προχωρεῖν. ξεναγοί. ξένοι. Herodoti interpres obiter notatus. Oμοῖοι apud Xenophontem qui dicti. Xenophonti lux.

θύειν ἐπὶ τῇ διαβάσει.

θύειν τὰ διαβατήρια.

ἑλλην. γ.

θύειν τὰ σωτήρια.

σῶστρα θύειν.

ῥύσια.

SOlebant Imperatores antequam ad bellum progrederentur θύειν ἐπὶ τῇ διαβάσει. Xenophon ἑλλην. ϛ. ἐπλήρουν δὲ καὶ τριήρεις αὐτοί τε οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ Κορίνθιοι, καὶ ἐδέοντο καὶ τῶν Σικυωνίων συμπληροῦν, ἐφ᾽ ὧν διενοοῦντο τὸ στράτευμα διαβιβάζειν. καὶ ὁ μὲν δὴ Ἀρχίδαμος ἐθύετο ἐπὶ τῇ διαβάσει. Ἀντὶ τοῦ, θύειν ἐπὶ τῇ διαβάσει, dicit alibi θύειν τὰ διαβατήρια. Ἐπεὶ καὶ θυσάμενος, καὶ τἄλλα ὅσα ἔδει, καὶ τὰ διαβατήρια, ἐξῆλθε, ταῖς μὲν πόλεσι διαπέμψας ἀγγέλους, &c. Θύειν τὰ διαβατήρια dicunt Latini, *facere propter viam*. Sic autem dictum θύειν τὰ διαβατήρια, vt θύειν τὰ σωτήρια. Xenophon ἀναβάσεως γ. καὶ Ξενοφῶν εἶπε, Δοκεῖ μοι, ὦ ἄνδρες, ἐπεὶ περὶ σωτηρίας ἡμῶν λεγόντων, οἰωνὸς Διὸς τοῦ σωτῆρος ἐφάνη, εὔξασθαι, τῷ θεῷ τούτῳ θύσειν σωτήρια, ὅπου ἂν πρῶτον εἰς φιλίαν χώραν ἀφικώμεθα. Dion lib. 41. Τοσαύτην γὰρ εὔνοιαν αὐτοῦ πᾶσαι, ὡς εἰπεῖν, αἱ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ πόλεις εἶχον, ὥστ᾽ ἐπειδὴ ἤκουσαν αὐτὸν ὀλίγον ἔμπροσθε ἐπικινδύνως νοσοῦντα, Σωτήρια αὐτοῦ δημοσίᾳ θύειν εὔξασθαι. Σῶστρα θύειν dixit Herodotus, Muſa 1. σῶστρα τοῦ παιδὸς γὰρ μέλλω θύειν τοῖσι θεῶν τιμὴ αὕτη προσκέαται. Ῥύσια etiam dicebantur. Dionyſius περιηγητής.

Ῥύσια δ' Ἀπόλλωνι χοροὺς ἀνάγουσιν ἅπασαι. Ad idem exemplum θύειν τὰ εὐαγγέλια dixerunt. Diod. Sicul. lib. 15. Ὁ δὲ Διονύσιος τοῦτον μὲν ἐτίμησεν, αὐτὸς δὲ περιχαρὴς ἐγένετο, καὶ τοῖς θεοῖς εὐαγγέλια θύσας, πότους καὶ μεγάλας εὐωχίας ἐπετέλεσεν. Polyænus lib. 1. Ἐτεώνικος τοὺς ἀγγέλους ἐκέλευσε νύκτωρ ὑπεξελθεῖν, καὶ μεθ' ἡμέραν ἐς Μιτυλήνην ἐστεφανωμένους, καὶ παιανίζοντας, νίκην ἀγγέλλοντας ἥκειν. Ἐτεώνικος μὲν ἔθυεν εὐαγγέλια. Et lib. 2. Ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς περιῆλθεν ἐστεφανωμένος, ἔθυσεν εὐαγγέλια, διέπεμψε τοῖς φίλοις μερίδας ἀπὸ τῶν ἱερείων. Sic Xenophon in priori hiſtoria ἑλλην. α. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἐποίουν. Αὐτὸς δ' ἐπειδὰν ἐκεῖνοι κατέπλεον, ἔθυε τὰ εὐαγγέλια, καὶ τοῖς στρατιώταις παρήγγελλε δειπνοποιεῖσθαι. Τοῖς δὲ καλλιερήσασιν τὰ διαβατήρια θύουσιν dicebantur γενέσθαι τὰ διαβατήρια. Xenophon ἑλλην. γ. Ὁ δὲ Παυσανίας, ἐπεὶ τὰ διαβατήρια ἐγένετο αὐτῷ, καθεζόμενος ἐν τῇ Τεγέᾳ, τούς τε ξεναγοὺς διέπεμπε, καὶ τοὺς ἐκ τῶν περιοικίδων πόλεων στρατιώτας περιέμενεν. Nam & iis dicũtur γίνεσθαι τὰ ἱερὰ qui ſacrificantes litant. Veluti ἀναβ. ϛ. & ἑλλην. γ. atque alibi ſæpius. Plenius quandoque dicuntur γίνεσθαι καλὰ, ſed

θύειν τὰ εὐαγγέλια.

quando dicantur γενέσθαι τὰ διαβατήρια.

non elegantius. Æſchylus Ἑπτ. ἐπὶ Θήβ.

-- πόρον δ' Ισμηνὸν οὐκ ἐᾷ περᾶν
ὁ μάντις. οὐ γὰρ σφάγια γίνεται καλά.

Strabo lib. 3. ἐνταῦθα δὲ θύσαντας, μὴ γενομένων καλῶν τῶν ἱερείων ἀνακάμψαι πάλιν. Et ib. μὴ γενομένων δὲ πάλιν καλῶν τῶν ἱερείων ἐπανελθεῖν οἴκαδε. Onoſander: γενομένων δὴ καλῶν τῶν ἱερῶν, ἀρχέσθω πάσης πράξεως, καὶ καλείτω τοὺς ἡγεμόνας πάντας ἐπὶ τὴν ὄψιν τῶν ἱερῶν. dicuntur etiam χρηστὰ προχωρεῖν Herodoto, Muſa 5. ἐπεί τε οἱ τὰ ἱρὰ οὐ προσεχώρεε χρηστὰ θυομένῳ ἐπὶ Κρότωνα. dicuntur Thucydidi οὐ προχωρεῖν ſimpliciter, lib. 5. ὡς δ' αὐτοῖς τὰ διαβατήρια θυομένοις οὐ προὐχώρει, αὐτοί τε ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου, &c. Alia φράσει idem dixit eodē libro. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος λακεδαιμόνιοι, μελλήσαντες εἰς τὴν Αργείαν στρατεύειν, ὡς αὐτοῖς τὰ διαβατήρια ἱερὰ ἐν τοῖς ὁρίοις οὐκ ἐγίγνετο, ἀνεχώρησαν. Xenophon iterum ἑλλην. δ. Ὁ δ' Αγησίπολις, ἐπεὶ ἔγνω ὅτι εἴη αὐτῷ ἡγητέον τῆς φρουρᾶς, καὶ τὰ διαβατήρια θυομένῳ
ξεναγοὶ. ἐγενέτο. Ξεναγοὺς dicit Xenophon loco ſuprà laudato τοὺς τῶν μισθοφόρων ἄρχοντας.
ξένοι. ξένους γὰρ ἐκάλουν τοὺς μισθοφόρους, inquiūt Scholia ad Thucyd. lib. 2. Λακεδαιμονίων

τε οἱ ξεναγοὶ ἑκάστης πόλεως ξυνεφεστῶτες ἠνάγκαζον ἐς τὸ ἔργον. Diod.Sicul.lib.16. Οὐ μὴν, ἀλλ' οὗτοι μὲν ἐκαροδόκουν τὴν τῶν Συρακουσίων περιαίρεσιν, καὶ μετὰ πολλῶν χρημάτων ἀπέστειλαν τινας τῶν ἐκ τῆς γερουσίας τοὺς ξενολογήσοντας ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Idem Μισθοφόρους ξενολογεῖν dixit lib.15. πρὸς δὲ τούτοις, μισθοφόρους πολλοὺς ἐξενολόγει, ἔχων χρημάτων δαψίλειαν. Et ibidem τὰς ξενικὰς δυνάμεις dicit, τὰς ἐκ τῶν μισθοφόρων ξυνεστῶσας. Παρ' Εκατόμνου δὲ τοῦ Καρίας δυνάστου λάθρα συμπράττοντος αὐτῷ, χρημάτων ἔλαβε πλῆθος εἰς διατροφὴν ξενικῶν δυνάμεων. Adſcribam & hũc locum ex eodem libro: πολλοὺς δὲ ξενολογήσας ἐκ τῶν ἑλληνίδων πόλεων, ἔπεισε καὶ Λακεδαιμονίους συμμαχεῖν. ξεναγὸς autem è Laconum peculio: qui & iidem ξείνους τοὺς βαρβάρους ἐκάλουν. Herodotus Muſa 9. ταῦτα λεγόντων τῶν ἀγγέλων, οἱ Ἔφοροι ἶπαν ἐπ' ὅρκου, καὶ δὴ δοκέειν εἶναι ἐν Ορεστείῳ στείχοντας ἐπὶ τοὺς ξείνους. ξείνους γὰρ ἐκάλεον τοὺς βαρβάρους. Et iterum. Νεικέων δὲ Αμομφάρετος, λαμβάνει πέτρον ἀμφοτέρῃσι τῇσι χερσί: καὶ τιθεὶς πρὸ ποδῶν τῶν Παυσανίεω, ταύτῃ τῇ ψήφῳ ψηφίζεσθαι ἔφη, μὴ φεύγειν τοὺς ξείνους. λέγων τοὺς βαρβάρους.

ξένοι barbari dicti Laconibus.

Barbaros dicens. Sic enim ſeipſum interpretatur Herodotus. Malè igitur interpres, *Appellans barbaros*. Sed à Xenophonte nondum diſcedo. Non intelligitur ab interpretibus hic locus 3. ἑλλην. οὗτος δ᾽ ἦν καὶ τὸ εἶδος νεανίσκος, καὶ τὴν ψυχὴν εὔρωστος, οὐ μέντοι τῶν ὁμοίων. Ὁμοίους appellatos fuiſſe Lacedæmone viros bonos, & benè audiẽtes doceo. Dicebãtur autẽ ὁμοῖοι, quia viris bonis idẽ erat ius ciuitatis, nulla fortunæ, aut generis habita ratione. Idem Xenophon lib. περὶ τῆς Λακεδαιμονίων πολιτείας. Ἐπέθηκε δὲ καὶ τὴν ἀνυπόστατον ἀνάγκην ἀσκεῖν ἅπασαν πολιτικὴν ἀρετήν. τοῖς μὲν γὰρ τὰ νόμιμα ἐκτελοῦσιν ὁμοίως ἅπασι τὴν πόλιν οἰκείαν ἐποίησε, καὶ οὐδὲν ὑπελογίσατο οὔτε σωμάτων, οὔτε χρημάτων ἀσθένειαν. εἰδὲ τις ἀποδειλιάσειε τοῦ τὰ νόμιμα διαπονεῖσθαι, τοῦτον ἐκεῖ ἀπέδειξε μήτε νομίζεσθαι ἔτι τῶν ὁμοίων εἶναι. Idem eodem libello: συσκηνοῦσι δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς ἄνδρες τῶν ὁμοίων. οὗτοι τούτοις ἐπιμελοῦνται πάντων τῶν ἐπιτηδείων, ὡς μηδεμία ἀσχολία ᾖ αὐτοῖς τῶν πολεμικῶν ἐπιμελεῖσθαι. Sed & eorũ meminit ἀναβ. δ. ὑμᾶς γὰρ ἔγωγε, ὦ χειρίσοφε, ἀκούω τοὺς Λακεδαιμονίους, ὅσοι ἐστὲ τῶν ὁμοίων, εὐθὺς ἐκ παίδων κλέπτειν μελε-

ὁμοῖοι apud Lacedæmonios.

Nota ὁμοίως.

τῶν. Quamuis igitur furto ἐκ παίδων ſtuderent, ἐξ ὁμοίων nihilominus erant & inter viros bonos, καὶ δοκίμοις ἐτέλουν.

CAP. VI.

Quædam in gloſſario emendata, illuſtrata. Exequiæ. Proſequi. περιπέμπειν. ἐκπέμπειν. παραπέμπειν. *Mos antiquus notatus. Ire. Exportare.* ἐκφέρειν. ἐκκομίζειν. παρακομίζειν. *Mortui extra vrbem ſepeliebantur. Potentiores olim in vrbe ipſa: Quin & in templis.*

REuertor ad gloſſarium. Littera 5. legitur: Endofeſtabat ἐσειεν: Lego ἔσινεν. Endofeſtabat pro infeſtabat pueris notum. Enecat, ἀποννιπτει. Lego, ἀποπνίγει. Etoridà, ἐν τῷ μεταξὺ. Scripſerat anteà Entorideà. Entorideà pro interèà, vt Poſtideà pro poſteà. Plaut. in Aul. ſc. *Nunc defecato demum.*

Entorideà.

Nunc quò profectus ſum, ibo: Poſtideà domũ
Me rurſum quantũ potero, tantum recipiam.

Exequiæ, ἐκφοραί. Rectè. Seruius: *Funus eſt cadauer iam ardens: Quod dum portatur, Exequias dicimus: Crematum, Reliquias & Buſtum: Conditum iam, Sepulchrum.* Rectè, *dum portatur exequias dicimus.* Puto, quia

Exequiæ.

Vnde dictę.

tunc amici corpus, quod effertur, ſequuntur, & exſequuntur. Hoc enim verbo ita M. Tullius vſus eſt. Terẽtius:

-- Funus interim
Procedit: Sequimur: Ad ſepulchrũ venimus.

Proſequi.

ep.30.

ἐκπέμπειν.

Proſequi eodem ſenſu omninò commodè. Seneca: *Baſſus noſter videbatur mihi proſequi ſe, & componere: & viuere tanquam ſuperſtes, & ſapienter ferre deſiderium ſui.* (Vbi *componere* etiam verbum funebre, notum ſatis.) Petronius: *Hæc ergo cùm virum extuliſſet, non contenta vulgari more funus paßis proſequi crinibus, aut nudatum corpus in conſpectu frequentiæ plangere, in conditorium etiam proſequuta eſt defunctum,* &c. Apul. lib. 8. Metam. *Funus verò, toto feralem pompam proſequente populo, deducitur ad ſepulturam.* & lib. 9. *Peractíſque feralibus officiis, frequentíque proſequente comitatu, tradunt ſepulturæ.* Sed hoc verbum ad omnes pompas accommodatiſſimũ. Apul. lib. 10. Metam. *Dies ecce muneri deſtinatus aderat. Ad conſeptum caueæ, proſequente populo, pompatico fauore deducor.* Proſequi eſt ἐκπέμπειν, προπέμπειν, παραπέμπειν. Euripides:

τὸν δ' αὖ θανόντα, καὶ πόνων πεπαυμένον,

χαίροντας, εὐφημοῦντας, ἐκπέμπειν δόμων.
Vertit M. Tullius 1. Tuſcul. quæſt.

At qui labores morte finiſſet graues,
Omnes amicos laude & lætitia exſequi.

Ergo τὸ ἐκπέμπειν *Exequi* vertit. Aeſchylus ἑπτ. ἐπὶ θηβ.

Πῶς τολμήσω μήτε σε κλάειν,
Μήτε προπέμπειν ἐπὶ τύμβῳ; προπέμπειν.

Et paulò pòſt:

Ἡμεῖς μὲν ἴμεν, καὶ συνθάψομεν
Αἵδε προπομποί.

Plut. in Numa: ζηλωτὸν δὲ αὐτοῦ καὶ τῷ τάφῳ τὸν βίον ἐποίησαν οἵ τε σύμμαχοι, καὶ φίλοι δῆμοι συνελθόντες ἐπὶ τὰς ταφὰς, ἅμα δημοσίαις ἐπιφοραῖς καὶ στεφάνοις, οἵ τε πατρίκιοι τὸ λέχος ἀράμενοι, καὶ συμπαρόντες οἱ τῶν θεῶν ἱερεῖς, καὶ παραπέμποντες. παραπέμπειν.

Ἐπιφορὰς & στεφάνους dicit, flores, odores, corollas, & ſimilia, quibus corpus, ſiue lectũ, quo efferebatur, vt & buſtum, ac tumulum ornabant. Dionyſ. Hal. lib. 11. Ant. Rom. ἐξεπήδων γὰρ ἐκ τῶν οἰκιῶν γυναῖκές τε, καὶ παρθένοι τὸ πάθος ἀποδυρόμεναι, αἱ μὲν ἄνθη καὶ στεφάνους βάλλουσαι κατὰ τῆς κλίνης, αἱ δὲ τελαμῶνας, ἢ μίτρας, αἱ δὲ ἀθύρματα κόμης παρθενικὰ, καί που τινὲς καὶ πλοκάμων ἀποκειράμεναι βοστρύχους· ἄνδρες τὲ συχνοὶ. λαμβάνοντες ἐκ τῶν πλησίον ἐργαστηρίων, τὰ μὲν ὠνῇ, τὰ δὲ χάριτι, συνεπεκόσμουν τοῖς προσφόροις δωρήμασι τὴν ἐκκομιδήν. Tibullus eleg. 3. lib. 1.

Non ſoror Aſſyrios cineri quæ dedat odores,
Et fleat effuſis ante ſepulchra comis.

Virgil. 6. Æneid.

-- Et ſubiectam more parentum
Auerſi tenuere facem: congeſta cremantur
Thurea dona, dapes, fuſo crateres oliuo.

Sed & amiciſſimi corollas & odores, ac flores eiuſmodi quotannis tumulo imponebant. Tibullus lib. 2.

Atq; aliquis ſenior veteres veneratus amores,
Annua cōſtructo ſerta dabit tumulo.

Virg. lib. 5.

Hic duo ritè mero libans carcheſia Baccho,
Fundit humi: duo lacte nouo, duo ſãguine ſacro.
Purpureóſque iacit flores, ac talia fatur:
Salue ſancte Parens iterum, &c.

Quod & antiquis Chriſtianis olim factitatũ. Prudentius hymno in exequiis defunctorum.

Nos tecta fouebimus oſſa
Violis, & fronde frequenti,
Titulumque, & frigida ſaxa
Liquido ſpargemus odore.

B. Hieronymus, ep. ad Pammachium. *Cæteri mariti ſuper tumulos coniugum ſpargunt violas, roſas, lilia, floréſque purpureos, & dolorem pectoris his officiis conſolantur.*

Ire.

Sed vt ad propoſitum reuertamur *Ire* ſimpliciter eodem penè modo accipitur. Nam *Ire ad exequias* omninò propriè. Terẽt. *Effertur, Imus.* Vbi Donatus: *Efferri propriè dicũtur cadauera mortuorum: & Ire propriè ad exequias.* Virgil. 11. Aen.

Ite, ait, egregias animas, quæ ſanguine nobis
Hanc patriã peperere ſuo, decorate ſupremis
Muneribus.

Exportare.

Apuleius lib. 3. Florid. *Proin quoniã poëta optimus perſonam vitæ depoſuerit: rectà de auditorio eius exequias eundum: legẽda eius eſſe nunc oſſa, mox carmina.* Sic dixit, *Exequias eundum*, vt lib. 4. *Exequias venire. Aſpexit in pomeriis ciuitatis funus ingens locatum, plurimos homines, ingenti multitudine, qui exequias venerant circunſtare, omnis triſtißimos, & obſoletißimos veſtitu.* Dicit Seruius, *Dum portatur Corpus.* Non malè. Quamuis enim Efferre hanc ſibi σημείωσιν ſuo veluti iure vindicare poſſit: *Exportare* tamen apud Virgil. in eodem ſenſu reperias. Donatus ad locum Terentij ſuprà citatum. *Effertur,* inquit, ἐκφέρεται, *græcum eſt. Quod vitans Virgilius, ne diceret Effertur, inquit:*

--Tum corpora luce carentum
Exportant tectis, & triſtia funera ducunt.

Ferre foras. Plautus ſimplex *ferre* pro eodem vſurpauit. ſed non ſimpliciter. *foras* enim addidit. *Efferre* autem nihil aliud eſt, quàm *foras ferre.* In Aul.

ſc. Velim te arbitrari.

Quæ cras veniat: perendie foras feratur, ſoror.

ἐκκομίζειν. Ἀντὶ τοῦ ἐκφέρειν vtuntur & propriè τῷ ἐκκομίζειν Græci. Ælianus lib. 8. ποικ. ἱστορ. c. 4. Πολίαρχόν φασι τὸν Ἀθηναῖον, εἰς τοσοῦτον προελθεῖν τρυφῆς, ὥστε καὶ κύνας, καὶ ἀλεκτρυόνας ἐκείνους, οἷς ἔχαιρεν, ἐκκομίζειν ἀποθανόντας δημοσίᾳ. καὶ ἐπὶ τὴν ἐκφορὰν αὐτῶν παρεκάλει τοὺς φίλους. Scholia Æſchyli ad hunc locum ἑπτ. ἐπὶ θήβ.

ἄτιμον εἶναι δι' ἐκφορᾶς φίλων ὕπο.

Ἐκφορᾶς, inquiunt, ἐκκομιδῆς. σημείωσαι ὅτι τὸ συγκομίζειν καὶ ἐκκομίζειν, καὶ ἀνακομίζειν ἐπὶ νεκρῶν λέγεται. καὶ συγκομιδὴ μὲν λέγεται ἡ περὶ τοῦ τάφου πᾶσα ἐπιμέλεια. ἐκκομιδὴ, ἡ πρὸς τὸν τάφον ἀπαγωγή. ἀνακομιδὴ, ἡ ἐκ τάφου εἰς τάφον μετάθεσις. Heraclides περὶ πολιτ. Παρ' αὐτοῖς ὀδύρεσθαι οὐκ ἔστιν ἐπὶ τοῖς τελευτήσασιν. ἀλλ' ἐπειδὰν ἐκκομίσωσιν, εὐωχοῦνται. Eunapius παρακομίσασθαι etiã eodem pacto vſurpauit, in Iamblicho. Ἄλλην ὁδὸν πορευώμεθα: Νεκρὸς γὰρ ἐντεῦθεν ἔναγχος παρακεκόμισται. Nata σημείωσις: quia mortuos vel ex ædibus efferebant: vel extra vrbem ſepeliebant. Nota lex duodecim Tabul. *Hominem mortuum in vrbe ne ſepelito, neue vrito.* Verùm antiquitùs in propriis ædibus ſepeliebantur. Seruius ad hunc locum 6. Æneid. *Sedibus hunc refer antè ſuis, & conde ſepulchro. Apud Maiores,* inquit, *omnes homines in ſuis domibus ſepeliebantur. Vnde ortum eſt, vt Lares colerentur in domibus. Vnde etiam vmbras, Laruas vocamus.* Potentiores etiam, & qui magiſtratibus functi de Rep. benè meriti erãt, in vrbe ſepeliebantur, & ſæpius propè forum. Sed ante latas leges duod. Tab. Quin & poſt leges latas. M. Tull. 2. de Legib. A. *Quid? Qui poſt duodecim in vrbe ſepulti ſunt clari viri?* M. *Credo, Tite, fuiſſe, aut eos quibus ante hanc legem virtutis cauſa tributũ eſt, vt Publicolæ, vt Tuberto: quod eorum poſteri iure tenuerunt: Aut eos, ſi qui hoc, vt Fabritius, virtutis cauſa ſoluti legib. cõſequuti ſunt. Sed in vrbe ſepeliri lex vetat: Sic decre-*

παρακομίσασθαι.

Antiquitùs in propriis ædib. ſepeliebantur.

Potẽtiores olim in vrbe ſepeliebantur.

tum à Pontificum collegio, non eſſe ius in loco publico fieri ſepulchrum. Sed & prioribus illis temporib. minùs nobiles extra vrbem ſepeliebantur. Dionyſ. Hal. lib.5. Ant. Rom. de P. Valerio Publicola. Ἀλλ' ἐμέλησαν αὐτὸν οἱ συγγενεῖς φαύλως πως, καὶ ὡς ἕνα τῶν ἐπιτυχόντων ἐκκομίσαντες ἐκ τῆς πόλεως καίειν τε καὶ θάπτειν. ἡ μέντοι βουλὴ μαθοῦσα ὡς εἶχεν αὐτῷ τὰ πράγματα ἀπόρως, ἐκ τῶν δημοσίων ἐψηφίσατο χρημάτων ἐπιχορηγηθῆναι τὰς εἰς τὴν ταφὴν δαπάνας, καὶ χωρίον ἔνθα ἐκαύθη, καὶ ἐτάφη, μόνῳ τῶν μέχρις ἐμοῦ γενομένων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, ἐν τῇ πόλει σύνεγγυς τῆς ἀγορᾶς ἀπέδειξεν ὑπὸ ἐλέους. Vide Plut.in Publ.vita. Propter vias publicas ſæpius condebantur. Iuu. ſat. I.

Et ſæpius iuxta forũ.

-- Experiar quid concedatur in illos
Quorũ flaminia tegitur cinis, atque Latina.

Nota res vulgò. Sed & in Græcię vrbib. quibuſdam, quos honorificè ſepelire volebant, eos in vrbe media, & propè forum ſæpius ἔθαπτον. Xenophon lib.7. Ἑλλην. de Euphrone à Corinthiis ſepulto. Οἱ μέντοι πολῖται αὐτὸν ὡς ἄνδρα ἀγαθὸν κομισάμενοι ἔθαψάν τε ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ ὡς ἀρχηγέτην τῆς πόλεως σέβονται. Thucyd.

lib.5. Μετὰ δὲ ταῦτα, τὸν Βρασίδαν οἱ ξύμ-
μαχοι πάντες σὺν ὅπλοις ἐπισπόμενοι, δη-
μοσίᾳ ἔθαψαν ἐν τῇ πόλει πρὸ τῆς νῦν ἀγο-
ρᾶς οὔσης. Plut.in Themiſtocle: καὶ τάφον
μὲν αὐτοῦ λαμπρὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ μάγνητες
ἔχουσι. Plut.in Arato: καὶ τῶν Ἀχαιῶν φι-
λοτιμουμένων ἐκεῖ γενέσθαι ταφὰς, καὶ μνημεῖα
πρέποντα τῷ βίῳ τοῦ ἀνδρὸς, Σικυώνιοι συμ-
φορὰν ἐποιοῦντο μὴ παρ' αὐτοῖς τεθῆναι τὸ
σῶμα, καὶ τοὺς μὲν Ἀχαιοὺς ἔπεισαν ἀφιέναι.
Νόμου δὲ ὄντος ἀρχαίου μηδένα θάπτεσθαι
τειχῶν ἐντὸς, ἰσχυρᾶς τε τῷ νόμῳ δεισιδαι-
μονίας προσούσης, ἔπεμψαν εἰς Δελφοὺς ὑπὲρ
τούτων ἐρησόμενοι τὴν Πυθίαν. ἡ δὲ αὐτοῖς
ἀνερεῖ τὸν χρησμὸν τόνδε.

Βουλεύῃ Σικύων ζωάγριον αἰὲν Ἀράτου
Ἀμφ' ὁσίῃ θαλίῃ τε κατοιχομένοιο ἄνακτος.
ὡς τὸ βαρυνόμενον τῷ δ' ἀνέρι, καὶ τὸ βαρῦνον,
Γαίης ἔστ' ἀσέβημα, καὶ οὐρανοῦ ἠδὲ θαλάσσης.

κομισθείσης δὲ τῆς μαντείας, οἵ τε Ἀχαιοὶ σύμ-
παντες ἥσθησαν, καὶ διαφερόντως οἱ Σικυώνιοι,
μεταβαλόντες εἰς ἑορτὴν τὸ πένθος, εὐθὺς ἐκ
τοῦ Αἰγίου τὸν νεκρὸν, ἐστεφανωμένοι καὶ λευχει-
μονοῦντες ὑπὸ παιάνων καὶ χορῶν εἰς τὴν πόλιν
ἀνῆγον. καὶ τόπον ἐξελόμενοι περίοπτον, ὥσπερ
οἰκιστὴν, καὶ σωτῆρα τῆς πόλεως ἐκήδευσαν. καὶ
καλεῖται μέχρι νῦν Ἀράτιον. Sed quamuis

alibi ſepelirentur potentiores, funus tamen per forum ductabatur. Apul. lib. 2. Metam. *Ecce iam vltimum defletus, atque conclamatus proceſſerat mortuus, ritúque patrio, vtpote vnus de optimatibus, pompa funeris publici ductabatur per forum.* Quin & in templis quidam antiquioribus téporibus, iíque ſæpius è potentiorib. ſepeliebantur. Arnobius lib. 6. aduerſus Gentes. *Quid quòd multa ex his templa, quæ tholis ſunt aureis, & ſublimib. elata faſtigiis, auctorum conſcriptionibus comprobatur contegere cineres, atque oſſa, & functorum eſſe corporũ ſepulturas?* Lege ſis quæ ſequũtur.

CAP. VII.

In gloſſario multa correcta. fauor, φόρος, id eſt, forum Græcis recentiorib. Αποϐολὴ, Εκϐολὴ. Αποϐάλλειν. *Theocriti ſcholia leuiter correcta. Iracundia.* ὤργιος. *Lea. Longauo. Lares. Nundinæ. Obpopa. Oßilegiũ: & de oßilegio plura.*

IN gloſſario perperam ſcribunt, Exalantem ἐκπηδοντα. Legendum fortaſſe Fauor. Εκπνέοντα. Litera 6. habetur, Fauor, κρότος. Rectè. Beatus Hieronymus, ep. ad Demetriadem: *De ſeruanda virginitate.*

Equorum curſus fauore pernicior fit : Pugium fortitudo clamorib. incitatur : Paratas ad rælium acies, ſtrictóſque mucrones, ſermo Imperatoris accendit. Sequitur, Forum, Αγορὰ, φορας. Dicebam legendum φόρος: & ſic omninò ſcriptum inueni poſteà in codice manu exarato: qui tamē impreſſo multò corruptior eſt, & in hoc vnico loco ſanior, vt credo. Iſtius copiam nobis fecit I. Peregrinus doctor Regius doctiſſimus, & humaniſſimus. φόρος autem dixerunt Græci recentiores voce à Latinis detorta τὴν ἀγορὰν. Curopalates: Κατὰ μὲν τὴν πρώτην τοῦ Σεπτεμβρίου, τοῦ πατριάρχου μετὰ λιτανίας, καὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων εἰς τὸ πορφυροῦν κιόνιον παραγενομένου, ἐφ' οὗ ὁ σταυρὸς ἵσταται, ὃ πάλαι φόρος ἐκαλεῖτο. Forum dicit, cuius & Cedrenus meminit. Gloſſarium poſteà, Furioſus, οἰστροπλὴξ. Scholia Sophoclis ad hunc Electræ verſum:

τῆς οἰστροπλῆγος ἄλσος Ινάχου κόρης.

τῆς οἰστροπλῆγος, inquiunt, τῷ οἴστρῳ, ἤγουν μανίᾳ πληγείσης. Grullatores, πανικὰ φοροῦντες. Lege Grallatores, & videſis Feſtum. Arnobius lib. 2. aduerſus Gentes. *Quid curſores, Quid pugiles, quadri-*

φόρος.

Grallatores.

garios, deſultores, grallatores, funambulos, præſtigiatores ? Goruthum λονκη: Conieceram legendum βελοθήκη, & ſic poſteà ſcriptum reperi in repetitione huius vocis. Grumari, καταστρέψαι, δορωται. Lego, διορθῶσαι. Litera 9. Gloſſarij ſcriptor Iacturam interpretatur, Ἀποβολὴν, ἐκβολήν. Rectè: Nam quæ Latinis

ἐκβολή. propriè Iactura, ea Græcis ἐκβολή. Ariſtot. 3. Nicom. τοιοῦτον δέ τι συμβαίνει καὶ περὶ τὰς ἐν τοῖς χειμῶσιν ἐκβολάς. ἁπλῶς μὲν γὰρ, οὐδεὶς ἀποβάλλεται ἑκών. ἐπὶ σωτηρίᾳ δ' αὑτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν, ἅπαντες οἱ νοῦν ἔχοντες. Aeſchylus ἑπτ. ἐπὶ Θήβ.

προπρυμνα δ' ἐκβολὰν φέρει
ἀνδρῶν ἀλφηστῶν
ὄλβος ἄγαν παχυνθείς.

B. Lucas in act. Apoſt. cap. 27. σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο. καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν. Hinc quod Latini *Iacturam facere,* Græci eadem metaphora

ἀποβάλλειν. Ἀποβάλλειν dicũt. Xenoph. παιδ. η. Οὗτοι, ὦ Σάκα, οὕτως ἡδύ ἐστι τὸ ἔχειν χρήματα, ὡς ἀνιαρὸν τὸ ἀποβάλλειν. Et ἀναβ. ς. Διὰ τοῦτο δὲ κίνδυνος εἴη, μὴ καὶ τὴν προειργασμένην δόξαν ἀποβάλοι. Plut. in Camillo. οἱ δ' ἀσχολίαν πολλὰ τὴν χώραν τότε καθυβρίσαντες, καὶ παρὰ πάντα τὸν τυῤῥηνικὸν πόλεμον ἐνοχλήσαντες, ἐπιέσθησαν ὑπὸ τοῦ Καμίλλου, καὶ συνεστάλησαν εἰς τὰ τείχη, πολλοὺς ἀποβαλόντες. In gloſſis, Infuſcat μελαίνξ, μιλοι. Lego, μελαίνει, πιλοῖ. Inſpectæ περιοργασθειν, δοκιμασθειν. Lege, περιεργασθεῖσαι, δοκιμασθεῖσαι. Inteſtabilis ἀτελής. Vt accipitur *Inteſtabilis* à Plauto iocosè. Nam ἀτελὴς id deſignat. Contrà τέλειος, ἔνορχος. Scholia ad Theocritum τὸν ἐνόρχαν interpretantur, τὸν ὄρχεις μεγάλους ἔχοντα, τὸν τέλειον, ἢ μὴ τομίαν. Sic enim legendum, non τὸν ἡμιτομίαν. Gloſſarij auctor Iracundiam malè interpretatur ὀργὴν ἐπίμονον. Neque enim Iracundia propriè eſt ira ipſa, ὀργή: ſed ἕξις τοῦ ὀργίλου, ὀργιλότης ſcil. Sen. de ira. Plut. περὶ Ἀοργησίας. ἡ μὲν οὖν συνέχεια τῆς ὀργῆς, καὶ τὸ προσκρούειν πολλάκις, ἕξιν ἐμποιεῖ πονηρὰν τῇ ψυχῇ, ἣν ὀργιλότητα καλοῦσιν, εἰς ἀκροχολίαν, καὶ πικρίαν, καὶ δυσκολίαν τελευτῶσαν, ὅταν ἑλκώδης καὶ μικρόλυπος ὁ θυμὸς γένηται καὶ φιλαίτιος ὑπὸ τῶν τυχόντων, ὡς σίδηρος λεπτὸς καὶ ἀσθενὴς ἀναχαρασσόμενος. Vnde rectè poſteà γλωσσογράφος, Iracundus ὀργίλος. Iratus ὀργισθείς. Litera II. ὥραιος

ἀτελής.

Scholia ad Theocritũ correcta.

Iracundia.

accentu priuatur iniuſtè. Scripſit γλωσσογράφος, Laſciuus (vulgò Laſciuius) ὥραιος. Qui vocem græcam hac ſignificatione nõ legerant, locum corruptum exiſtimarũt. Malè.

ὥραιος.

Scholia ad Theocr. in enarratione huius verſus,

ὡραῖος χ᾽ ὡ᾽δωνὶς ἐπεὶ ϗ μᾶλα νομεύει.

ὡραῖος, dicunt, ἀντὶ τοῦ τρυφερός. ὅθεν καὶ θρύπτεσθαι, ὡραΐζεσθαι φησὶ Μένανδρος. ὡραΐζεθ᾽ ἡ τύχη πρὸς τοὺς βίους. Eadem litera, Liber, βιβλίον, φοις. Legendũ φλοῦς: quod eſt contractum ex φλόος.i.φλοιός. Sic autem propriè *Liber*. Laea λεῖνα.

Lea.

Lege Lea, λέαινα. Philargyrius ad hunc Virgilij verſum,

Torua leæna lupum ſequitur: lupus ipſe capellam.

Hoc nomen, inquit, *licet veteres latinum negent, auctoritate tamen valet. Dicebant enim Leonem maſculum, & fœminam. Vt Plautus in Vidularia:*

Nam audiui fœminã ego leonẽ ſemel parire.

Cic. de Gloria lib. II. ſic ait: Statuerunt gloriam leænæ. Leam verò Varro ad Ciceronem dicit lib. 3. Sicut nocet Panthera, & Lea. Longao κωλέντερον. Lego vel, Longabo, vel, Lõgauo. Varro lib. 4. de lingua Lat.

Tertium

Tertium fartum eſt Longabo, quod longius quàm duo hila. Arnobius lib.7. aduerſus Gentes. *Quid, inquam, ſibi hæc volunt, Apexabo, Iſicia, Silicernia, Longauo? Quæ ſunt nomina, & farciminum genera, hirquino alia ſanguine: comminutis alia inculcata pulmonib.* Lares vocat γλωσσογράφος, θεοὺς κατοικιδίους: quemadmodum & Priſcianus lib.5. de arte Grammatica. *Lar quod ſignificat* κατοικίδιον θεὸν *Laris facit genitiuum.* Verùm non ſolùm ædibus: ſed & vicis integris, atq; itineribus Lares præſidere exiſtimabantur. Arnobius lib.3. aduerſus Gentes. *Poſſumus, ſi videtur, ſumnatim aliquid & de Laribus dicere, quos arbitratur vulgus vicorum, atque itinerum Deos eſſe, ex eo quòd Græci vicos cognominant lauras.* Lege quæ ſequuntur. Sed & litera duodecima à nobis luſtrabitur; & aliquid in ea illuſtrabitur. Munus dicitur φιλοτιμία, φιλοξαι. Legendum exiſtimo φιλοξένιον. Perperam ſcribunt Nundinæ ἀγορεοι ἀτελεοι. Reſcribo Ἀγοραὶ, ἀτέλειαι. Poſteà, Nundinarum, ἑορτῶν, πανηγύρεων. Rectè ἑορτῶν. Nam in Nundinis olim & feriæ & ludi. Lege ſis benè longam de hac re diſputationē apud Macrob.lib.1.

Longauo.

Lares.

In nundinis feriæ.

Saturn. c.16. Varro Marcipore: *Vtri magis ſunt pueri hi puſilli nigri, qui ſpectant nundinas, vt magiſter dimittat luſus.* Hic idem locus corruptè legitur alibi apud Non. *dict. Nundinæ*: quem emendabis. Litera 14. legitur, Obpopa ὄρυξ. Vpupã dicit. Antiqui enim V per O efferebãt. Operæpretium λόγου ἄξιον: Sic enim lacuna replenda. Oſſilegij meminit γλωσσογράφος & Oſſilegiũ interpretatur græcè ὀστολόγιον. Diod. Sicul. ὀστολογίαν dicit, lib. 4. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰόλαον ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ὀστολογίαν, καὶ μηδὲν ὅλως ὀστέον εὑρόντες, ὑπέλαβον τὸν Ἡρακλέα τοῖς χρησμοῖς ἀκολούθως ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεοὺς μετεστᾶσθαι. Oſſilegium erat cùm poſt buſtum oſſa colligebant. Maro,

De oſſilegio.

Oſſaque lecta cado texit Corinæus aheno.

Et ſepeliebant. Dionyſ. Hal. lib. 8. Ant. Rom. ἔπειτα κατασφάξαντές τε αὐτῷ βοσκήματα, καὶ τῶν ἄλλων ἀπαρξάμενοι πάντων, ὅσων ἄνθρωποι βασιλεῦσιν, ἢ στρατιᾶς ἡγεμόσιν ἐπὶ πυρᾶς ἀπάρχονται, παρέμειναν οἱ μάλιστα τὸν ἄνδρα ἀσπαζόμενοι μέχρι τοῦ μαρανθῆναι τὴν φλόγα. κἄπειτα συναγαγόντες τὰ λείψανα, ἔθαψαν ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ, χώματι ὑψηλῷ διὰ πολυχειρίας ἐργασθέντι, μνῆμα ἐπίσημον ἐργασάμενοι. Sed non ſolùm tumulum, quod docebamus anteà, verùm & oſſa collecta, odoribus, vino, lacte, & cæteris eiuſmodi irrigabant. Tibullus el. 2. lib. 3.

Ante meum veniat longos incompta capillos,
Et fleat ante meum mœſta Neæra rogum.
Sed veniet charæ matris comitata dolore,
Mœreat hæc genero, mœreat illa viro.
Præfatæ ante meos manes, animamque, rigatæ,
Perfuſæque pias antè liquore manus:
Pars quæ ſola mei ſuperabit corporis, oſſa
Incinctæ nigra candida veſte legant.
Et primùm annoſo ſpargant collecta Lyæo,
Mox etiam niueo fundere lacte parent.
Poſt hæc carbaſeis humorem tollere ventis,
Atque in marmorea ponere ſicca domo.
Illic quas mittit diues Panchäia merces,
Eoique Arabes, diues & Aſſyria:
Et noſtri memores lacrimæ fundantur eodem.
Sic ego componi verſus in oſſa velim.

Videtur Tibullus antiquam antiqui oſſilegij formam poſteris depingere voluiſſe. Oſſa autē legebant propinquiores, & amici. Propertius lib. 2.

Noli nobilibus, noli conferre beatis:
Vix venit extremo qui legat oſſa die.

Et mulieres amicæ ea ſæpius in ſinum legebant. Tibullus lib. 1.

Abſtineas mors atra precor: Nō hîc mihi mater,
Quæ legat in mœſtos oſſa peruſta ſinus.

Propertius lib. 1.

An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis?
Oſſaque nulla tuo noſtra tenere ſinu?

CAP. VIII.

Gloſſarium à litera P ad finem vſque percurritur. Multa in eo emendantur, illuſtrantur. Paludamentum. φοινικὶς. Ruſſæ tunicæ militares. Peruerſus ἐπαρίστερος. Ploſtrum. Populares στρατιῶται. Puluix. Puppæ. πλαγγόνες. Νύμφαι. *Sedulè. Lucillius fortaſsè emendatus. Tibicines.*

P. Fabri vera laus. P. Faber Aruernus vir magnus, neque vnquam ſine laude appellandus; Cùm gloſſarium quaſi aliud agentes, & animi gratiâ vnâ aliquando inſpiceremus; legendum mihi dixit pro Abetuarium, ἐπίμετρον, Abctuarium: quod eſt Auctarium. Quam lectionem reponēdam cenſeo. Idem pro Pabulamentum φοινικὶς, legebat Paludamentum. Correctio hîc eſt in procliui. **Paludamētum.** Paludamentum enim & φοινικὶς optimè inter ſe cōueniunt. Nam vtrumque veſtimentum militare. Feſtus: *Paludati, Armati, Ornati. Omnia enim militaria ornamenta Paludamẽta dicebant*. B. Hieronymus ep. ad Saluinam: *Nihil nocuit militanti paludamentum, & baltheus, & apparitorum caterua: quia ſub habitu alterius alteri militabat*. Idem ep. ad Exuperantium: *Quis enim non diligat eum, qui ſub paludamento, & habitu militari agat opera prophetarum?* Lucill. ſat. 10.

Ponè paludatus ſtabat rorariu' veles.

Quod autem Paludamentum Latinis, Id φοινικὶς Græcis. Nam φοινικίδων vſus erat in bello ex inſtituto Lacedæmoniorum: *qui veſtibus puniceis vſi ſunt, vt coloris ſimilitudine vulnerum ſuorũ cruorem occultarent: ne hoſtibus aliquid fiduciæ adferrent, ſi fuiſſent vulnerati.* Xenophon ἐν τῇ Λακεδαιμ. πολιτ. εἰς γε μὴν τὸν ἐν τοῖς ὅπλοις ἀγῶνα τοιάδ᾽ ἐμηχανήσατο: στολὴν μὲν ἔχειν φοινικίδα, καὶ χαλκῆν ἀσπίδα. Ælianus lib. 6. ποικ. ἱστορ. cap. 6. φοινικίδα δὲ ἀμπέχεσθαι κατὰ τὰς μάχας, ἀνάγκη ἦν. ἔχειν δὲ τὴν χρόαν καὶ σεμνότητός τι. πρὸς ταύτῃ γε μὴν τὴν ῥύσιν τοῦ ἐπιγενομένου αἵματος ἐκ τῶν τραυμάτων ἔτι γε μᾶλλον ἐκπλήττειν τοὺς ἀντιπάλους, βαθυτέρας τῆς ὄψεως γι-

φοινικὶς.

Ruſſæ tunicæ militares.

νομένης φοβερωτέρας μᾶλλον. Veſtis hæc etiã ad Romana caſtra tranſlata. B. Hieronymus ad Iulianum. *Iam demiſſo ſynthemate equus publicus ſternebatur, & nobilem iuuenem punicea indutum tunica baltheus ambiebat, & tamen ille appoſito notario cogebat loqui.* Flauius Vopiſcus in Aureliano: *Cape igitur tibi pro rebus geſtis tunicas ducales ruſſas quatuor.* Trebellius Pollio: *De noſtro ærario priuato dabis huic ſalarium: Tunicas ruſſas militares annuas.* Vnde & *Ruſſatus Lacerta* Iuu. ſat. 7. Legitur poſteà in gloſſario, Pallatus μελανείμων, Lego Pullatus. Particula περιμορον: Reſcribo, πολλοστημόριον. Pecuniam dici exiſtimauit γλωσσογράφος à permutatione pecorũ. Dicit enim Pecunia χρήματα, ἀπὸ τιμῆς κτηνῶν. In hac ſententia quidam: Alij à ſigno monetæ impreſſo Pecuniam dictam autumant. Nam antiquitùs alteram νομίσματος partem boue: Alteram regia imagine ſignabant. Pecunia igitur ſemper à Pecoribus. Sed duæ ſunt τοῦ ἐτύμου rationes. Didymus: Οἱ γὰρ ἀρχαῖοι τιμῶντες τὸν βοῦν διὰ πολλὰ μὲν, καὶ ὅτι δὲ ἱερόν ἐστιν, ἐνεχάραττον τῷ μὲν ἑνὶ μέρει τοῦ νομίσματος, βοῦν: τῷ δὲ

In vita D. Claudij.

Pecunia vnde dicta.

ἑτέρῳ, τὸ τοῦ βασιλέως πρόσωπον. Plut. in Publicola. ζημίαν γὰρ ἀπειθίας ἔταξε βοῶν πέντε, ϗ δυοῖν προβάτων ἀξίαν. ἦν δὲ τιμὴ μὲν προβάτου ὀβολοὶ δέκα: βοὸς δὲ ἑκατόν. οὔπω νομίσματι χρωμένων πολλῷ τότε Ρωμαίων, ἀλλὰ προβατείαις ϗ κτηνοτροφίαις εὐθηνούντων. διὸ ϗ τὰς οὐσίας ἄχρι νῦν πεκούλια καλοῦσι· καὶ τῶν νομισμάτων τοῖς παλαιοτάτοις βοῦν ἐπεχάραττον, ἢ πρόβατον, ἢ σῦν. ἐτίθεντο δὲ ϗ παισὶν αὐτῶν, συΐλλους, ϗ βουβούλκους, ϗ καπραρίους, ὀνόματα, ϗ πορκίους. Sed Pecunia aliter primùm ſignata in Latio. Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 7. *Hic igitur Ianus cùm Saturnum claſſe peruectum excepiſſet hoſpitio, & ab eo edoctus peritiam ruris, ferum illum, & rudem ante fruges cognitas fructum in melius redegiſſet, regni eum ſocietate munerauit. Cùm primus quoque æra ſignaret, ſeruauit & in hoc Saturni reuerentiam, vt quoniam ille naui fuerat aduectus, ex vna quidem parte ſui capitis effigies: Ex altera verò nauis exprimeretur: quò Saturni memoriam in poſteros propagaret. Ita fuiſſe ſignatum hodieque intelligitur in aleæ luſu: cùm pueri denarios in ſublime iactantes, Capita aut nauia luſu teſte vetuſtatis exclamant.* Sequitur in gloſſario, Pepigit συνέθετο, ϗ ἐπάκτω-

Peruerſus ἐπαρίστερος.

Ploſtrum.

Populares στρατιῶται.

σεν. Lege καὶ ἐπάκλωσεν. Nam Pepigit poſtremo modo ſumitur à Pangendo, priori à Paciſcendo. Scribunt Perpetratio κατόρθωσις. καὶ δρᾶσμα τοπια: Lego δρᾶσμα, ἀτοπία. Heſychius, δρασμάτων πανουργημάτων. Additur Peruerſus, ἐπαρίστερος. Rectè. Pomp. Mela lib.1. c.9. de Ægyptiis. *Suis literis peruersè vtuntur.* De iiſdem Herodotus: γράμματα γράφουσι, καὶ λογίζονται ψήφοισι, Ἕλληνες μὲν, ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ φέροντες τὴν χεῖρα: Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά. Eadem litera vulgò legitur, Plauſibile αἰτησεκριτον. Lego, Αἰτησίκροτον. Plebs πλῆθος. δῆμος. ο μικρος. Lege δῆμος ὁ μικρὸς. Ploſtrum ἅμαξα. Sic ſcribebāt antiqui. Priſcianus: *Au tranſit in O productam more antiquo: Vt Lotus, pro Lautus: Ploſtrum pro Plauſtrum: Cotes pro Cautes: Sicut etiam contrà per O Au, vt Auſtrum pro Oſtrum, Auſculum pro Oſculum: frequentiſsiméque hoc faciebant antiqui.* Populares στρατιῶται. A Populando. Sic accipio hoc nomen in verſu Accij à Nonio laudato, dictione *Perperus.*

Deſcribere in theatro perperos populares.

Nam eiuſmodi deſcribi ſolent in comœdiis Milites, bardi, ſtulti, glorioſi, perperi. Popus, νιννιον. Scribe Ναννίον. Popus & Pupus, puer paruus. Probabilia interpretatur gloſſarij auctor, εὐαπόδεικτα, πιθανά. εὐαπόδεικτα latè accipit. Aliàs ἀποδεικτὰ & ἀποδεικτικὰ longè differunt ἀπὸ τῶν πιθανῶν. Puluix κονιορτός. Si genuina lectio (quod perſuaſũ nõ habeo) Puluix γλωσσογράφῳ dicitur vt Piſtrix τροπῇ τοῦ s in x. Priſcianus: *S mutatur in x, Aiax pro Aias, & Piſtrix pro Piſtris. In quo ſequimur dores. Illi enim* Ὄρνιξ *pro* Ὄρνις. Pindarus. Ἄκραντα γαρύετον Διὸς πρὸς ὄρνιχα θεῖον. Pindari locus eſt ad manum. Puppas interpretatur gloſſarij ſcriptor πλαγγόνας. Heſychius: πλαγγὼν, κήρινόν τι προσκόσμιον. Perſius: Puluix. Sat. 2.

--Veneri donatæ à virgine puppæ.

B. Hieronymus ad Gaudentium: *Atque vt voce tinnula iſta meditetur, proponantur ei cruſtula, mulſa præmia, & quidquid guſtu ſuaue eſt, quod vernat in floribus: quod rutilat in gemmis: quod blanditur in puppis, acceptura feſtinet.* Νύμφαι quoque dicuntur Græcis. Iulianus Imperator in Cæſarib. Πολλὰ, εἶπεν ὁ Σειληνὸς, καὶ θεῶν ὄντως σωτήρων ἔργα δέοντα συνεφόρησεν οὗτος ὁ κορο- Puppa. νύμφαι.

Sedulè.

Lucillius fortaſsè emendatus.

πλάστης· εἶτα ἔφη, Διάτι τοῦτο τὸ ὄνομά μοι γελοῖον οὕτως ἔθου; Ἢ γὰρ οὐκ ἔπλαττες ἡμῖν, εἶπεν, ὥσπερ ἐκεῖνοι τὰς νύμφας, ὦ Σεβαστὲ, θεοὺς; Litera 16. legimus, Quaſſum σαθρὸν, σαβακοῦν. Lege σαβακόν. Heſychius: Σαβακὸς, ὁ σαθρὸς, Χῖοι. Litera 17. Riginus, κρότων. Lego Ricinus. Suidas, Κροτώνων, κυνείων φθειρῶν. Iſidorus: *Ricinus, vermis eſt canis.* Litera 18. Sedulè σπουδαίως dicit auctor gloſſarij regulariter. Donatus ad Andriam Terẽtij. *Et vocalitatis cauſa ſic dixit falsò: vt Sedulò, Optatò, Certò: quaſi Sedulè, Optatè, Certè.* Locus hic corruptiſſimus eſt, Sectæ, ἐνδιλοσοφωνθε. Scribendum puto, εἴδη φιλοσοφούντων. Poſteà, Seſqualtalia ἡμιόλια: Lego Seſqualtera. Solipago, ἡλιόκεντρις. Lege Solipunga: vt Solipuga. Socordia ἀφόδευμα ὑός. Lege Socerda: Quod eſt pro Sucerda. Infrà, Sucerda χοιρεία κόπρος. Lucill. apud Nonium.

Hic in ſtercore humi, fabuliſque: fimo, atque ſureodis.

Sonticus.

Lego, *Stabulique fimo.* Gloſſariũ deinde, Sontius ἀληθὴς: Lege Sonticus. Gloſſæ Iſidori: *Sonticus, verax.* Feſtus: *Sonticum, Iuſtum. Næuius, Sonticam eſſe oportet cauſ-*

am, quamobrem perdat mulierem. Sonticū rgo τὸ ἀληθὲς ϗ τὸ δίκαιον, vt & Verum. Multa ſæpè confundit γλωσσογράφος. ſtagnum, κασσίτερον, λίμνη. Confundit ſtagnum cum Stanno. Poſteà, Speculator, ἐπόπτης, κατάσκοπος, δήμιος. Confundit Speculatorem cum Spiculatore. B. Hieronymus de muliere ſepties icta. *am ſpiculator exterritus, & non credens fero, mucronem aptabat in iugulum, vt qui ſecare non poterat, ſaltem premente manu corori conderetur.* Strenua εὐαρχισμὸς, Lege, Strena. Stuppa κάνναπις, συββης, Lego, ϛύπη. Suit ῥάπτει, ἠπᾶται. Iniuſtè τὸ ἠπᾶται accētu priuarunt. Superauit ἐφλέγμανεν. Lege Suppurauit. Sutile ϖαῦργον, ρτον: Lego ῥαπτὸν. Lit. 19. Tæniosus κιριατης: Lego κειριατὴς. Tubicines ἀντηρίδες, δοκοὶ. Sæpius Tibicines. Vide Feſtum. Arnobius lib. 2. aduerſus Gentes. *Quando ſiderum motus, aut ratio cepta eſt genethliaca ſciri? Non poſt Theutin Aegyptium, aut poſt Atlantem (vt quidam ferunt) geſtatorem, baiulum, tibicinē illum, ac deſtinam cœli?* Lit. 20. Vindigeſtæ, τὰ ἐν ἀμφισβητήσει ϖράγματα. Lege Vindiciæ. Feſtus: *Vindiciæ appellantur res eæ, de quib. controuerſia eſt.*

Tibicines.

CAP. IX.

Ὀροσάγγαι apud Perſas, ſunt εὐεργέται Græcis. Thucydides explicatus. Νεκροὶ ὑπόσπονδοι· νεκροὺς ὑποσπόνδους δοῦναι, ἀποδοῦναι. Mos antiquus τῆς ἀναιρέσεως notatus. ψυχαγωγίας antiqua conſuetudo. Virgilius illuſtratus: & fortaſsè emendatus. Luctus mortuis prodeſſe credebatur. Quare capillos tumulis apponerent. Lecto efferebantur mortui. Hunc lectum κλίνην Græci dixerunt. Fulcro eum eburno potentiores fulciebant: Simul cũ corpore comburebant.

Ὀροσάγγαι.
Εὐεργέται.

QVi de Rege, & regno Perſarũ benè meriti erant, Ὀροσάγγαι ab iis dicebantur. (εὐεργέτας Græci vertêre) & eorum nomina codicib. regiis inſerebantur. Quod nos & ſacri, & prophani ſcriptores docent. Vide cap.6.lib. Eſtheræ. Herodotus Muſa 8. Φύλακος δὲ, εὐεργέτης βασιλῆος ἀνεγράφη, καὶ χώρα οἱ ἐδωρήθη πολλή. Οἱ δ' εὐεργέται τοῦ βασιλῆος, Ὀροσάγγαι καλέονται περσιστί. Hinc intelliges quod ab eodem ſcriptum eſt Muſa 3. de Syloſonte: qui cùm amiculũ rutilum Dario priuato donaſſet, ad eum regnantem aduenit, καὶ ἵζετο ἐς πρόθυρα τῶν βασιλῆος οἰκίων, καὶ ἔφη εὐεργέτης εἶναι. Vide ſis locũ.

ic quoque accipiendus hic Diodori
iculi locus lib.17. Ἀπεδείκνυον δ' αὐτοὺς
ὶ τῶν βαρβάρων πεφρονηκότας κατὰ τῶν Ἑλ-
λήνων. καὶ γὰρ ἐπὶ Ξέρξου συμμαχοῦντας τοῖς
έρσαις ἐστρατευκέναι κατὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ μόνους
ῶν Ἑλλήνων ὡς εὐεργέτας τιμᾶσθαι παρὰ
οῖς βασιλεῦσι τῶν Περσῶν, καὶ περὶ τῶν βασι-
λέων τοῖς πρεσβεύουσι τῶν Θηβαίων τίθεσθαι θρό-
ους. Hinc intelligemus epiſtolã Xerxis
d Pauſaniã : quam legimus apud Thu-
yd.lib.1. ὧδε λέγει βασιλεὺς Ξέρξης Παυ-
ανίᾳ. Καὶ τῶν ἀνδρῶν οὓς μοι πέραν θαλάσσης
ι Βυζαντίου διέσωσας, κείσεταί σοι εὐεργεσία
ν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ ἐσαεὶ ἀνάγραπτος, καὶ τοῖς
όγοις τοῖς ἀπό σου ἀρέσκομαι. Interpretes
hæc verba nõ intellexerunt: Κείσεταί σοι
ὐεργεσία ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ ἀνάγραπτος.
dem autem eſt, ac ſi dixiſſet : εὐεργέτης
ἀναγραφθήση, καὶ κληθήση ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ.
Quod explicabis è mente Regis, iis, quę
d hunc locũ intelligendũ quaſi προοδο-
ποιοῦντες pręmiſimus, diligẽter obſerua-
is. Sed & Themiſtoclis ad Regẽ eundẽ
epiſtolã, quã eodẽ lib. nobis exhibuit idẽ
Thucydides, illuſtrabimus. Θεμιστοκλῆς
ἥκω παρὰ σὲ, ὅς κακὰ μὲν πλεῖστα ἑλλήνων
εἴργασμαι τὸν ὑμέτερον οἶκον, ὅσον χρόνον τὸν σὸν

Vide ſis eũdem Diod. iterum eodem lib. p. 605. exemplarium ab H. Stepha. excuſorum. Locus eſt inſignis.

πατέρα ἐπιόντα ἐμοὶ ἀνάγκη ἠμυνόμην. πολὶ δ' ἔτι πλείω ἀγαθὰ, ἐπειδὰν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ μὲν ἐμοὶ, ἐκείνῳ δὲ ἐν ἐπικινδύνῳ πάλιν ἡ ἀποκομιδὴ ἐγίγνετο. καί μοι εὐεργεσία ὀφείλεται (γράψας τήν τε ἐκ Σαλαμῖνος προσάγγελσιν τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ τὴν τῶν γεφυρῶν, ἣν ψευδῶς προσεποιήσατο τότε δι' αὐτὸν, ἐ διάλυσιν) καὶ νῦν ἔχων σε μεγάλα ἀγαθὰ δρᾶσαι, πάρειμι, διωκόμενος παρὰ τῶν ἑλλήνων διὰ τὴν σὴν φιλίαν. Themiſtocles igitur mala fatetur, & damna, quæ Perſis inuexerat: ſed ea beneficiorum contrà oppoſitione obliterare tentat. Non fruſtrà. Siquidem laudabilem hũc morem obſeruabãt Perſæ, vt hominẽ lege multãdum, ſi plura benè feciſſet anteà, quàm malè poſteà, vel contrà, ſuffragiis omnib. liberarent. Herodotus Muſa I. Αἰνέω μέν νυν τόνδε τὸν νόμον. αἰνέω δὲ καὶ τόνδε, τὸ μὴ μιῆς αἰτίης εἵνεκα μήτε αὐτὸν τὸν βασιλέα μηδένα φονεύειν, μήτε τῶν ἄλλων Περσέων μηδένα τῶν ἑωυτοῦ οἰκετέων ἐπὶ μιῇ αἰτίῃ ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν. ἀλλὰ λογισάμενος ἢν εὑρίσκῃ πλέω τε καὶ μέζω τὰ ἀδικήματα ἐόντα τῶν ὑπουργημάτων, οὕτω τῷ θυμῷ χρᾶται. τούτῳ τῷ ἔθει ἐπακολουθῶν Darius Iſtiæum, qui Ioniam ad defectionem hortacus erat, à fratre Artaxerxe cruci affixum fuiſſe doluit, καὶ τὴν κεφαλὴν τὴν Ιστιαίου λούσαντάς τε καὶ περιστείλαντας εὐπρεπῶς ἐνετείλατο θάψαι, ὡς ἀνδρὸς μεγάλως ἑωυτῷ τε, καὶ Πέρσῃσι εὐεργέτεω. Prius enim de Dario optimè meritus erat: cùm impedierat quominus pontem Iones ſoluerent, & Dariũ reditu è Scythia prohiberent. Locus alius eſt inſignis Muſa 7. τὸν δὴ πρότερον τούτων βασιλεὺς Δαρεῖος ἐπ' αἰτίῃ τοιῇδε λαβὼν, ἀνεσταύρωσε, ἐόντα τῶν βασιληΐων δικαστέων. ὅτι ὁ Σανδώκης ἐπὶ χρήμασι ἄδικον δίκην ἐδίκασε. ἀνακρεμασθέντος ὦν αὐτοῦ, ἀναλογιζόμενος ὁ Δαρεῖος, εὗρε οἱ πλέω ἀγαθὰ τῶν ἁμαρτημάτων πεποιημένα ἐς οἶκον τὸν βασιλήϊον. εὑρὼν δὲ τοῦτο ὁ Δαρεῖος, καὶ γνοὺς ὡς ταχύτερα αὐτὸς, ἢ σοφώτερα ἐργασμένος εἴη, ἔλυσε. Huc referenda λύσις τοῦ Τηριβάζου apud Regem proditionis accuſati: de qua vide Diod. Sicul. lib. 15. Nõ in vna ſtatione maneo: Huc illuc vagor: & vbicunque ſtudioſis aliquid fructuoſum reperio, illud iiſdẽ aperio. Legi apud Ælianum lib. 2. ποικ. ἱστορ. c. 27. Ημερώτατά φασι, τὸν Ηρακλῆν προσενεχθῆναι τοῖς ἑαυτοῦ πολεμίοις. πρῶτον γὰρ τῶν ἐξ αἰῶνος νεκροὺς ἀποσπόνδους ἀποδοῦναι ταφησομένους, &c. Turbant me hæc verba, νεκροὺς ἀποσπόνδους ἀποδοῦναι. Nam perpetuò, & propriè dicunt ὑποσπόνδους. Et ſic ſanè hunc Æliani locum legendum puto. Quæ enim citantur è Plut. eodem modo corrupta exiſtimo. Xenoph. ἑλλην. 6. ἐκ δὲ τούτου ἦσαν μὲν τινες τῶν Λακεδαιμονίων, οἳ ἀφόρητον τὴν συμφορὰν ἡγούμενοι, τότε τρόπαιον ἔφασαν χρῆναι κωλύειν ἱστάναι τοὺς πολεμίους, τούς τε νεκροὺς μὴ ὑποσπόνδους, ἀλλὰ διὰ μάχης πειρᾶσθαι ἀναιρεῖσθαι. Qui vicerant νεκροὺς ὑποσπόνδους dicebantur δοῦναι, & ἀποδοῦναι. Thucyd.lib.5. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, περιθέμενοι τῶν πολεμίων νεκρῶν τὰ ὅπλα, τρόπαιον εὐθὺς ἵστασαν, καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον, καὶ τοὺς αὑτῶν ἀνείλοντο, καὶ ἀπήγαγον εἰς τέγεαν, οὗπερ ἐτάφησαν. καὶ τοὺς τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. Dicebantur autẽ νεκροὶ ὑπόσπονδοι, quia σπονδαὶ ἐγίνοντο διὰ τὴν ἀναίρεσιν. Xenophon: Επεὶ δὲ πᾶσιν ἐδόκει ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι, οὕτω δὴ ἔπεμψαν κήρυκα περὶ σπονδῶν. οἱ μέντοι Θηβαῖοι μετὰ ταῦτα καὶ τρόπαιον ἐστήσαντο, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. Idem ἐν τῷ λόγῳ εἰς Αγησίλ. Οἱ δὲ Θηβαῖοι ἔπεμψαν κήρυκα, ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς

αἰτοῦντες

αἰτοῦντες θάψαι· καὶ οὕτω δὴ αἵ τε σπονδαὶ γίνονται, καὶ ὁ Αγησίλαος οἴκαδε ἀπεχώρει. Plut. in Theſeo. φιλόχορος δὲ καὶ σπονδὰς περὶ νεκρῶν ἀναιρέσεως γενέσθαι πρώτας ἐκείνας· ὅτι δὲ Ηρακλῆς πρῶτος ἀπέδωκε νεκροὺς τοῖς πολεμίοις, ἐν τοῖς περὶ Ηρακλέους γέγραπται. Virgil. hunc morem tangit lib.11.

Iamque oratores aderant ex vrbe Latina,
Velati ramis oleæ, veniamque rogantes;
Corpora per cāpos ferro quæ fuſa iacebant,
Redderet, ac tumulo ſineret ſuccedere terræ.
Nullū cum victis certamē, & æthere caſsis.

Tanta autem cura, & quaſi religione cæſorum corpora repetebant: quia miſerrimum exiſtimabant ταφῆς μὴ τυχεῖν θανόντα. Ratio eſt apud Virgil. 6. Aen. pueris nota. Vnde infauſtū videbatur, & mali ominis, ſi quis corpus ſocij inſepultum reliquiſſet.

Præterea iacet examinum tibi corpus amici, 6. Æneid.
(Heu neſcis) totamq; inceſtat funere claſſem,
Dum cōſulta petis, noſtroq; in limine pendes,
Sedib. hunc refer antè ſuis, & cōde ſepulchro.

Et ſi quis corpori inſepulto occurriſſet, illud terra operire lege Attica tenebatur. Ælianus lib. 5. ποικ. ἱστορ. c. 14. Νόμος καὶ οὗτος Αττικὸς, ὅς ἂν ἀτάφῳ περιτύχῃ σώ-

D

ματι ἀνθρώπου, πάντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ γῆν. Horat. Od. 28. lib. 1.

> *At tu nauta vagæ ne parce malignus arenæ*
> *Oſsibus, & capiti inhumato*
> *Particulam dare.*

Imperatores autem tenebantur ἀνελεῖν τοὺς θανόντας. Notum Ducum, qui ἐν Ἀργινούσαις feliciter pugnarant, ſupplicium, διὰ τὸ μὴ ἀνελεῖν τοὺς θανόντας. Sed cur tãta ſolicitudine mortuos ſepulturæ mãdandos curarẽt Imperatores, docet elegantiſſimè Onoſander c. 36. Προνοείσθω δὲ τῆς τῶν νεκρῶν κηδείας, μήτε καιρὸν, μήθ' ὥραν, μήτε τόπον, μήτε φόβον προφασιζόμενος, εἴτε τύχῃ νικῶν, εἴτε ἡττώμενος. Ὁσία μὲν γὰρ καὶ ἡ πρὸς ἀποιχομένους εὐσέβεια. ἀναγκαία δὲ καὶ ἡ πρὸς τοὺς ζῶντας ἀπόδειξις. ἕκαστος γὰρ τῶν στρατιωτῶν ὡς αὐτὸς ἀμελούμενος, εἰ πεσὼν ἔτυχε, παρ' ὀφθαλμοῖς ὁρῶν τὴν τύχην, καὶ ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος καταμαντευόμενος, ὡς οὐδ' αὐτὸς οὐ τεθναίη ταφησόμενος, ἐπαχθῶς φέρει τὴν ἀτύμβευτον ὕβριν. Vide & orationem funebrem Periclis apud Thucyd. lib. 2. Eadem etiam religione, ψυχαγωγία, & κενοτάφια inſtituta. Hom. Οδ. ι.

περὶ ψυχαγωγίας.

> οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,

πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι.
Οἳ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὑπὸ δηϊωθέντες.

Vbi Euſtath. ἔθος δὲ ἦν, φασὶ, τὰς τῶν ἐπὶ ξένης ἀπολλυμένων ψυχὰς, ἀνακαλεῖν τρὶς τοὺς ἔτι περιλειπομένους, καὶ οὕτως ἀπιέναι. ὃ ψυχαγωγία τις ἦν. ὡς τῶν ἀνακαλούντων, δοκούντων κατάγειν ἐκείνους, ἢ μετάγειν εἰς τὴν πατρίδα. Hæc autem aliis anteà notata. Quæ faciunt (quod aliis nondum notatum) vt Hylam ter ſcribendum exiſtimen in iſto Virg. loco:

Ecl. 6.

His adiũgit Hylam nautæ, quo fonte relictũ
Clamaſſent: vt littus Hyla, Hyla, Hyla omne
ſonaret.

Virgilij locus tẽtatus.

Nam præterquã quod verſus hoc modo optimè ſe habet, antiquum etiam ψυχαγωγίας morem reſpicere videtur Virgilius. Deinde Theocritus Hylam tèr ab Hercule vocatum docet, εἰδ. ιγ.

τρὶς μὲν Ὕλαν ἄϋσεν, ὅσον βαθὺς ἤρυγε λαιμὸς,
τρὶς δ᾽ ἄρ᾽ ὁ παῖς ἐπάκουσεν.

Euſtath. in Dionyſ. περιήγησιν. Νύμφη γὰρ, φησὶν, ὑδρευόμενον τὸν Ὕλαν καθήρπασεν. ὃν καὶ ἀνακαλούμενος ὁ πελώριος Ἡρακλῆς οὐδὲν ἤνυσεν, ἀλλὰ μακρὰ, καὶ κενὰ βοήσας ἀπηλλάγη, ὡς καὶ Θεόκριτος ἱστορεῖ. ὡς καὶ παροιμία φησὶν, ἐκ τῶν (Legendum puto, ἐπὶ τῶν) ἀνακαλουμένων τοὺς μὴ ἀκούοντας, Ὕλαν καλεῖν. At apud Valerium Flaccum 3. Argon. Hylam bis tãtùm Hercules vocat. Sed ibi rem ſimpliciter narraſſe Flaccus videtur, nulla prædicti ritus habita ratione.

Rurſus Hylam, & rurſus Hylam per longa reclamat
Auia: reſponſant ſyluæ, & vaga certat imago.

Lacrymas mortuis honorificas exiſtimabãt.

* *Nota hæc verba ad dicti mei confirmationem.*

Sed omnia iſta propter ſepulturam καὶ τὴν περὶ τάφον κηδείαν dicta ſint. Non autem ſolum ſepulturæ: ſed & lacrymarum officium morientibus gratum putabatur. Neque omninò iniuria. Siquidem lacrymæ deſiderium arguunt; quod non niſi rei alicuius cariſſimæ amiſſæ. Idcircò Solon ἄκλαυστον τὸν ἑαυτοῦ θάνατον eſſe noluit. M. Tullius in Catone Maiore: *Solonis quidem ſapiẽtis elogium eſt, quo ſe negat velle ſuam mortem dolore amicorum, lamentiſque vacare.* Vult ſe carũ, credo, ſuis eſſe.* Vide ſis eundem ſub finem lib. I. Tuſcul. quæſt. Plut. in Publicola: ἔτι τοίνυν, ἃ τοῖς περὶ Μίμνερμον ἀντειπὼν περὶ χρόνου ζωῆς ἐπιπεφώνηκε,

Μηδέ μοι ἄκλαυστος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισι

Ποιήσαιμι θανὼν ἄλγεα, καὶ στοναχάς.

εὐδαίμονα τὸν Ποπλικόλαν ποιεῖ. τελευτήσας γὰρ, οὐ φίλοις, οὐδ' οἰκείοις μόνον, ἀλλὰ τῇ πόλει πάσῃ μυριάσι πολλαῖς, δάκρυα, καὶ πόθον, καὶ κατήφειαν ἐφ' αὐτῷ παρέσχεν. αἱ γὰρ Ῥωμαίων γυναῖκες ἐπένθησαν αὐτὸν, ὥσπερ υἱὸν, ἢ ἀδελφὸν, ἢ πατέρα κοινὸν ἀποβαλοῦσαι. Hîc quoque cauſam tanti luctus vides nemini bono fugiendam. Vnde mortem ἀνοίμωκτον miſerrimam exiſtimabant, καὶ ἀτιμωτάτην. Æſchylus ἑπτ. ἐπὶ Θήβ.

οὕτω πετεινῶν τόνδ' ὑπ' οἰωνῶν δοκεῖ
ταφέντ' ἀτίμως, τοὐπιτίμιον λαβεῖν.
καὶ μήθ' ὁμαρτεῖν τυμβοχόα χειρώματα,
μήτ' ὀξυμόλποις προσσέβειν οἰμώγμασιν,
ἄτιμον εἶναι δ' ἐκφορᾶς φίλων ὕπο.

Vbi Scholia: Μήτε θῦσαι τῷ Πολυνείκει, μήτε κλαῦσαι ἐπάνω τοῦ τάφου αὐτοῦ, καὶ ὀξυφώνοις θρήνοις τιμᾶν αὐτόν· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο οἱ παλαιοὶ τιμὴν ὑπελάμβανον, εἴτις ἐπὶ τῷ τύμβῳ τοῦ τεθνεῶτος ἔθυσε, καὶ ἐκόψατο. Paulò pòſt idem Æſchylus;

Σύγε μὴν πολλῶν πενθητήρων
τεύξῃ· κεῖνος δ' ὁ τάλας ἄγοος
μονόκλαυτον ἔχων θρῆνον ἀδελφῆς
εἶσι.

Et ἐν χοηφόροις.

Πάντολμε μῆτερ, δαΐαις ἐν ἐκφοραῖς,
ἄνευ πολιτᾶν ἄνακτ᾽, ἄνευ δὲ πενθητήρων
ἔτλης ἀνοίμωκτον ἄνδρα θάψαι.

Sophocles in Electra:

-- κέκευθεν οὔτε τοῦ
τάφου ἀντιάσας,
οὔτε γόων παρ᾽ ἡμῶν.

Carus ergo luctus, quemadmodum honos, quia indicium deſideratæ virtutis. Tib. lib. 2.

Seu veniat tibi mors, nec erit qui lugeat vllus,
Nec qui det mœſtas munus in exequias.
At bona, quæ nec auara fuit, centũ licet annos
Vixerit, ardentem flebitur ante rogum.

Vt teſtarentur luctum ſuum, capillos reſectos, tumulis mortuorum apponebant: hinc demonſtrantes, tanto ſe dolore amicorum mortem proſequutos, vt non ſolùm pectus tutuderint (quod in luctu vulgatiſſimum erat) ſed ne capiti ſuo pepercerint. τὸ ὅτι notum eſt: τὸ διότι poſteà confirmabo. Hom. Il. ψ.

Antiqui tumulis amicorũ capillos apponebant.

οὐ θέμις ἐστὶ λοετρὰ καρήατος ἆσσον ἱκέσθαι,
πρίν γ᾽ ἐνὶ Πάτροκλον θέμεναι πυρὶ, σῆμά
κείρασθαί τε κόμην. [τε χεῦαι,

Æſchylus ἐν χοηφόροις.

Ὁρῶ τομαῖον τόνδε βόστρυχον τάφῳ.

Sophocles in Electra:

--ἐσχάτης δ᾽ ὁρῶ
πυρᾶς νεωρῆ βόστρυχον τετμημένον.

Sunt & apud Euripidem huius antiquæ cōſuetudinis veſtigia. Apollodorus lib. I. περὶ θεῶν. κλείναντες δὲ πολλοὺς οἱ Ἀργοναῦται, μεθ᾽ ὧν καὶ Κύζικον, μεθ᾽ ἡμέραν, ὡς ἔγνωσαν, ἀποδυρόμενοι, τάς τε κόμας ἐκείραντο, καὶ τὸν Κύζικον πολυτελῶς ἔθαψαν. Propert. lib. I.

Illa meo caros donaſſet funere crines,
Molliter, & tenera poneret oſſa roſa.

τὸ διότι declarat Euſtath. in locum Homeri nobis anteà laudatum. Τὸ δὲ κείρεσθαι κόμην ἐπὶ νεκροῖς, inquit, πλαθὺ ἔθιμον ὂν καὶ τοῖς πάλαι, ἦν καὶ αὐτὸ λύπης τε ἔνδειξις, καθὰ καὶ τὸ τίλλειν πενθητικῶς κεφαλῆς τρίχας. Petronius Arbiter: *At illa ignota conſolatione perculſa, lacerauit vehementius pectus, ruptoſque crines ſuper pectus iacentis impoſuit.* Luctus vehementiam & acerbitatem arguunt etiam Siticines, ac tibicines monumētarij: præficæque lugendis, & laudandis mortuis conductæ. Mortuos autem vehemētius lugebant, quia τὴν τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν ſpem nō habebant. B. Paulus ad Theſſ. c. 4. Οὐ

Et quare.

θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ιησοῦς ἀπέθανε, καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ιησοῦ, ἄξει σὺν αὐτῷ. & idcircò mortem terribiliorem exiſtimabant. Ariſtot. 3. Nicomach. c. 6. φοβερώτατον καὶ ὁ θάνατος· πέρας γάρ· καὶ οὐδὲν ἔτι τῷ τεθνεῶτι δοκεῖ, οὔτε ἀγαθὸν, οὔτε κακὸν εἶναι. Impia ſententia. Sapientiores autem, Cicerone etiam teſte, qui non eſſe lugendam mortem cenſuerunt, *quam* Lecto efferebantur mortui. *immortalitas cõſequatur.* Cæterùm Efferebantur lectica mortui: quod aliis notatum. Sed & Lectum dixerunt. Tibullus eleg. 1. lib. 1.

Flebis & arſuro poſitum me, Delia, lecto,
Triſtibus & lacrymis oſcula mixta dabis.

Perſius ſat. 3.

—Tandemque beatulus alto
Compoſitus lecto, craſſiſq; lutatus amomis,
In portam rigidos calces extendit.

κλίνη. Κλίνην Græci dixêre. Dionyſ. Hal. lib. 8. Ant. Rom. ἐπειδὰν δὲ πάντα ηὐτρέπιστο, θέντες ἐπὶ στρωμνῆς εὐπρεπεστάτῳ ἠσκημένης κόσμῳ, τὴν αὐτοκρατορικὴν ἔχοντα ἐσθῆτα, καὶ περὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ φέρεσθαι κελεύσαντες, λέχος.

λάφυρά τε καὶ σκῦλα, καὶ στεφάνους, καὶ μνήμας ὧν εἷλε πόλεων, ἤραντο τὴν κλίνην οἱ λαμπρότατοι τῶν νέων ἐν τοῖς κατὰ πολέμους ἔργοις· Et lib. II. ἔτι δὲ μᾶλλον ἐξηλλητρίωσαν τὸν πολιτικὸν ὄχλον οἱ τῆς κόρης συγγενεῖς, κλίνην τε κομίσαντες εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ τὸν ἄλλον κόσμον τὸν ἐπιτάφιον οἷον ἐδύναντο πολυτελέστατον παρασκευάσαντες, καὶ τὴν ἐκφορὰν τοῦ σώματος διὰ τῶν ἐπιφανεστάτων τῆς πόλεως ποιησάμενοι στενωπῶν, ὅθεν ὑπὸ πλείστων ὀφθήσεσθαι ἔμελλον. Plutarchus etiã λέχος dixit, more Latino, in Numa: ζηλωτὸν δὲ αὐτοῦ καὶ τῷ τάφῳ τὸν βίον ἐποίησαν οἵ τε σύμμαχοι, καὶ φίλοι δῆμοι, συνελθόντες ἐπὶ τὰς ταφὰς, ἅμα δημοσίαις ἐπιφοραῖς, καὶ στεφάνοις, οἵ τε πατρίκιοι τὸ λέχος ἀράμενοι, καὶ συμπαρόντες οἱ τῶν θεῶν ἱερεῖς, καὶ παραπέμποντες. Potentiorib. autem ſternebatur lectus fulcro eburno fultus. Propertius lib. 2.

Nec mea tunc longa ſpatietur imagine pompa,
Nec tuba ſit fati vana querela mei.
Nec mihi tum fulcro ſternatur lectus eburno,
Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.

Simul cum corpore lectus comburebatur. Tibullus:

Flebis & arſuro poſitum me, Delia, lecto.

Ignis lecticæ ſupponebatur, ὡς εἰκός.

Virg. 6. Æneid.

-- Et ſubiectam more parentum,
Auerſi tenuere facem.

Propert.

Deinde vbi ſuppoſitus cinerẽ me fecerit ardor,
Accipiat manes paruula teſta meos.

Plutarchus in Publicola: κομίσαντες δὲ τὸν νεκρὸν ἐκεῖ κατατίθενται, καὶ δᾶδά τις ἡμμένην λαβὼν ὅσον ὑπήνεγκεν, εἶτα ἀναιρεῖται: μαρτυρόμενος ἔργῳ τὸ ἐξεῖναι, φείδεσθαι δὲ τῆς τιμῆς, καὶ τὸν νεκρὸν ἀποκομίζουσιν.

CAP. X.

Herodotus emendatus: explicatus. Quam diei horam Græci per tempus πληθυούσης ἀγορᾶς *intellexerint. Theocritus emendatus.* παραψύχεσθαι. *Adſpergere, & obſipare aquam. M. Antoninus Philoſophus emendatus.*

MOnſtrum mihi Herodotus Muſa prima: quia eius membra non ſita naturaliter. Lege hunc locum, eo quo hîc tibi exhibebitur, modo καί σφι γράμματα ἐνεκεκόλαπτο, τὰ ἕκαστοι ἐξεργάσαντο. καὶ ἐφαίνετο μετρεόμενον τὸ τῶν παιδισκέων ἔργον, ἐὸν μέγιστον. ἡ μὲν δὴ περίοδος τοῦ σήματος, εἰσὶ στάδιοι ἕξ, καὶ δύο πλέθρα. τὸ δ' εὖρος,

ὶ πλέθρα τρισκαίδεκα. λίμνη δὲ ἔχεται τοῦ
ήματος μεγάλη, τὴν λέγουσι Λυδοὶ ἀείναον
ναι. καλέεται δὲ αὕτη Γυγαίη. τοῦτο μὲν δὴ
ιοῦτό ἐστι. Λυδοὶ δὲ νόμοισι μὲν παραπλησίοισι
ρέωνται καὶ Ἕλληνες. χωρὶς ἢ ὅτι τὰ θήλεα
κνα καταπορνεύουσι. τοῦ γὰρ δὴ Λυδῶν δή-
ου αἱ θυγατέρες πορνεύονται πᾶσαι, συλλέ-
ουσαι σφίσι φερνάς. ἐς ὃ ἂν συνοικήσουσι
οῦτο ποιέουσαι. ἐκδιδόασι δὲ αὐταὶ ἑωϋτάς.
ρῶτοι δὲ ἀνθρώπων, &c. Sic collocandæ tæ περίοδοι: quæ alioqui malè diſpoſie. Videſis locum apud ipſum Herodoum, & eum emendatè lege, vt eſt à me nendatus. Sed non ſolùm à librariis: erùm & ab Interprete malè habitus eſt lerodotus, cùm alibi, tum Muſa 4.
ὑσχισέων δὲ τουτέων τὸ πρὸς ἑσπέρης ἔχονται
ασαμῶνες, ἔθνος ἐὸν πολλόν. οἱ τὸ θέρος κα-
λείποντες ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ τὰ πρόβατα,
αβαίνουσι ἐς Αἴγιλα χῶρον ὀπωριεῦντες τοὺς
οίνικας. οἱ δὲ πολλοὶ καὶ ἀμφιλαφέες πεφύ-
κασι, πάντες ἐόντες καρποφόροι. τοὺς δὲ ἀτ-
ελέβους ἐπεὰν θηρεύσωσι, αὐήναντες πρὸς τὸν
λιον καταλέουσι. Ignorauit Interpres, uid Herodotus appellaret ἀττελέβους: Cùm vox iſta neque Latinis incognita ıerit. Euſtath. in Dionyſiũ περιηγητὴν,

Herodotus explicatus.

Quam diei horam antiqui per tẽpus πληθυούσης ἀγορᾶς deſignarint.

hunc Herodoti locũ reſpiciens: ἐσθίουσ δὲ, inquit, ἀττελάβους πρὸς ἥλιον ξηράναντες. εἶδος δὲ ἀκρίδος ὁ ἀττέλαβος. Se Herodotum omittamus. Crediderun quidam πληθύουσαν ἀγορὰν Meridiei tempus deſignare, cùm dicitur πληθυούση ἀγορᾶς: vt ſæpè apud idoneos ſcriptores. Sed falluntur: atque hoc vnico Herodoti loco eorũ error confutari poteſt Dicit igitur Muſa 4. τυγχάνει δὲ ἄλλο σ ὕδωρ κρηναῖον ἐόν. τὸ τὸν μὲν ὄρθρον γίνετα χλιαρὸν: ἀγορῆς δὲ πληθυούσης ψυχρότερον μεσημβρίη τέ ἐστι καὶ τὸ κάρτα γίνεται ψυχρόν. Vides diſtingui horam τῆς πληθυούσης ἀγορᾶς ἀπὸ τῆς μεσημβρίας. Diod Siculus pro πληθυούσης ἀγορῆς Herodoti πρωϊούσης ἡμέρας dicit lib. 17. τούτου δὲ πλησίον ὑπάρχει κρήνη, διὰ τὸ συμβεβηκὸς ὀνομαζομένη ἡλίου κρήνη. αὕτη δὲ τὸ ὕδωρ ἔχ συμμεταβαλλόμενον ἀεὶ ταῖς ἡμεριναῖς ὥρα παραδόξως. ἅμ' ἡμέρᾳ γὰρ ἐξίησι τὴν πηγὴν χλιαράν: πρωϊούσης δὲ τῆς ἡμέρας, τ προσθέσει τῶν ὡρῶν ἀνάλογον καταψύχεται, μεσημβρινοῦ δὲ καύματος ἀκμάζει τῇ ψυχρότητι. Sanè quod ait πρωϊούσης δὲ τῆς ἡμέρας non eſt omninò idem cum tempor πληθυούσης ἀγορῆς Herodoti: ſed hoc tẽ

us ſub illo continetur. Inde tamen cla-
um, tempus πληθυούσης ἀγορᾶς eſſe horis
iquot ante meridiem. Pomp. Mela de
odem fonte, lib. I. c. 8. *Fons media nocte*
ruet: Mox & paulatim tepeſcens, fit luce
igidus. Tunc vt Sol ſurgit, ita frigidior ſub-
de: Per meridiem maximè riget. Ergo πλη-
ύει ἀγορὰ, cùm Sol ſurgit. Malè vulgò
egitur apud Theocrit. εἰδ. γ.

Νύμφαι μὲν σφετέροις ἐπὶ γούνασι κοῦρον ἔχοισαι
δακρυόεντ', ἀγανοῖσι παρεψυχῶντ' ἐπέεσσι.

Legendum παρεψύχοντ': & ſic ſcholia:
ι μὲν δὴ Νύμφαι τὸν Ὕλαν ἐπὶ τῶν γονάτων
έχουσαι παρεψύχοντο, καὶ παρεμυθοῦντο ἱλα-
οῖς τισὶ λόγοις κλαίοντα· βουκολικῶς δὲ τὸ
παρεψύχοντο, ὡς ἐπὶ τῶν πηγῶν. Eodem
modo dictum Theocrito παραψύχεσθαι,
ντὶ τοῦ παραμυθεῖσθαι, quo Plauto, *Ad-*
pergere, & Obſipare aquam. In Bacchi-
dib. ſc. *Ibo in Piræum.*

Theocritus emendatus.

παραψύχεσθαι.

Adſpergere aquam.

Nic. Venitne? Chryſ. Venit. N. Euax adſper-
ſiſti aquam.

In Ciſtellaria: ſc. *Audire vocem.*

Auecta eſt, inquit, peregrè hinc habitatum.
Me. Obſipat aquulam.

Dictum, quia quibus animo malè eſt,
aqua adſpergitur. In Amphitruone: ſc.

Obſipare aquulam.

Spes, atque opes.

Animo malè eſt, aquā velim: Corrupta ſun
atque abſumpta ſum.

Eadem metaphora ἀνάψυξις apud ſacrc
ſcriptores. B. Lucas Act. c. 3. Μετανοήσα-
ουν, καὶ ἐπιστρέψατε εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμα
τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψ
ξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου. Et M. Ar
toninus Imperator leuiter corruptu
nobis emendandus eſt. Nam quamu
menda non ita magna ſit, doctum tam
virum Marci Interpretem in frauden
impulit. Sic igitur lib. 1. καὶ παρὰ τὸ μ
διατηρεῖν τὰς ἐκ τῶν θεῶν ὑπομνήσεις, κα
μόνον οὐχὶ διδασκαλίας. Lege μονονουχὶ con
iunctim.

M. Antoninus Philoſophꝰ emēdatus.

C A P. XI.

In veteribus gloßis multa explicata. Ducere
Ἀπάγειν. ἄγειν πρὸς θάνατον. Pauſania
auctor ἀττικοῦ λεξικοῦ. Cubile φωλεὸς. εὐνὴ
Conſueſcere ἐνεργητικῶς. Diuidia. Diui
dua. Diuidus. Calpurnius correctus. εὐφη
μισμὸς notatus. Rudus. Nonius notatus.
Turgor. Quædam in gloſſario GræcoLatino emendata. διαφθείρειν. Corrumpere.
Corruptela. φθορά. Aequor noua ſignificatione. ἰσόπεδον.

IN veteribus gloſſis multa doctè ex-
plicata, & non niſi doctis intellecta.
n iis Ducendi, ἀπακτέοι. Impensè benè.
Nam vt Ἀπάγειν Græcis, & Ἄγειν πρὸς
άνατον, ſic *Ducere* Latinis. Neque du- Ducere.
bito quin τοῦτο τὸ σημαινόμενον reſpexerit
λωσσογράφος. Seneca ep. 4. *At ſi forte*
n manus hoſtium incideris, Victor te duci iu-
ebit, eo nempe momẽto quo duceris. Ibidem.
ta dico, Ex quo natus es, duceris. Sidonius Ep.7.lib.1.
Apollinaris: *Illud ſanè ærumnoſiſſimum (ſi-*
ut narrauêre qui viderant) quòd quia ſe ſub
tratis accuſatoribus, exornatũ ille, politumq;
udicibus intulerat, paulò pòſt cùm duceretur
ddictus, miſer, nec miſerabilis erat. Rectè Ἀπάγε-
Moſchopulus: Ἀπάγεται κυρίως ἐπὶ αἰχ- σθαι.
αλωσίας, ἢ ἐπὶ καταδίκων. οἷον, ἀπάγεται
τὴν ἐπὶ θάνατον. Diod. Sicul. lib. 13. ὁ μὲν
ῦ Διομέδων ταῦτα διαλεχθεὶς, ἐπὶ τὸν κυ-
ωθέντα θάνατον ἀπήγετο μετὰ τῶν ἄλλων
ρατηγῶν. Et lib. 16. παρέδωκε τὸν Θεττα-
λίωνα τοῖς ὑπηρέταις, καὶ προσέταξεν ἀφελεῖν
τὴν κεφαλήν. ἐπεὶ δὲ ἀπαγόμενος ὁ Θεττα-
λίων ἐπὶ τὴν τιμωρίαν τοσοῦτον εἶπεν. Et
ib. 17. ὁ δὲ χαρίδημος ἀπαγόμενος ἐπὶ τὸν
άνατον, ἀνεβόησεν μεταμελήσειν ταῦτα ταχὺ
τῷ βασιλεῖ. Et alibi ſæpius. Sed & Ἄγειν

Perducere.

Ἄγειν καὶ ὑπάγειν, ἀντὶ τοῦ πίνειν.

Pauſanias auctor τοῦ ἀττικοῦ λεξικοῦ.

Cubile.

ſimplex. Idem Diod. Sicul. lib. 13. τούτων δὲ κυρωθέντων, καὶ μελλόντων αὐτῶν ὑπὸ τῶν δημοσίων ἐπὶ τὸν θάνατον ἄγεσθαι. Non poſſum cōcoquere quod in iiſdem gloſſis, Deducit, καταπίνει. Nam Deducere in hoc ſenſu nunquam legi, quod meminerim. Ducere, Educere, & Obducere etiam non raró. Non deſunt exempla: quorū notatione ſuperſedebimus: quia ea vulgo non incognita. Perducere etiā eodem ſenſu dixit Apuleius 10. Metam. *Prandio iam capto ſitiens, repertum vini poculum, in quo venenum latitabat incluſum, neſcius fraudis occultæ, continuo perduxit hauſtu.* Sed & Ἄγειν & Ὑπάγειν eodē modo Græci accepêre. Euſtathius Οδ. α. φησὶ καὶ Παυσανίας ὅτι Ἄγειν, καὶ Ὑπάγειν, καὶ ἐπὶ τοῦ πίνειν λέγεται. Pauſaniam dicit ſcriptorem τοῦ ἀττικοῦ λεξικοῦ. Sic enim idem Grammaticus ad Dionyſ. περιηγητὴν. Παυσανίας δὲ, οὗ τὸ Ἀττικὸν λεξικὸν ἄλλό τι ἐμφαίνει. Scholia ad Thucyd. lib. 6. Ἰστέον ὅτι Παυσανίας ἐν τῇ διαπεπονημένῃ αὐτῷ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων συναγωγῇ, &c. In gloſſis, Cubile φωλεός. Nemeſianus Cynegetico:

Namque & odorato noſcunt veſtigia prato,

Atque

Atque etiam leporū ſecreta cubilia monſtrāt.

Eodem ſenſu & εὐνὴν Græci dicunt. εὐνή.
Hom. Il. ο.

Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε κύων ὥς, ὅστ' ἐπὶ νεβρῷ
βλημένῳ ἀΐξῃ, τόν τ' ἐξ εὐνῆφι θορόντα
Θηρητὴρ ἔτυχε βαλών.

Idcirco & κοιταῖα dicta ἰδιώταις. Lege
hîc Euſtath. Cōſueſcit, & Conſuefacit, Cōſueſcere
συνεθίζει. Rectè. Nam Conſueſcere ἐνερ- ἐνεργητικῶς.
γητικῶς quandoque acceptum eſt, vt
Aſſueſcere. Priſcianus lib. 8. *Aſſueſco*
bſolutum eſt: Inuenitur tamen pro Aſſuefa-
io. Lucanus in 5.

Adde quod aſſueſcis fatis.

d eſt, Aſſuefacis. Sic quoq; Deſueſcere.
Nonius: *Deſueui illum, pro Deſuefeci illum,*
conſuetudinem illi abſtuli. Titinnius Gemi-
a: Paraſitos amoui, Lenonem ædib. abſterrui,
eſueui, ne quò ad cœnam iret extra cōſilium
eum. Diuidiam interpretatur γλωσσο-
γράφος διχόνοιαν: vt Feſtus *diſcordiam*. No-
ius: *Diuidiæ, diſſenſiones. Accius Phœniſsis:* Diuidia.
e horum diuidiæ, & diſcordiæ diſsipent, &
iſturbent tantas etiam optumas ciuium diui-
as. Poſteà corruptè legitur, Diuidua
παχθη. Lege, ἐπάχθεια. Plautus Bacchid. Gloſſarium correctum.

Nimiò illæc res eſt magnæ diuiduæ mihi, *Subterfugiſſe ſic mihi hodie Chryſalum.*

Diuidus.

Et alibi ſæpius. Retineo autem *Diuidua* in gloſſario, neque quidquam mutandum exiſtimo : quamuis *Diuidia* ſcribatur apud Plautum,& alios. Nam Diuidua à Diuiduo, vt & Diuiduus. Vt enim ab Addo Adduo:ſic à Diuido Diuiduo. à Diuido fit regulare Diuidus. Accius Andromeda:

Noſque vt ſeorſim diuidos letho offerres.

Multa confundit vel ſcriptor gloſſarij, vel deſcriptor. Facũdus,inquit,εὔγλωττος,γόνιμος. Facundũ cum Fœcundo manifeſtè confundit. Fœcundus autem facũdum perperam eieciſſe videtur apud T. Calpurnium, ecl. 1.

Ornite,Iamdudum velut ipſo numine plenus,
Me quatit,& mixtus ſubit inter gaudia terror:
Sed bona fœcũdi veneremur carmina Bacchi.

Calpurnius emendatus.

εὐφημισμὸς notatur.

Reſcribendum exiſtimo *Facundi.* Nam eius carmina eleganter, & eloquenter ſcripta legerant. Pro eo quod dicunt Latini *Abſit*, deprecantes, & omen vitantes, dicunt Græci, *μὴ γένοιτο.* Gloſſarium, Abſit, *μὴ γένοιτο.* Nota ſatis formula. Sed & cùm pœnam aliquam deſignabant, καθ' εὐφημισμὸν dicebant, ὃ μηδεὶς θεῶν ποιήσειεν. Iulianus Imperator ep.ad Iulianum auunculum. ἐπειδάν μοι οἱ θεοὶ διαῤῥήδην ἐκέλευσαν, σωτηρίαν μὲν ἐπαγγελλόμενοι πειθομένῳ: μένοντι δὲ, ὃ μηδεὶς θεῶν ποιήσειεν. Æſchylus ἑπτ᾽ ἐπὶ Θήβ.

-- Ἄργει δ᾽ ἐκλίνων καλὰς προφὰς
Πύργοις ἀπειλεῖ τοῖσδ᾽ ἃ μὴ κραίνοι θεός.

Interceptus ἀποθανὼν dicitur γλωσσογράφῳ. Sed eleganter pro eodem μεσολαβηθεὶς ὑπὸ τῆς πεπρωμένης apud Diod. Sicul. lib. 1. & alibi. Οἱ δὲ τὴν ὑπόστασιν τῆς ἐπιβολῆς οὐ συνετέλεσαν, μεσολαβηθέντες τὸν βίον ὑπὸ τῆς πεπρωμένης. Rudus, interpretatur γλωσσογράφος, βῶλον, χῶμα, ῆς σωρόν. Rectè: Sicque hanc vocem accipio in hoc Lucillij loco Nonio citato. Rudus.

-- *Viam*
Sternendum, & iaciendum huc aggerem, &
id genu' rudus.

Vbi Nonius *Rudus* malè interpretatur *tercus.* Turges rectè σφυγμός. Sed & Turgor Martiano Capellæ lib. 2. de nuptiis Philologiæ. *Et cum dicto leniter dex-ra, cordis eius pulſum, pectuſque pertractat: Ac neſcio qua intima plenitudine diſtentum agno cum turgore reſpiciens, Niſi hæc, in-uit, quibus plenum pectus geris, corruptiſsi-* Nonius notatus. Turgor.

Multa in gloſſario Græcolatino correcta

ma egeſtione vomueris. In gloſſis Græcolatinis ſcribunt Αντικοπῶ Obſtigillo. Lege Obſtringillo. Ἄφθορα Impubes, Impeſtis; Lege, Inueſtis. Βούπαις Carulester: Lege, Catulaſter. γαῦλος, Hoc Signum: Lege Sinum. διαίρεσις ὑπαρχόντων, Hercicitus, Lege, Herctus citus. δέσμη, Marina, faſcis. Lego Manua. vt alibi δρᾶγμα, Manipulum, Manua, Dragma. δύο ἀδελφῶν γυναῖκες, Inanitrices; Lege, Ianitrices. δημαγωγὸς, Rubicula, Popularis. Lege Rabicula, vt legendum cõiecerat doctiſſimus P.Faber Aruernus: optimè. Nã ſic omninò ſcriptũ inueni poſteà in priori gloſſario. In quo etiã benè Corruptelarũ διαφθορῶν. Nam hîc διαφθορὰν accipio, vt explicatur in gloſſario Græcolatino. διαφθορὰ παιδὸς, ἢ παρθένου, Stuprũ. Sic Corruptelæ omninò apud Apul. 3. Floridorum. *Raræ apud illum corruptelæ: & vti errores conceſſi amores. Nec eo minus & leno periurus, & amator feruidus.* Corrũpere & διαφθείρειν hoc pacto ſcriptores frequẽtes ponũt. Suetonius: *Fratris filiam adhuc virginem non multò pòſt aliȷ̈ collocatã, vltrò corrupit.* Petronius: *Sed Lichas memor adhuc vxoris corruptæ, contumeliarũque, quas in porticu Herculis acceperat,*

Corruptelæ.

Corrumpere.

turbato vehemẽtius vultu proclamat. Iuuen.

Quẽ patitur dormire nurus corruptor auaræ.

Et paſſim alibi. τοῦ διαφθείρειν exemplum habes inſigne apud Xenophontẽ, ἐν συμποσίῳ. Σὺ δὲ δή (ἔφη ὁ Χαρμίδης) ὦ Συρακόσιε, ἐπὶ τῷ μέγα φρονεῖς; ἢ δῆλον ὅτι ἐπὶ τῷ παιδί. Μὰ τὸν Δί᾽ (ἔφη) οὐ μὲν δή. ἀλλὰ καὶ δέδοικα περὶ αὐτοῦ ἰσχυρῶς. αἰσθάνομαι γὰρ τινας ἐπιβουλεύοντας διαφθείρειν αὐτόν. καὶ ὁ Σωκράτης ἀκούσας, Ἡράκλεις (ἔφη) τί τοσοῦτον νομίζοντες ἠδικῆσθαι ὑπὸ τοῦ σοῦ παιδὸς, ὥστε ἀποκτεῖναι αὐτὸν βούλεσθαι; Ἀλλ᾽ οὔτοι (ἔφη) ἀποκτεῖναι βούλονται: ἀλλὰ πεῖσαι αὐτὸν συγκαθεύδειν αὐτοῖς. Ibi vides ὁμωνυμίαν τοῦ διαφθείρειν. φθορὰ eodem modo. Diod. Sicul. lib. 3. Διόπερ ἀναχθείσης αὐτῆς εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τοῦ πατρὸς τὸ μὲν πρῶτον ὡς παρθένον παραδεξαμένου, μετὰ δὲ τοῦτο γνόντος τὴν φθοράν. Et lib. 4. Ἄλεως δὲ ἀγνοῶν τὸ πεπραγμένον, ὡς ὁ τῆς γαστρὸς ὄγκος ἐμήνυσε τὴν φθορὰν, ἐζήτει τὸν φθείραντα. Apollodorus lib. 2. περὶ θεῶν. τοῦ δὲ ἀπαρνουμένου, λέγει πρὸς Προῖτον, ὅτι Βελλεροφόντης αὐτῇ περὶ φθορᾶς προσεπέμψατο. Optimè in noſtris gloſſis, Conſectatur, ἐξέρχεται εἰς τὸ παρατηρεῖσθαι. Sed & *Sequi* ſimpliciter. Plaut. in Caſ.

διαφθείρειν.

Conſectari.

Sequi.

Non mihi licere meã rem me ſolum, vt volo
Loqui, atque cogitare ſine tea arbitro?
Quid tu, malûm, me ſequere?

Æquor apud Prudētium.

Prudentius Aequor noua ſignificatione dixit, in Pſychomachia.

Sed cadit in foueã præceps, quã callida fortè
Fraus interciſo ſuffoderat æquore furtim.

Æquor dixit τὸ ἰσόπεδον, ἐν ᾧ μάχονται οἱ πολεμοῦντες. quæ ſignificatio, nõ multis, vt opinor, obſeruata. Sic autem & Virgilius hac dictione vſus eſt. Lib. 10.

Hæc ait, & ſocij ceſſerunt æquore iuſſo.

Et paulò pòſt.

Tolle minas: fatus mediũ procedit in æquor.

Ac 12.

Intereà extremo bellator in æquore Turnus
Palantes ſequitur paucos iam ſegnior, atque
Iam minus, atq; minus ſucceſſu lætus equorum.

Iterum eodem libro.

Atque illi vt vacuo patuerũt æquore campi,
Procurſu capido: proiectis eminus haſtis,
Inuadunt Martem clypeis, atque ære ſonoro.

Æquor dicitur: quia locus, vbi prælium cõmittitur, æquus eſſe debet: ne hoſtis hoſtem loci opportunitate ſuperet. Xenophon παιδ. ζ. ἔπι δὲ πύργους ἔχοντες περσίασιν, ἀφ᾽ ὧν τοῖς μὲν αὐτῶν ἀρήξουσιν, ὑμᾶς δὲ βάλλοντες κωλύσουσιν * ἐν τῷ ἰσοπέδῳ μάχεσθαι. Nam Ἰσόπεδον hanc habet ſignificationem apud Græcos. Idem παιδ. γ. Εἰπέ μοι (ἔφη) ὦ Ἀρμένιε, πότερα βούλει αὐτοῦ μένων τῷ λιμῷ, καὶ τῇ δίψῃ μάχεσθαι, ἢ εἰς τὸ ἰσόπεδον καταβὰς ἡμῖν διαμάχεσθαι; Et lib. 4. Οἵτινες δὲ ἐν ἐρύματι ὄντες, ἐκλιπόντες τοῦτο φεύγουσι, πῶς τούτους οἴεται ἄν τις μεῖναι ἰδόντας ἡμᾶς ἐν τῷ ἰσοπέδῳ; Virgilius eundem locum alio modo *Purum campum* dicit: ſyluis, arbuſtis, aut montibus minimè interſeptum.

* *Nota hæc verba* ἐν τῷ ἰσοπέδῳ μάχεσθαι.

Purus campus.

Sed ſtirpem Teucri nullo diſcrimine ſacram
Suſtulerant: puro vt poſſent cōcurrere cāpo.

CAP. XII.

An licuerit Athenienſibus & Perſis ſorores vxores ducere. Expenſi duo Senecæ loci in Hercule furente. Deorum ductor. ταγός. *Vehere. Nauis quaſi vehiculum.*

SCribit vir doctus variarum lectionũ lib. 7. c. 1. *mirum ſibi viſum, quod ab Aemylio Probo ſcriptum eſt, Cimoni, ſummo Athenienſium viro turpe non fuiſſe, ſororem germanam habere in matrimonio: quippe cùm ciues eius eodem vterentur inſtituto.* Profert Andocidis exemplum, quod huic hiſtoriæ omninò repugnat. Poterat & Phocylidem opponere. Verùm Aemylio accedit & Minutius Felix in Octauio. *Ius eſt apud Perſas miſceri cum matribus: Aegyptiis, & Athenis cum ſororibus legitima connubia.* Quod ait de Ægyptiis confirmatur & à Diod. Sicul. lib. I. Νομοθετῆσαι δέ φασι τοὺς Αἰγυπτίους παρὰ τὸ κοινὸν ἔθος τῶν ἄλλων ἀνθρώπων γαμεῖν ἀδελφὰς, διὰ τὸ γεγονὸς ἐν τούτοις τῆς Ἴσιδος ἐπίτευγμα. Dicit idem ſe id anteà legiſſe de Perſis, nuſquam de Athenienſib. Ego verò ſat ſcio morem fuiſſe Perſis inuſitatum, & lege vetitum, priuſquam legi fraudem feciſſent reges. Herodotus Muſa 3. πρῶτον μὲν δὴ λέγουσι Καμβύσῃ τῶν κακῶν ἄρξαι τοῦτο. δεύτερα δὲ, ἐξεργάσατο τὴν ἀδελφεὴν, ἐπισπομένην οἱ εἰς Αἴγυπτον, τῇ καὶ συνοίκεε. καὶ ἦν οἱ ἀπ' ἀμφοτέρων ἀδελφεή. ἔγημε δὲ αὐτὴν ὧδε. (οὐδαμῶς γὰρ ἐώθεσαν πρότερον τῇσι ἀδελφεῇσι συνοικέειν οἱ Πέρσαι.) legeſis quæ ſequuntur. Sed ne hoc caput paulò breuius cõcludatur, duos in Hercule furente Senecæ notabo locos.

Tibi, ô Deorum ductor, indomiti ferent
Centena tauri colla.

Piaculum hîc penè agnoſcunt, qui in

Tauri indomiti.

Senecam ſcripſerunt. Sed Tauri indomiti Iuuenci mihi dici videntur, nondũ domiti, nec ſubacti, aut iugo ſubiecti. Sic Hom. Il. κ. βοῦν ἦνιν. i. ἐνιαυσίαν, ἀδμήτην pro Iuuenca dixit. [λασσε

ὡς νῦν μοι ἐθέλουσα παρίστασο, καί με φύ-
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ.

Deorum ductorem dicit τὸν θεῶν ἡγεμόνα, ἀγὸν, ταγὸν. Aeſchylus in Prometh.

-- τοιόν δ' ὁ νέος
ταγὸς μακάρων ἐξεῦρ' ἐπ' ἐμοὶ
δεσμὸν ἀεικῆ.

ταγὸς.

ταγὸς enim eſt ἡγεμὼν. Hom. Il. ψ.

-- παρὰ δ' οἱ ταγοὶ ἄμμι μενόντων.

Vbi Euſtath. κεῖνται δ' ἐν τούτοις καὶ ταγοὶ οἱ ἡγεμόνες, ἤγουν οἱ τάσσοντες τὰ τοῦ λαοῦ, οἱ καὶ κοσμήτορες, διὰ τὸ κοσμεῖν. Qui Theſſalis imperitabant propriè ταγοὶ dicebantur. Xenophon ἑλλην. 6. εὐπετῶς ἂν ἐγὼ ταγὸς Θετταλῶν ἁπάντων κατασταίην. Iterum eodem lib. ἐπεὶ δ' ἀπῆλθε πάλιν ἐς τὴν Θετταλίαν, μέγας μὲν ἦν, καὶ διὰ τὸ τῷ νόμῳ Θετταλῶν ταγὸς καθεστάναι. Poſteà, Ἀποθανόντος μέντοι ἐκείνου, Πολύδωρος ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Πολύφρων ταγὸν κατέστησαν. & paulò pòſt. ὁ δ' αὖ Πολύφρων ἦρξε μὲν ἕνα ἐνιαυτὸν, κατεσκευάσατο δὲ τὴν ταγείαν τυραννίδι ὁμοίαν. & ſtatim poſteà ἐπεὶ δ' αὐτὸς παρέλαβε τὴν ἀρχὴν, χαλεπὸς μὲν Θετταλοῖς ταγὸς ἐγένετο, χαλεπὸ δὲ Θηβαίοις, καὶ Ἀθηναίοις πολέμιος. Eoſdem & Ἀρχοὺς vocitarũt. Dionyſ. Halic. lib. 5 Ant. Rom. Θετταλοὶ μὲν γὰρ ἀρχοὺς, Λακεδαιμόνιοι δὲ ἁρμοστὰς καλοῦντες, φοβούμενο τυράννους, ἢ βασιλεῖς αὐτοὺς καλεῖν. Sed Lacedæmonij nõ eos qui vrbi, ſed qui prouinciis imperitabãt ἁρμοστὰς appellabãt. Verùm de hac re ad Polyænum, quem emaculatum, & multis in locis auctum, atque notis noſtris illuſtratum, breui, ſi Deus voluerit, emittemus. Nunc autem ad Senecam reuertamur. Eadem Tragœdia de Charonte.

Hunc ſeruat amnẽ cultu, & adſpectu horridus,
Pauidoſq; manes pallidus geſtat ſenex.

τὸ *Geſtat* non poſſum ferre animo ſatis æquo. Malim equidem *Vectat*. Quo vſus eſt ſummus poëta, & quem hoc loco Seneca imitatur. Vectare.

Ipſe ratem conto ſubigit, veliſque miniſtrat:
Et ferruginea tranſuectat corpora cymba,
Iam ſenior: Sed cruda Deo, viridiſque ſenectus.

Et iterum eodem lib.

Corpora viua nefas Stygia vectare carina.

Atque ecl. 5.

Alter erit tum Typhis, & altera quæ vehat
Delectos heroas. [*Argo*

Et ipſe Seneca, hac eadem fabula:

Tranſuectus vada Tartari
Pacatis redit inferis.

Petronius Arbiter: *Et per fidem, inquam, Pater, Cuius hæc nauis eſt, aut quos vehat, dicere potes?* Apuleius lib. 2. Metam. *Nam & nauis ipſa, qua vehebamur, variis turbinibus procellarum quaſſata, vtroque regimine amiſſo, &c.* Vnde & Vectores, qui naui vehuntur. Petronius: *Niſi fortè putatis uuenes caſu in has plagas incidiſſe, cùm omnis vector nihil prius quærat, quàm cuius ſe diligẽtiæ credat.* Et iterum: *Aderat interpellanti mercenarius comes, & vnus alterque infirmus vector, ſolatia magis litis, quàm virium auxilia.* Priùs: *Vnus fortè ex vectoribus, qui acclinatus lateri nauis, exonerabat ſtomachum nauſea grauem, notauit ſibi ad Lunam, &c.* Rectè veteres gloſſæ, Tranſuehi, διαπλεῦσαι, διακομισθῆναι. Et Vector, πορθμεύς. Vectura, φόρετρον, ναῦλον. Petronius: *Lichas Tarentinus homo verecundiſsimus, &*

non tantùm huius nauigij dominus, quod regi ſed fundorum etiam aliquot, & familiæ negotiantis, deferendum ad mercatum conduxit hic eſt Cyclops ille, & archipirata cui vectur debemus. Et certè Nauis quaſi vehiculum. Æſchylus Προμηθ.

θαλασσόπλαγκτα δ' οὔτις ἄλλος ἀντ' ἐμ
λινόπτερ' εὗρε ναυτίλων ὀχήματα.

Quod interpretantur gloſſæ Tranſueh διακομισθῆναι, non ſolùm διαπλεῦσαι ad hãc quoque ſignificationem referr poteſt. Nam διακομισθῆναι in hoc ſenſu frequentiſſimum eſt. Iamblichus c. 2 de vita Pyth. ἐπεὶ δὲ ἀπεκομίσθη εἰς τὴν Σάμον ἀπὸ τῆς Συρίας ὁ Μνήσαρχος μετὰ παμπόλλου κέρδους.

διακομισθῆναι.

DESIDERII HERALDI

ADVERSARIORVM LIBER SECVNDVS.

CAP. I.

Quædam in Plauti Amphitruone illuſtrata, correcta. ἕρμαιον. κοινὸς ἑρμῆς. Ἑρμαῖ ἐν προθύροις οἴκων.

DICIT Mercurius in Amphitruonis prologo, ſibi datum eſſe ab aliis diis, nuntiis vt præſit, & lucro.

Nam vos quidem id iam ſcitis conceſſum, & datum
Mihi eſſe ab diis aliis, nuntiis vt præſim, & lucro.

Vnde ἕρμαιον dicebant, quod fortè fortuna lucri, aut boni obtigerat. Euſtath. ἕρμαιον.

ad hunc locum. Οδ. π.

Ἤδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι ἕρμαιος λόφος ἐστίν. Ὅτι δὲ Ἕρμαιον, inquit, τὸ εὕρημα Ερμῆ καὶ αὐτῷ παρωνόμασται κερδῴῳ δηλαδὴ, ὅθεν καὶ εὐερμεῖν ῥῆμα τὸ εὐτυχεῖν, καὶ εὐερμία ἡ εὐτυχία, ἐν ἄλλοις δεδήλωται σαφῶς. Diod. Sicul. lib. 5. διὸ καὶ πολλοὶ τῶν Ιταλικῶν ἐμπόρων διὰ τὴν συνήθη φιλαργυρίαν, ἕρμαιον ἡγοῦνται τὴν τῶν γαλατῶν φιλοινίαν. Eleganter quoque Hierocles: καλὸν μὲν τῷ θεῷ πείθεσθαι: καλὸν δὲ καὶ τοῖς γονεῦσιν, εἰ δὴ πρὸς ταῦτα ἡ ἀμφοτέρων ἄγοι πειθὼ, ἕρμαιον ἂν εἴη, καὶ ἄμαχον. Dicebatur & Σῦκον ἐφ᾽ Ερμῆ. Euſtathius: Οδ. η. φέρεται δὲ καὶ παροιμία, Σῦκον ἐφ᾽ Ερμῆ, ἤγουν ἕρμαιον, καὶ εὕρημα ἐκκείμενον ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τοῦ ἐντυχόντος. Lege ſis Heſychium. Sed & Κοινὸς Ερμῆς partem è lucro forte fortuna oblato flagitantis vox erat. Theophraſtus περὶ βδελυρίας: καὶ τῶν εὑρισκομένων χαλκῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς ὑπὸ τῶν οἰκετῶν· δεινὸς ἀπαιτῆσαι τὸ μέρος, Κοινὸν εἶναι φήσας τὸν Ερμῆν. Diod. Sicul. lib. 5. τῷ δ᾽ Ερμῆ προσάπτουσι τὰς ἐν τοῖς πολέμοις γινομένας κηρυκείας, καὶ διαλλαγὰς, καὶ σπονδάς: καὶ τὸ τούτων σύσσημον κηρυκεῖον, ὃ φορεῖν εἰώθασιν οἱ περὶ τῶν τοιούτων τοὺς λόγους ποιούμενοι,

σῦκον ἐφ᾽ ἑρμῆ.

κοινὸς Ερμῆς.

διὰ τούτου τυγχάνοντες παρὰ τοῖς πολε-
ίοις ἀσφαλείας. ὅθεν δὴ καὶ Κοινὸν Ερμῆν
νομάσθαι, διὰ τὸ τὴν ὠφέλειαν ἀμφοτέροις
ἶναι κοινὴν τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ τὴν εἰρήνην
μεταλαμβάνουσι. Meminit & Ariſtot. in
Rhetoricis. Cùm igitur quid boni for-
uitò obtigerat, id Mercurio appende-
atur. Æſchylus ἐπτ. ἐπὶ Θήβ.

Ἀνὴρ καθ' ἄνδρα τοῦτον ἡρέθη, θέλων
ἐξιστορῆσαι μοῖραν, ἐν χρείᾳ τύχης.
οὔτ' εἶδος, οὔτε θυμὸν, οὔθ' ὅπλων σχέσιν
μωμητὸς, Ερμῆς δ' εὐλόγως συνήγαγεν.

bi Scholia: Ιστέον ὅτι πάντα τὰ ὁδαῖα καὶ
ὰ ἑρμαῖα, καὶ κατὰ τύχην συμβεβηκότα τοῖς
ροτοῖς, τῷ Ερμῇ ταῦτα ἀνατιθέασιν ἕλληνες.
πεὶ οὖν καὶ τούτοις συνέβη τυχηρῶς πως ἀλ-
ήλοις ἀντιτάξασθαι, τοῦτο εἴρηκεν. Inde fa-
tum exiſtimo, vt Ερμᾶς ἐν τοῖς προθύροις
οἴκων ſtatutos, & collocatos haberent,
γαθοῦ χάριν οἰωνοῦ, ſcilicet, & ἐπὶ κέρδους
λπίδι. Thucyd. lib. 6. Ἐν δὲ τούτῳ ὅσοι
ἑρμαῖ ἦσαν λίθινοι ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀθηναίων
εἰσὶ δὲ κατὰ τὸ ἐπιχώριον, ἡ τετράγωνος ἐρ-
ασία, πολλοὶ καὶ ἐν ἰδίοις προθύροις, καὶ ἐν
εροῖς) μιᾷ νυκτὶ οἱ πλεῖστοι περιεκόπησαν τὰ
πρόσωπα. Æmylius Probus in Alcibia-
de: *Id cùm appararetur, priuſquam claſsis,*

Quare ἑρμαῖ ἐν τοῖς προθύροις τῶν οἴκων collocarentur.

exiret, accidit, vt vna nocte omnes Hermæ, qui in opido erant Athenis, deijcerentur, præter vnum, qui ante ianuam Andocidis erat, Andocidiſque Hermes vocatus eſt. Meminit & Plutarchus in Alcibiade. Sed vt ad Amphitruonem redeamus, ſcenâ primâ legunt:

Facit ille, quod volgò haud ſolent, vt quid ſe
ſit dignum ſciat.

Codex meus manu exaratus habet, *Sciant*. Neque fortaſsè malè. Poſteà legunt;

Diſpertiti viri, diſpertiti ordines.

Lego omninò, vt eſt in meo codice, *Diſpoſiti ordines. Diſponere* & τάττειν hîc optimè: & ſic verſus bonus. Soſias ſolus ab hero domum præmiſſus erat, abſque ſocienno vllo: Malè igitur Mercurium annunciare iubet *familiares adueniſſe*. Idcircò lego cum meo codice,

At nunc abi ſanè: Adueniſſe familiarē dicito.

Benè quoque hîc,

--Eloquere, vbi patera nunc eſt?

Recepta lectio eſt, *Eloquutus eſt. Vbi, &c.* Sc. *Age tu*, malè legunt,

-Prius multò ante ædis ſtabam, quàm illò
adueneram.

Legen

Legendum omninò *Stabat*: quod atten-iori lectori manifeſtũ eſt: & ſic omninò ſcriptum in meo codice. *Illò* dicit ro *Illûc* more antiquo: vt & *Hoc* pro *Hûc*. Turpilius:

--Gere meas fortunas mater, Hem
Qua cauſa hôc opere maxumo contenditur?

Apud Noniũ in verbo contendere.

CAP. II.

n Aſinaria Plauti quædam illuſtrantur, emẽdantur.

FAme domantur fera multa animalia. Hinc Plautus in Aſinaria, ſc. *Sicine hoc fit.*

Reddam ego te fera fame manſuetam: Me
ſpecta modò.

Cui loco ſimilis hic Æſchyli verſus in gamemnone:

λιμὸς ξυνοικὸς μαλθακόν σφ' ἐπόψεται.

c. *Nequeo ego te interdictis.*

Ecaſtor nobis periculum magnum, & familiæ portenditur,
Dum eius expectamus mortem, ne nos moriamur fame.

Codex meus habet, *Demeneti ſi expecta-us, &c.* Ferocientes equi aliquid de bo amittunt: Iis demitur de hordeo, vt cõtractiore ventre minus laſciuiant. Facetè nugator ille ſc. *Cur me retentas?*

-- Hem quid iſtuc? Vt tu incedis.
Demam hercle iam tibi de hordeo tolutim
ni badiſſas.

Vnde & κριθῶντα πῶλον dixit Æſchylus Agamemnone, πίονα ταῖς κριθαῖς, καὶ τρυφῶντα.

--τὸν δὲ μὴ πειθάνορα
ζεύξω βαρείαις οὔτι μὴ σειραφόρον
κριθῶντα πῶλον.

Sc. *Agedum iſtum*, veteres libri habent,

-- Tu labellum abſtergeas
Potius, quàm quoiquã ſaliuium faciat palam.

Codex meus habet, Saliuim, vel pro Saliuam, vel pro Saliuium. Et audacter ille qui Suauium pro Saliua καὶ ἐν ταύτῃ τῇ σημειώσει nobis obtrudere conatur. Sc. *Ain tu meum virum.*

-- Pol me quidem
Miſeram odio enicauit.

Malo *Enecabit*, quod eſt in noſtro codice. Nihil dum enim mali ab Artemona paſſa Philenium. Lepidâ ſanè metaphora fraudem ſibi fieri queritur Artemona eadem ſc.

Ille opere foris faciundo laſſus domũ aduenit;

Fundum alienum arat, incultum ſuũ deſerit.

Eadem metaphora Æſchylus ἑπτ. ἐπὶ θήβ. περὶ τοῦ Οἰδίποδος.

γείνατο μὲν μόρον αὐτῷ,
πατροκτόνον Οἰδίποδα,
ὅστε μητρὸς ἁγνὰν
σπείρας ἄρουραν, ἵν' ἐτράφη
ῥίζαν αἱματόεσσαν. ἔτλα.

CAP. III.

Quædam in Plauti Aulularia corriguntur, illuſtrantur. Per bonam fidem μέγιστος ὅρκος. *Capteiuei duobus locis emendantur.*

IN Aulularia, ſc. *Volui animum tandem.* legunt:

Nimirûm occidor, niſi intrò huc propero currere.

Codex meus habet, *Nimirûm occidi.* Eleganti metaphora cordis ſui palpitationem exprimit Auarus ſenex.

Continuò meum cor cœpit artem facere ludicram,
Atque in pectus emicare.

Eodem penè modo Æſchylus ἐν χοηφόροις. λέγοις αὖ: ὀρχεῖται δὲ καρδία φόβῳ.

Sc. *Quis hîc loquitur?*

Tametſi fur mihi es: Moleſtus non ero: i verò, refer.

Sic edidit Lambinus : At aliter editio Santandreana.

Tametſi fur mihi es, moleſtus non ero : fur i, refer.

Vnde legendum ſuſpicabar: *Moleſtus nõ ero furi : Refer.* Quam lectionẽ poſteà inueni in meo codice manuſ. Paulò pòſt,

De alia re reſciuiſſe cẽſui, quod ad me attinet.

Codex meus habet, *Quæ ad me attineat.* Euclio Lyconidem de aula ſua interrogat ſtatim poſteà : & vt per *bonam fidem* de iſtac re iuret, rogat.

Dic bonâ fide: Tu id aurum non ſurripuiſti?

Sanctiſſimũ per fidem iuſiurandũ.

Iurabant & *per fidem* ſimpliciter. Petronius : *Et per fidem, inquam, Pater, cuius hæc nauis eſt, aut quos vehat dicere potes? Et Per fidem.* i. *Dic per fidem.* Sanctiſſimum erat iuſiurandũ. Plutarchus in Numa: πρῶτον δέ φασι καὶ πίστεως, καὶ τέρμονος ἱερὸν ἱδρύσασθαι, καὶ τὴν μὲν πίστιν ὅρκον ἀποδεῖξαι Ρωμαίοις μέγιστον, ᾧ χρώμενοι μέχρι νῦν διατελοῦσιν. Dionyſ. Halic. lib. 9. Ant. Rom. ταῦτα εἰπὼν, καὶ τὸ ξίφος ἀνατείνας, ὤμοσε τὸν ἐπιχώριόν τε Ρωμαίοις, καὶ κράτιστον ὅρκον, τὴν ἀγαθὴν ἑαυτοῦ πίστιν, νικήσας τοὺς πολεμίους, ἥξειν εἰς τὴν πόλιν, ἄλλως δὲ οὔ. Idem lib. 11. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ὅρκους, οἵπερ εἰσι μέγιστοι ἐν αὐτοῖς, κατὰ τῆς ἑαυτῶν πίστεως διομοσάμενοι. In Capteiueis legunt.

Sc. Iam ego reuertar.

Heg. Quod erat ei nomen? Phil. Theſaurochryſonicochryſides.
Heg. Videlicet propter diuitias inditum id nomen quaſi eſt.
Phil. Imò edepol propter auaritiam ipſius, atque audaciam.

Pro *Theſaurochryſonicochryſides*, legēdum puto, *Theſaurocrypſonicochryſides*. Quæ dicuntur à Philocrate meam confirmant lectionem.

Imò edepol propter auaritiam ipſius, atque audaciam.

Nam Auari eſt κρύπτειν τοὺς θησαυρούς: Audacis & factioſi νικᾶν δύνασθαι τῷ χρυσῷ. Eadem fabula perpetuò legunt *Lapicidinas* cùm *Lapidicinas* legendum ſit. Gloſſarium, *Lapidicina* λατομία.

CAP. IIII.

In Caſina quædam illuſtrantur, explicantur, emendantur. εὐφημισμὸς *notatus.* Μαργείτης. *Felix.* ἁλώνητα ἀνδράποδα. ἀντιβλέπειν. *Helleniſmus Plautinus.*

ΕΥΦΗΜΕΙ Comicus in Prologo Caſinæ:

Ea tempeſtate flos poëtarum fuit,
Qui nunc abierunt hinc in communẽ locum.

Catullus.

πολυάνδριον ſepulchretum dicebant.

Hîc & *Abire*, & *Communis locus* καθ᾽ εὐφημισμόν. Communis locus eſt, ille *vnde negant redire quenquam.* Eodem modo εὐφημοῦντες πολυάνδριον ſepulchretũ dicebant. Ælianus lib.12. ποικ. ἱστορ. c.21. ἀπηλλάττοντο καταλιποῦσαι τοὺς νεκροὺς ἐν τῷ πολυανδρίῳ θάψαι, ἢ λάθρα εἰς τὰ οἰκεῖα ἠρία ἐκόμιζον αὐτούς. Idcircò & πλείονας mortuos dicebant. Euſtathius: Ὀδ. α. ὡς δὲ καὶ νεκροῖς προσφυὲς τὸ, Οἱ πολλοί, καὶ τὸ, οἱ πλείους, δηλοῖ ὁ εἰπὼν τὸ, Ἀπελεύσομαι παρὰ τοὺς πλείονας, ὅ ἐστι, θανοῦμαι. πλείονας γὰρ τοὺς τεθνεῶτας ἐκεῖνος ἔφη. Plautus in Trinummo: ſc. *Quò illic homo?*

-- Lacrumas mihi hæc cùm video,
Eliciunt: quia ego ad hoc genus hominum duraui, quin prius
Me ad pluris penetraui.

Sed & Mortui μακαρεῖται dicebãtur διὰ τὸν εὐφημισμόν. Theocr. εἰδ. β.

Καὶ μ᾽ ἁ Θευχαρίλα Θρᾷσσα τροφὸς ἁ μακαρεῖτις
ἀγχίθυρος ναίοισα κατεύξατο, καὶ λιτάνευσε.

Æſchylus ἐν Πέρσαις.

ἦ ῥ᾽ ἀΐει μου μακαρείτας ἰσοδαίμων βασιλεύς;

Vbi Scholiaſtes malè notat μακαρίτας dici τοὺς τεθνεῶτας: μακαρίους δὲ τοὺς ζῶντας. Neque enim hoc perpetuum. Nam & νεκροὶ μακάριοι dicuntur eodẽ ſenſu quo μακαρῖται. Iulianus παραβάτης epiſt. ad Hermog. ἐκείνῳ μὲν δὴ ἐπειδὴ μακαρίτης ἐγενέτο, κούφη γῆ, καθάπερ λόγος. & edicto ad Alexandrinos: ἐπείτοι καὶ τὸ νῦν ὑφ' ἡμῶν τοῖς γαλιλαίοις τοῖς φυγαδευθεῖσιν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίου, οὐ κάθοδον εἰς τὰς ἐκκλησίας αὐτοῖς, ἀλλ' εἰς τὰς πατρίδας συνεχωρήσαμεν. & epiſt. ad Ætium Epiſcopum. Λοιποῖς μὲν ἅπασι τοῖς ὁπωσοῦν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίου πεφυγαδευμένοις ἕνεκεν τῆς τῶν γαλιλαίων ἀπονοίας, ἀνῆκα τὴν φυγὴν. Sic & *Felix* Latinis. Notus iam Horatij verſus,

Felix.i.μακαρίτης.

Omnes compoſui felices: Nunc ego reſto
Conſice.

Sic enim Magnus Scaliger doctorum princeps, hanc vocem ibi accipit. Sed & Nemeſiani locum hunc eodem modo interpretor.

Felix ô Melibœe vale. Tibi frondis odoræ
Munera dat, lauros carpens ruralis Apollo.

Eadem religione dicunt Græci ἀπελθεῖν

εἰς τὸ χρεὼν: & ἀπελθεῖν ſimpliciter. Eunapius in Iamblicho: καὶ οὕτως ὑπερηγάσθη τὸν ἄνδρα τῆς ἀκριβείας, καὶ συνέσεως, ὥστε καὶ ἀπελθόντος βίον συνέγραψε. Et in Ædeſio. ἔστι γὰρ ἐκ τῶν χρόνων λογιζομένῳ συλλαβεῖν, ὅτι Σωκράτους ἀπελθόντος βιαίως, οὐδὲν ἔτι λαμπρὸν Ἀθηναίοις ἐπράχθη. Pro eodem dicit καταλείπειν τὸ ἀνθρώπινον in Himerio: Ἰουλιανοῦ καταλείποντος τὸ ἀνθρώπινον ἐνδιέτριψε τῇ ἀποδημίᾳ. Eadem cautione dixit etiam Plautus noſter in Pœnulo:

Eum feciſſe aiunt, ſibi quod faciendum fuit.

Et eadem fab.

Quin mea quoque iſte habebit, ſi quid de me fuat.

Si quid de me fuat. i. *Si quid mihi humanitus acciderit.* Locus hic obſcurus eſt in Caſina noſtra, ſc. *Vt properarem arceſſere.*

Non Ecaſtor vili emptus eſt modius qui venit ſalis.

In noſtro codice manuſcr. legitur, *Modi qui venit ſalis.* Vnde ſuſpicor legendum, *Modiis qui venit ſalis. Venit*, i. *venditur.* Sic Mancipium περιφραστικῶς deſignatur. Nam Thraches mancipia ſale ſibi parabant. Vnde ἁλώνητα dicebantur δουλάρια τὰ εὔωνα, inquit Euſtath. Il. κ. σημείωσαι

Locus Plauti obſcuriſſimus correctus, & explicatus.

δ᾽ ἐν τούτοις, inquit, καὶ ὅτι καθάπερ οἱ λήμνιοι οἴνου ὠνοῦντο ἀνδράποδα, οὕτω ποτὲ καὶ οἱ Θρᾶκες ἁλὸς, ὅθεν καὶ ἁλώνητα δουλάρια, τὰ εὔωνα. Vide prætereà Heſychium, & Suidam. Eadem Comœdia Plautus τὸ ἀντιβλέπειν Græcorum exprimit.

Maximo ego ardeo flagitio: nec quid agam
meis rebus ſcio,
Nec meã vt vxorem adſpiciam cõtra oculis.

Pudoris autem, & metus ſignum, Non audere alicui ἀντιβλέπειν. Xenophon παιδ. γ. οὓς δ᾽ ἂν σφόδρα φοβηθῶσιν ἄνθρωποι, τούτοις οὐδὲ παραμυθουμένοις ἀντιβλέπειν δύνανται. Aliâs eum dicunt ſe non poſſe ὀρθοῖς ὄμμασιν ὁρᾶν, quem exoſum, & inuiſum habent. Quibus enim infenſi ſumus, eos non rectis: ſed toruis potius oculis adſpicimus. Hom.

τὸν δὲ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Αχιλλεύς.

Dionyſ. Halic. lib. II. Ant. Rom. οὐκέτι γὰρ αὐτὸν ὀρθοῖς ὄμμασι δυναίμην ὁρᾶν, ἀνάξιον γεγονότα τῶν προγόνων, καὶ τυραννικὴν ἐζηλωκότα παρανομίαν. Contrà ἀναβλέπειν ὀρθοῖς ὄμμασι πρὸς ἐλευθερίαν dixit idem Dionyſ. ἀντὶ τοῦ εὐθαρσῶς, καὶ προθύμως. Xenophon ἑλλην. ζ. Ἄνδρες πολῖται, νῦν ἀγαθοὶ γενόμενοι ἀναβλέψωμεν ὀρθοῖς ὄμμασιν, ἀποδῶμεν τοῖς ἐπιγιγνομένοις τὴν πατρίδα οἵανπερ παρὰ τῶν πατέρων παρελάβομεν. Seneca ep. 105. *Minimè quidem, ſi rectis oculis intueri illa poſsis, & tenebras perrumpere.* Helleniſmus eſt in his verbis eiuſdem Comici.

Quis mihi ſubueniet tergo, aut capiti, aut
cruribus?

ὅλον καὶ μέρος. Homerus. Il. α.

Ἀλλ᾽ οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ.

CAP. V.

Plauti Epidicus duob. locis illuſtrata. In Bacchidibus quædam explicata. Religioſæ exceptiones notatæ: Si Dij volunt: ἢν θεὸς θέλῃ: θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων: σὺν θεῷ: σὺν θεῶν δόσει.

Sc. St Tacete.

IN Epidico legunt:

-- Ego abſceſsi ſolens
Paulùm ab illis: diſsimulabam me harum
ſermoni operam dare.
Nec ſatis exaudiebam: nec ſermonis fallebar tamen
Quæ loquerentur.

Malo, vt in meo cod. ſcriptum eſt, *Quem loquerentur.* Eadem fabula, ſc. *feciſti offi-*

ium iam tuum, hunc locum emendare conantur.

Dedit mihi ad hanc rem Apœcidem: Is
apud forum manet me:
Quaſi quæ amaret: Caueat.

Sed hîc nihil mutandum puto præter diſtinctiones: & ſenſum huius loci hunc eſſe exiſtimo. Me expectat apud forum quaſi quæ amaret, i. quaſi amica, cui hora dicta eſt. Deinde addit. *Caueat*, quod minitantis eſt. In Bacchidibus, ſc. *Ibo in Piræum.*

Extexam ego illũ pulchrè iam, ſi dij volunt.

Nota religioſam exceptionem, *Si Dij volunt*: quæ non ſemel apud Plautum. Sic, *Diis benè iuuantibus*: *Si Dij adiuuant*: *Si Dis placet.* Sed eiuſmodi formulæ iam ſunt à viris doctis obſeruatæ: Hæ non item, quæ Græcis vſitatæ, ἢν θεὸς θέλῃ: θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων: σὺν θεῶν δόσει, &c. Nota autẽ ἑνικὸν ἀριθμὸν, hîc ἢν θεὸς θέλῃ. Xenophon παιδ. ε. Ἀλλ' ἀντὶ μὲν τούτου, ἔφη, ἢν θεὸς θέλῃ, ἀμυνούμεθα τοὺς πολεμίους. Et iterum, Ἅμα δὲ δείξομεν τοῖς πολεμίοις, ἔνθα κρατῆσαι νομίζουσιν, ἐνταῦθα ἄλλοις αὐτῶν κρείττοις, ἢν θεὸς θέλῃ. Ariſtophanes in Pluto:

Religioſæ exceptiones notatæ.

ἔσομαι μὲν σὺν αὐτίκα μάλ' ἢν θεὸς θέλῃ
Iulianus παραβάτης πληθυντικῶς dixi
εἰ θεοὶ θέλοιεν epiſt. ad Libanium. ἃ δ
διελέχθημεν πρὸς ἀλλήλους, ἴσως ἐπύθου. μα
θοις δ' αὖ καὶ ἡμῶν ἀκούσας, εἰ θεοὶ θέλοιεν.
Σὺν θεῷ frequentiſſimum eſt, & notiſſimum. Sophocles in Aiace:

Ξὺν τῷ θεῷ πᾶς καὶ γελᾷ, κὠδύρεται.

Pindarus Olympionicarum Od.8.

--πολλαὶ δ' ὁδοὶ
σὺν θεοῖς εὐπραγίας.

Faceta eſt Diogenis canis ἀμφιβολία apud Diog.Laërt. εἰσελθὼν εἰς διδασκάλου, καὶ μούσας μὲν ἰδὼν πολλὰς, μαθητὰς δὲ ὀλίγους, Σὺν θεοῖς, ἔφη, διδάσκαλε, πολλοὺς μαθητὰς ἔχεις. Sed & σὺν θεῶν δόσει dicebant. Æſchylus ἐν χοηφόροις.

Ἀλλ' εἶμι, καὶ τοῖς ταῦτα πείσομαι λόγοις:
γένοιτο δ' ὡς ἄριστα σὺν θεῶν δόσει.

Quin & per ἐπανόρθωσιν dicebant σὺν θεῷ δ' εἰρήσεται. Ariſtophanes in Pluto:

Οἶμαι γὰρ, οἶμαι, ξὺν θεῷ δ' εἰρήσεται,
ταύτης ἀπαλλάξειν σε τῆς ὀφθαλμίας.

Θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων frequens formula apud Herodotum. Veluti Muſa 6. καὶ ὑμὶν ἐγὼ, θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων, ὑποδέκομαι ἢ οὐ συμμίξειν τοὺς πολεμίους, ἢ συμμίσγοντας πολλὸν ἐλασσώσεσθαι. & iterum eodem ibro. ἢν δὲ συμβάλωμεν πρίν τι καὶ σαθρὸν θηναίων μετεξετέροισι γενέσθαι, θεῶν τὰ σα νεμόντων, οἷοί τε ἐσμὲν περιγίνεσθαι τῇ υμβολῇ. Sed de his ſatis. Malè explicaur in Bacchidibus locus hic.

-- Quem Di diligunt
Adoleſcens moritur, dum valet, ſentit, ſapit:
Hunc ſi vllus Deus amaret, plus annis decẽ,
Plus iam viginti mortuum eſſe oportuit.

Exprimit Plautus Menandri ſenarium,

Ὃν φιλοῦσι θεοὶ ἀποθνήσκει νέος:

Et innuit Chryſalus, Senem Nicobuum Dijs eſſe inuiſum: quòd adoleſcẽs, dum ſaperet, & ſentiret, mortuus non eſſet.

CAP. VI.

In milite glorioſo correctus locus. Mos antiquus ſacrificãdi θεοῖς ἀποτροπαίοις *ad auertenda inſomnia, vel quæ inſomnijs portenta. In Pſeudolo locus illuſtratus: & correctio Plautini Commentatoris confirmata.*

IN milite locus hic leuiter corruptus videtur.

Sc. Niſi quidem ego.

Edepol facinus fecit audax. Hoccine ſi miles ſciat?
Credo Hercle has ſuſtollat ædes totas, atque hinc in crucem.

Lego, *Atque hunc in crucem.* Seipſum δεικτικῶς intelligit. Sic Terentius: *Her parata ſunt verba, Huic homini verbera.* Sophocles in Trachiniјs:

μήδ᾽ εἴ τι δράσεις, τοῦ δέ γε ζώσης ἔπι.

Id eſt, ἐμοῦ, δεικτικῶς. De ſeipſa loquitu Deianira. Æſchylus ἑπτ. ἐπὶ θήβ.

σὺ δ᾽ αὐτὸς ἤδη γνῶθι τίνα πέμπειν δοκεῖς,
ὡς οὔποτ᾽ ἀνδρὶ τῷδε κηρυκευμάτων
μέμψῃ.

ἀνδρὶ τῷδε dicit, ἀντὶ τοῦ ἐμοί. In eadem fabula Palæſtrio Philocomaſium cōpre cari iubet, viſo infauſto ſomnio. Illu enim de more. In Amphit. ſc. *Sati parua res eſt.*

Rectè dicit, vt commeminit: ſomnium nar-
rat tibi.
Sed mulier poſtquam experrecta es, prodi-
giali Ioui,
Aut mola ſalſa hodie, aut thure compreca-
tam oportuit.

Nam cùm triſte quid in ſomnis viderāt, prodigiali Ioui, καὶ θεοῖς ἀποτροπαίοις ἔθυον. Notum eſt Martialis epigramma hun morem confirmans. Xenophon ἐν συμποσίῳ. Οὐκοῦν (ἔφη Καλλίας) καὶ εὔχῃ μηδέποτε πλουτεῖν, καὶ ἐάν τι ὄναρ ἀγαθὸν ἴδῃς, τοῖς ἀποτροπαίοις θύοις; Æſchylus ἐν Πέρσαις:

καὶ ταῦτα μὲν δὴ νυκτὸς εἰσιδεῖν λέγω.
ἐπεὶ δ' ἀνέστην, καὶ χεροῖν καλλιρρόου
ἔψαυσα πηγῆς, σὺν θυηπόλῳ χερὶ
βωμῷ προσέστην, ἀποτρόποισι δαίμοσι
θέλουσα θῦσαι πέλανον.

Et paulò pòſt:

-- θεοὺς δὲ προστροπαῖς ἱκνουμένη,
εἴτι φλαῦρον εἶδες, αἰτοῦ τῶνδ' ἀποτροπὴν
λαβεῖν.

Dixit priori loco Æſchylus καὶ χεροῖν καλλιρρόου ἔψαυσα πηγῆς: quia ſacrificaturi manus lauabant: & præcipuè poſt ſomnum: *quia dicitur etiam nox ſolo ſomno polluere. Vnde eſt, Et noctem flumine purgat*, inquit Sæuius ad hunc locum 8. Æn.

---Nox Aeneam, ſomnuſque reliquit.
Surgit: & ætherei ſpectans orientia Solis
Lumina: ritè cauis vndã de flumine palmis
Suſtulit: ac tales effudit ad æthera voces.

Iamblichus cap. 28. libelli De vita Pythagoræ. λέγει δὲ (Pythagoras ſcil.) καὶ εἰς ἱερὸν εἰσιέναι δεῖν καθαρὸν ἱμάτιον ἔχοντα, καὶ ἐν ᾧ μὴ ἐγκεκοίμηταί τις, τὸν μὲν ὕπνον τῆς ἀργίας, καὶ τὸ μέλαν, καὶ τὸ πυρρὸν: τὴν δὲ καθαρότητα τῆς περὶ τοὺς λογισμοὺς ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης μαρτυρίαν ἀποδιδοὺς. Sic enim lege hunc locum, & diſtingue: quem nullo modo intellexit Interpres parum ſagax. Sed (vt ad rem redeamus) prædictæ religionis meminit & Tibullus lib. 1.

Ipſe procuraui ne poſſent ſæua nocere
Somnia, ter ſancta deueneranda mola.

Et lib. 3.

Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
Et pauidas mentes falſa timere iubent:
Et vanum ventura hominum genus omina noctis,
Farre pio placant, & ſaliente ſale.

Sunt etiam apud Euripidem, Theophraſtum, Ariſtophanem, & alios huius conſuetudinis exempla. Sed & eiuſmodi ſomnia Soli narrabant. Sophocles in Electra:

τοιαῦτά του παρόντος, ἡνίχ᾽ ἡλίῳ
δείκνυσι τοὔναρ, ἔκλυον ἐξηγουμένου.

Vbi Triclinius, ἔθος ἦν τοῖς παλαιοῖς, ὁπότε καθ᾽ ὕπνους ὄναρ δεινὸν θεάσαιντο, ἅμα πρω προς τὸν ἥλιον λέγειν, ἵν᾽ ἐπειδὴ ἐναντίος οὗτός ἐστι τῇ νυκτὶ, ἀποτροπὴν ἐργάσηται τούτου. Carnifices, & ſontes qui ducebantur, tintinnabula habebant: Vnde

Tintin

Tintinnaculi homines Plauto noſtro dicti. Zonaras: τοὺς γὰρ ἐπί τινι ἀτοπήματι καταδικασθέντας θανεῖν, νενόμιστο κωδωνοφορεῖν, να μηδεὶς βαδίζουσιν αὐτοῖς ἐγχριμπτόμενος μιάσματος ἀναπίμπληται. Sic quoq; accipiendus hic Plauti locus in Pſeudolo.

Sc. Pſeudole non audis.

Lanios inde accerſam duos cum tintinnabulis,
Eadem duo greges virgarum inde vlmearum adegero.

Eadem ſc.

Quid ais quantum terra tegit periuriſsime?

Reſcribunt, *Quantum terra gerit.* Quam correctionem confirmat hic Pœnuli locus in Prologo:

Venditque has omnes, & meretricem, & virgines,
Præſenti argento homini: ſi homo eſt leno:
Quantum hominũ terra ſuſtinet ſacerrimo.

CAP. VII.

Plautus correctus in Pœnulo, Perſa, Sticho. Sæpe illuſtratus. Vulgata in Trinummo lectio cõfirmata. Oculos effodere. ὀφθαλμοὺς ἐξορύσσειν.

IN Pœnulo nugatur miles militum more: & præmia in aëre volatilia for-

Sc. Di illum omnes infelicitent.

mat. Sed eius nugæ penè euanuerunt. Verùm quia eas viuere voluit Plautus, quidni ei gratificemur?

-- Ita vt occœpi dicere
Lenulle, de illac pugna pentethronica
Qua ſexaginta milia hominum vno die
Volaticorum, manibus occidi meis.

Sanè pro *Pugna pentethronica*, legendum puto, *Pterornithica*, propter ea quæ ſequūtur, *Hominum volaticorū, &c.* Eadem fabula, Vetus vinum facetè deſcribit Plautus.

Sc. Iā iſtuc ego reuertar.

Vbi tu Leucadio, Lesbio, Thaſio, Coo,
Vetuſtate vino edentulo ætatem irriges.

Alexis eodē modo apud Euſtath. Oδ. β. Οἶνος ϗ μάλα πολύς γε. ὀδόντας οὐκ ἔχων. ἤδη σαπρός. γέρων δαιμονίως. οἶνος ὀδόντας οὐκ ἔχων eſt *vinum edentulum* Plauto. Et in Perſa nugæ:

Vaniloquidorus, Virginis vendonides,
Nugipolyloquides, Argentiextenebronides.

Legendum puto, *Argentiexterebronides*. *Exterebrare* pro exſculpere, ſiue extorquere, & exprimere anteà acceptum eſt. Vide Nonium. In Sticho. ſc. *Qui manet vt moneatur.*

-- Quanta mea ſapientia eſt,

E malis multis, malum quod minimum eſt,
id minimum eſt malum.

Reſcribo, *Malum quod minimum eſt, id minimè eſt malũ.* Sic enim ſententia multò argutior: quæ eadem prorſus apud Ariſtotelem in Rhetoricis. Eadem fab. ſc. *famem fuiſſe.*

Nunc ſi ridiculum hominẽ quæret quiſpiam,
Venalis ego ſum cum ornamentis omnibus.

Dicit *Cum ornamentis omnibus*, quia Ornamenta ſiue veſtimẽta ſeparatim vendebantur. In Perſa, ſc. *Satin' Athenæ.*

Heus tu etiam pro veſtimentis huc decem
accedant minæ.

In Trinummo locus eſt facillimus: ſed qui Plauti Interpretes mirè torſit.

Salſipotenti, & multipotenti Iouis fratri,
Neptuno, & Nereo,
Lætus, lubens, laudes ago, & grates: gra-
tiaſque habeo, & fluctibus ſalſis,
Quos penes poteſtas boni, miſque foret, &
vitæ meæ.

Quid ſit *Miſque* intelligere nequeunt: & neſcio quæ mõſtra lectionum nobis obtrudere conãtur. Sed pueri, paruulos puſiones dico, norunt *Mis* eſſe genitiuũ τοῦ *Ego*. Quod ſi quid mutãdum fuiſſet, ſcripſiſſem *Neciſque*. Eadem fabula, *Oculum effodere* dicit.

Oculum ego tibi effodiã, ſi verbũ addideris.

Sic in Aul. ſc. *Exi inquam.*

Oculos Hercle ego iſtos improba effodiam tibi.

Et in Capt. ſc. *Miſer homo eſt.*

Nam Hercle ego huic diei, ſi liceat, oculos
effodiam lubens.

Et alibi ſæpius. Sic Græci dicunt, ὀφθαλμοὺς ἐξορύσσειν. Herodotus Muſa 8. ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρησαν ἀσινέες πάντες ἓξ ἐόντες, ἐξώρυξε αὐτέων ὁ πατὴρ τοὺς ὀφθαλμούς. Æſchylus in Eumenid.

ἀλλ' οὗ καρανιστῆρες, ὀφθαλμώρυχοι
δίκαι, σφαγαί τε.

CAP. VIII.

Pindari locus explicatus.

Conſtans opinio eſt, Habitationem ſub circulo æquinoctiali Antiquis fuiſſe prorſus incognitam. Sed qui diligenter Pindarum leget Od. 2. Olymp. Μακάρων νήσοις inueniet ſub ea zona à Lyrico collocatas.

Ἴσον δὲ νύκτεσσιν αἰεὶ,
Ἴσα δ' ἐν ἁμέραις ἅλι-
ον ἔχοντες, ἀπονέστερον ἐσλοὶ
νέμονται βίοτον.

Hunc locũ vulgò malè accipiunt. Sanè qui hactenus in Pindarum ſcripſerunt, peſſimè de eo meriti ſunt: tantoq; poëtę tenebras potius offuderũt, quàm lucem dederũt. Nemo tam ineptus imperituſue magiſtellus eſt, qui non Pindarum legat, interpretetur: & quotuſquiſque eſt Græculorum noſtrorum, qui Pindarum intelligat? Sed ad rem. Beatorum igitur habitationem ſub circulo æquinoctiali ſtatuit Lyricus. Sic enim hæc verba accipio. Ἶσον δὲ νύκτεσσιν αἰεὶ ἶσα δ' ἐν ἁμέραις ἅλιον ἔχοντες, &c. Vulgò exiſtimant, ſententiam Pindari fuiſſe, Solem ſemper adlucere beatis: neque Nocti locum dare. Sed longè falluntur. Dicit igitur Ἶσον ἔχοντες ἅλιον νύκτεσσιν ἶσα ἐν ἁμέραις (lubens legerim ἴσαις δ' ἐν ἁμέραις.) Si ergo ἐν ἴσαις ἡμέραις, vel ἶσα ἐν ἡμέραις ἴσον ἔχουσιν ἥλιον νυξὶν, ſunt ſub æquatore, vbi perpetua ἰσημερία. Hunc autem locum hoc interpretor modo: quia exiſtimo, Imò σαφῶς οἶδα, Pindarum virum magnum reſpicere ad Inſulas ab Iãbulo multis ante ſua tempora ſeculis inuentas: de quibus ſi quæ dicuntur à Diod, Sicul. lib. 2. cum hoc

Pindari loco conferes: de meæ ſententiæ veritate nullo modo dubitabis. Dicit igitur Diod. Inſulam ab Iambulo inuentam, exiſtimatam ab Æthiopibus (qui Iambulum ad eam καθαρμοῦ χάριν miſerant) εὐδαίμονα, & eius incolas ἐπιεικεῖς ἀνθρώπους. Hoc enim de iis elogium ab oraculo ipſo. Deinde docet εὐκρατότατον εἶναι τὸν ἀέρα παρ' αὐτοῖς, ὡς ἂν κατὰ τὸν ἰσημερινὸν οἰκοῦντας· εἶναι δὲ διὰ παντὸς παρ' αὐτοῖς τὴν ἡμέραν ἴσην τῇ νυκτί: καὶ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας μὴ γίνεσθαι παρ' αὐτοῖς σκιὰν μηδενὸς, διὰ τὸ κατὰ κορυφὴν εἶναι τὸν Ἥλιον. Siti ergo illi ſub æquatore, vt dicebamus, ἴσον νύκτεσσιν αἰεὶ Ἴσαις ἐν ἁμέραις ἅλιον ἔχοντες. Prætereà quod addit Pindarus Incolas Beatarum inſularũ μὴ ταράσσειν χθόνα ἀλκᾷ χερῶν, *fructus abſque labore, & agricultura ſponte naſcentes percipere*, de iiſdem inſulanis à Diodoro dicitur: cùm ait, τούτοις ἐν τοῖς λειμῶσι διαζῆν, πολλὰ τῆς χώρας ἐχούσης πρὸς διατροφήν· διὰ γὰρ τὴν ἀρετὴν τῆς νήσου, καὶ τὴν εὐκρασίαν τοῦ ἀέρος γεννᾶσθαι τροφὰς αὐτομάτους πλείους τῶν ἱκανῶν. Præterea eoſdem docet eſſe εὐσεβεῖς, καὶ ἐπιεικεῖς καθ' ὑπερβολὴν, vnde etiã ἑπτὰ ἔτη παρ' αὐτοῖς μείναντας τοὺς περὶ τὸν Ἰάμβουλον ἐκβληθῆναι ἄκοντας, ὡς κακούργους, καὶ πονηροῖς ἐθισμοῖς συντεθραμμένους. Addit Pindarus τοὺς μάκαρας ἄδακρυν νέμεσθαι αἰῶνα. Nota αἰῶνα, quem ἄφθιτον βίοτον anteà dixerat. Nam Αἰὼν æternitatis eſt:quod pueris notum. Diod.quoque ſcribit prædictos Inſulanos εἶναι πολυχρονίους καθ' ὑπερβολὴν, ὡς ἂν ἄχρι τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ἐτῶν ζῶντας, καὶ γινομένους ἀνόσους κατὰ τὸ πλεῖστον. Septem autẽ eſſe eiuſmodi inſulas idem ibidem teſtis eſt. Cæterùm iiſdẽ penè notis εὐσεβῆ ſuam πόλιν deſcribebat Silenus. Vide Ælianũ lib.3. ποικ. ἱστορ. c. 18. Hæc dicta ſint ad illuſtrandum elegãtem Pindari locum:quem ſcioli magiſtelli iuuenum ingenia nugis ſuis occupantes, & corrumpentes non intellexerint. Sed integrum in tantum poëtam commentariũ, breui, ſi Deus voluerit, emittemus:vnde quàm inepti ſint πολλοὶ τῶν πινδαριζόντων facillimè cognoſcetur.

CAP. IX.

Dionyſius περιηγητὴς *multis in locis illuſtratur.* Θῆβαι ὠγύγιαι. ἱερὸς δόμος. *Dij habitare dicebantur in templis. Aethiopes* εὐσε-

ϐεῖς. Notata ſuperſtitio antiquorum lapillis ad auerruncandos κακοδαίμονας vtentium.

DIonyſio Afro poëtæ feſtiuiſſimo caput hoc dicatum. Sic autem ille de duobus promontoriis, quæ in mari Cretico.

> Αἴτ' ἄμφω ξυνίασιν ἐναντίαι· οὐ μὲν ἐοῦσαι
> ἐγγύθεν, ἀλλ' ὅσον ὁλκὰς ἐπὶ τρίτον ἦμαρ
> ἀνύσσῃ.

Nota hîc ἐπὶ τρίτον ἦμαρ. Non dicit ſpatium trium dierum: ſed duorum cum dimidia parte tertij. Tantùm igitur inter ſe diſtant hæc duo promontoria, quantum nauis conficere poteſt ἐπὶ τρίτον ἦμαρ, *intra triduum*: non tribus diebus integris. Nam Strabo lib. 2. hæc duo promōtoria inter ſe diſtare ait ſpatio 2500. ſtadiorum. Nauis autem ſpatio trium dierum 3000. circiter ſtadia conficere poteſt: paſſus 75000. (ſiquidem ſtadium eſt paſſuum 125.) Ptolemęus enim 1000. ſtadia vnius diei nauigationem eſſe dicit: & in eadem ſententia eſt Strabo. Nam lib, 10. dicit à Cyrenæa regione ad Criû metopon δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν εἶναι πλοῦν: ibidemque docet Eratoſthenem hoc interuallum 2000. ſtadiorũ ſpatio metiri. Ἐρατοσθένης δ' ἀπὸ μὲν τῆς κυρηναίας, inquit, μέχρι Κείου μετώπου δισχιλίους φησίν. Ergo ἐπὶ τρίτον ἦμαρ hîc rectè *Intra triduum* dices. Nam hæc præpoſitio *Intrà* τελείωσιν τῆς ὅλης συμπλοκῆς nõ deſignat neceſſariò. Macrob. lib. 2. c. 4. *Cùm audiſſet* (Auguſtum dicit) *inter pueros, quos in Syria Herodes rex Iudæorum intra bimatum iuſsit interfici, filium quoque eius occiſum, ait,* Melius eſt Herodis porcum eſſe, quàm filium. *Pueros intra bimatum* dicit τοὺς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, vt eſt in Euangelio B. Matthęi. Verſu 249. Θήβην Ægyptiacam ὠγυγίαν dicit Dionyſius:

ἢ μὲν ὅσοι Θήβην ἐρικυδέα ναιετάουσι,
Θήβην ὠγυγίην, ἑκατόμπυλον.

Sic & Æſchylus ἐν Πέρσαις.

ὅ,τε τῆς ἱερᾶς Μέμφιδος ἄρχων
Μέγας Ἀρσάμης, τάς τ' ὠγυγίας
Θήβας ἐφέπων Ἀριόμαρδος.

Iuu. ſat. 14.

Atq; vetus Thebæ centũ iacet obruta portis.

Neque ſanè ἄνευ λόγου Thebas antiquas dicunt. Scribit enim Ariſtot. lib. 1. Meteor. c. 14. Ægyptum olim concluſam fuiſſe ſola Thebaide, deinde Nili alluuione cæteram concretam fuiſſe ſicque oſtendit Thebaïcam Ægyptiacarum regionum eſſe antiquiſſimam. Verba Ariſtotelis ſunt. Οἷον συμβέβηκε καὶ πε τὴν Αἴγυπτον. καὶ γὰρ οὗτος ἀεὶ ξηρότερος ὁ τόπος φαίνεται γιγνόμενος, καὶ πᾶσα ἡ χώρα τοῦ ποταμοῦ πρόσχωσις οὖσα τοῦ Νείλου. δια γὰρ τὸ κατὰ μικρὸν ξηραινομένων τῶν ἑλῶν, τοὺς πλησίον εἰσοικίζεσθαι, τὸ τοῦ χρόνου μῆκος ἀφήρηται τὴν ἀρχήν. φαίνεται δ᾽ οὖν καὶ τὰ στόματα πάντα πλὴν ἑνὸς τοῦ Κανωβικοῦ, χειροποίητα, καὶ οὐ τοῦ ποταμοῦ ὄντα. καὶ τὸ ἀρχαῖον ἡ Αἴγυπτος, Θῆβαι καλούμεναι, &c. Quod autem ibi dicit Ariſtot. Ægyptum eſſe veluti Nili πρόσχωσιν, confirmatur à Diod. Sicul. lib. 3. καθόλου γὰρ τὴν νῦν οὖσαν Αἴγυπτον λέγουσιν οὐ χώραν, ἀλλὰ θάλατταν γεγονέναι, κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς τοῦ κόσμου σύστασιν. ὕστερον μέντοι τοῦ Νείλου κατὰ τὰς ἀναβάσεις τὴν ἐκ τῆς Αἰθιοπίας ἰλὺν καταφέροντος, ἐκ τοῦ κατ᾽ ὀλίγον προσχωσθῆναι, &c. Lege ſis quæ ſequuntur. verſu 255. Διὸς μέλαθρον *Iouis templum* dicit.

τῆς πρὸς μὲν ζεφύροιο, Μακηδόνιον περιλίεθρον
ἔνθα σινωπίταο Διὸς μεγάλοιο μέλαθρον,

χρυσῷ τιμήεντι κεκασμένον. οὐκ ἂν ἐκείνου
νηὸν ἐν ἀνθρώποισι θεώτερον ἄλλον ἴδοιο.

uod dixerat anteà μέλαθρον, dicit poſtà νηόν. An μέλαθρον ἀντὶ τοῦ ναοῦ, διὰ τὸ ελαίνεσθαι τῷ καπνῷ τῷ ἐκ τῶν θυομένων, καὶ ζομένων; An quia ἱερὸς δόμος templum Dei alicuius? Hom. Il. κ.

ἱερὸς δόμος.

Οἴξασα κληΐδι θύρας ἱεροῖο δόμοιο.

Æſchylus ἁγνοὺς δόμους dicit ἑπτ. ἐπὶ θήβ.

-- ὧδ' ἐπεύχομαι
θήσειν τρόπαια, πολεμίων δ' ἐσθήματα,
λάφυρα δαΐων δουρύπληχθ' ἁγνοῖς δόμοις.

Herodotus Muſa 8. templa deorū θεῶν οἴκους vocat. ἀλλὰ θεοῖσί τε συμμάχοισι πίσυνοι μὲν ἐπέξιμεν ἀμυνόμενοι, καὶ τοῖσι ἥρωσι, τῶν ἐκεῖνος οὐδεμίαν ὄπιν ἔχων, ἐνέπρησε τούς τε οἴκους, καὶ τὰ ἀγάλματα. & paulò pòſt. πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα, τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα, καὶ τὰ οἰκήματα ἐμπεπρησμένα τε καὶ συγκεχωσμένα, τοῖσι ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρέειν ἐς τὰ μέγιστα μᾶλλον, ἤπερ ὁμολογέειν τῷ ταῦτα ἐργασαμένῳ. Theocr. εἰδ. ιζ'.

Ἀλλὰ πολιὼ μὲν ἔχοντι θεῶν ἐρικυδέες οἶκοι.

Hinc etiā Dij *habitare* dicuntur in templis. Arnobius lib. 6. aduerſus gentes. *Templum (inquit) hoc Martis eſt: hoc Iunonis, & Veneris: Apollo hîc habitat: in hoc*

Dij habitare dicuntur in templis.

manet Hercules : illo Summanus. Iſta n
prima, & maxima contumelia eſt, habitati
nibus Deos habere adſtrictos? verſ. 252.

ἠδ᾽ ὅσσοι νοτερῆσιν ἐπ᾽ ἠϊόνεσσι θαλάσση
παῤῥαλίην ναίουσιν ἔσω Σερβωνίδος ἅλμη

Non temerè dixit ἅλμης. Nam αὕτη
λίμνη ἁλμυρὰ, vt docebit te Strab
Hunc lacum innuit Ariſtoteles, cù
ait lib. 2. Meteor. c. 3. Εἰ δ᾽ ἐστιν, ὥσ
μυθολογοῦσί τινες ἐν Παλαιστίνῃ τοιαύτη λ
μνη, εἰς ἣν ἐάν τις ἐμβάλλῃ συνδήσας ἄνθρω
ἢ ὑποζύγιον, ἐπιπλεῖν, καὶ οὐ καταδύεσθ
κατὰ τοῦ ὕδατος, μαρτύριον ἂν εἴη τοῖς εἰ
μένοις. λέγουσι γὰρ πικρὰν οὕτως εἶναι τ
λίμνην, καὶ ἁλμυρὰν, ὥστε μηδένα ἰχθὺν ἐ
γίνεσθαι. τὰ δ᾽ ἱμάτια ῥύπτειν, ἐάν τις διασεί
βρέξας. Æthiopes à noſtro Geograp
pietatis teſtimonium accipiunt: qu
iiſdem prius exhibuerat Homerus.

Ἤτοι μὲν ναίουσι βοοτρόφον ἀμφ᾽ Ἐρύθεια
Ἄτλαντος περὶ χεῦμα θεουδέες Αἰθιοπῆε
Μακροβίων υἱῆες ἀμύμονες.

Homero & Dionyſio lucis aliquid a
ferret Diod. Sicul. lib. 3. φασὶ δὲ πα
αὐτοῖς πρώτοις καταδειχθῆναι θεοὺς τιμᾶν,
θυσίας ἐπιτελεῖν, καὶ πομπὰς, καὶ πανηγύρεις,
τἄλλα δι᾽ ὧν ἄνθρωποι τὸ θεῖον τιμῶσι. διὸ

παρ' αὐτοῖς εὐσέβειαν διαβεβαιοῦνται παρὰ ᾶσιν ἀνθρώποις, &c. Vtebantur antiqui apillis quibuſdam præcipuéque iaſpide pro amuletis aduerſus κακοδαίμονας: Dionyſius noſter.

φύει δὲ κρύσταλλον, ἰδ' ἠερόεσσαν ἴασπιν
ἐχθρὴν Ἐμπούσῃσι, καὶ ἄλλοις εἰδώλοισι.

Plin.lib.37.c.9.*Totus verò Oriens pro amuletis traditur geſtare eam, quæ ex ijs ſmaragdo ſimilis eſt, & tranſuerſa linea alba media præcingitur, & grammatias vocatur: quæ pluribus polygrammos. Libet obiter vanitatem magicam hic quoque coarguere, quoniam hanc concionantibus vtilem eſſe prodiderunt.*

CAP. X.

Strabonis locus explicatur.

LOcus eſt obſcurus apud Strabonem Geographiæ lib. 1. quem illuſtrare conabor. τούτῳ δ' ἐοικέναι τοὺς Ἀρμενίους, καὶ τοὺς Ἄραβας, καὶ Ἐρεμβοὺς, τάχα τῶν πάλαι ἑλλήνων οὔπω καλούντων τοὺς Ἄραβας. ἅμα καὶ τοῦ ἐτύμου συνεργοῦντος πρὸς τοῦτο. ἀπὸ γὰρ τοῦ εἰς τὴν ἔραν ἐμβαίνειν τοὺς Ἐρεμβοὺς ἐτυμολογοῦσιν οὕτως οἱ πολλοὶ, οὓς μεταλαβόντες οἱ ὕστερον ἐπὶ τὸ σαφέστερον Τρωγλοδύτας ἐκάλεσαν. οὗτοι δέ εἰσιν Ἀράβων, οἱ ἐπὶ θάτερον μέρος τοῦ Ἀραβίου κόλπου κεκλιμένο τὸ πρὸς Αἰγύπτῳ, καὶ Αἰθιοπίᾳ. Locum ha bes integrum : vbi aliquid difficultatis Quomodo enim probari poteſt τῷ ἐτύ μῳ τῶν Ερεμβῶν, Arabas dictos fuiſſ Erembos? Ratio Geographi ſic concipienda mihi videtur.

Troglodytæ ſunt Arabes;
Erembi ſunt Troglodytæ:
Ergo Erembi ſunt Arabes.

*M*aiorem ponit, cùm ait, οὗτοι δέ εἰσ Ἀράβων, &c. Pro aſſumptione, eius probationem habes, his verbis, ἀπὸ γὰρ τ εἰς τὴν ἔραν ἐμβαίνειν, &c. Probatio minoris inde vim habet, quòd quę haben eandem notationem videntur eſſe eadem. Vnde cùm Erembi, & Troglodytæ idem ἔτυμον habeant: non quidem τ φωνῇ: ſed τῷ ὄντι καὶ τῷ σημαινομένῳ: diſtinguendi nõ videntur. Argumentum igitur eſt probabile, καὶ διαλεκτικὸν, non ἀποδεικτικόν. Dicit ergo Ερεμβοὺς dic ἀπὸ τοῦ εἰς ἔραν ἐμβαίνειν: quemadmodum Τρωγλοδύται dicuntur οἱ τρώγλας ὑποδεδυκότες. Malè autem hæc verba conuertit nouiſſimus interpres, ἅμα δὲ τοῦ ἐτύμου, &c. Sic fuêre conuertenda, *Iu-*

ante etiam nominis notatione. Nam ἀπὸ τοῦ ἰς τὴν ἔραν ἐμβαίνειν, *Eremborum etymon nulti petunt: quos, nominis vi clariùs explica-a, poſteriores Troglodytas appellarunt.* Parti-culam οὓς refero ad Ερεμβοὺς: vocem πως lubens inducerem. Pro μεταβαλόντες putat vir eruditiſſimus legēdum eſſe μεταβαλόντες: ſed prior lectio mihi potior. Moueor auctoritate Euſtathij, qui non ſolùm in Homerum: ſed & in Dionyſium περιηγητὴν vulgatam lectionem retinet, & interpretatur. Sic enim ille: Ὅτι ἄγχι τῶν ἑῴων Αἰθιόπων οἱ Ερεμβοὶ, οἱ κατὰ σαφεστέραν μετάληψιν, ἤγουν μεθερμηνεύουσιν, λέγονται καὶ Τρωγλοδύται. Verùm obiectio naſcitur ex ipſius Strabonis libro 16. contra maiorem propoſitionem ſyllogiſmi à nobis formati. Ibi enim Troglodytas ab Arabibus perſpicuè diſtinguit. Vnde aut falſa videtur prædicta propoſitio, *Troglodytæ ſunt Arabes*: aut Strabo ſibi non conſtat. Ἀλλὰ μᾶλλον, inquit, περὶ Ερεμβῶν ἡ ζήτησις, εἴτε τοὺς Τρωγλοδύτας ὑπονοητέον λέγεσθαι καθάπερ οἱ τὴν ἐτυμολογίαν βιαζόμενοι, ἀπὸ τοῦ εἰς τὴν ἔραν ἐμβαίνειν, ὅπερ ἐστὶν εἰς τὴν γῆν, εἴτε τοὺς Ἄραβας. Sic vides Troglodytas diſtingui ab Arabibus. Sanè Troglodytæ totam Arabiam non habent: neque ex iis cum Arabibus poteſt effici κατάφασις ἀντίστροφος. Quamuis enim Troglodytæ ſint Arabes; non ſequitur tamen, Arabas eſſe Troglodytas. Quæſtio igitur eſt, an Erembi dicendi ſint Troglodytæ, & ſic Arabes κατ' εἶδος tantùm: an Arabes κατὰ γένος. Sic Arabes, & Troglodytæ non diſtinguntur, ὡσεὶ πάμπαν διαφέροντες: ſed quia alij γένος conſtituunt: alij εἶδος. Colligit tamen Strabo cum Poſidonio Erembos eſſe Arabas γενικώτατα.

CAP. XI.

Ariſtotelis locus emendatus: alius explicatus.

APud Ariſtotelẽ lib. 1. Poſt Analyt. c. 4. definitiones traduntur eorum, quæ καθ' αὐτὰ dicuntur: quarum nonnullæ nõ ſatis intellectæ. Deſcribit Philoſophus ea quæ dicuntur per ſe quarto modo (vt loquuntur) his verbis. Ἔτι δ' ἄλλον τρόπον, τὸ μὲν δι' αὐτὸ ὑπάρχον ἑκάστῳ, καθ' αὐτό· τὸ δὲ μὴ δι' αὐτὸ, συμβεβηκός. οἷον, εἰ βαδίζοντος ἤστραψεν, ἀλλὰ συνέβη φαμὲν τοῦτο. εἰ δὲ δι' αὐτὸ, καθ' αὐτό. οἷον,

εἴτις

εἴ τις σφαττόμενος ἀπέθανε, καὶ κατὰ τὴν σφαγὴν, ὅτι διὰ τὸ σφάττεσθαι, ἀλλ' οὐ συνέβη σφαττόμενον ἀποθανεῖν. Pro δι' αὑτὸ ὑπάρχον legendum omninò cenſeo δι' αὐτὸ, mutato ſpiritu. Quamuis enim ea dicantur ὑπάρχειν καθ' αὐτὰ, τοῦτον τὸν τρόπον τῆς ὑπάρξεως, quæ vel ſubiecti cauſam continent: vel in ſubiecto cauſam habent, loquitur tamen Philoſophus expréſsè tantùm de iis, quæ ſunt διὰ τὸ ὑποκείμενον: quod exempla ſatis demonſtrant. Et certè ea tantùm κατηγοροῦνται, quæ ἐνυπάρχουσι τῷ ὑποκειμένῳ καθ' αὐτότητα. Vnde ἐνυπάρχειν & κατηγορεῖσθαι, συνωνύμως ſæpè accipiuntur ab Ariſtotele. Adfert exemplũ Philoſophus huius modi τοῦ κατηγορεῖσθαι. οἷον, inquit, εἴ τις σφαττόμενος ἀπέθανε, καὶ κατὰ τὴν σφαγὴν. Vides cauſam τοῦ θανόντος εἶναι ἐν τῷ σφαττομένῳ: ſine τοῦ θανάτου ἐν τῇ σφαγῇ: & idcircò τὸν θανόντα dici περὶ τοῦ σφαττομένου per ſe: quia ὑπάρχει ſeu ἐνυπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ δι' αὐτὸ: propter ipſum ſubiectum, & διὰ τὴν σφαγὴν: Ergo non propter ſe ipſum. Legendum igitur, δι' αὐτὸ non δι' αὑτὸ: Et malè Interpretes, *Quod propter ſe ineſt vnicuique.* Dicendum enim erat, *Quod vnicuique propter ipſum ineſt.* Sed vulgatam lectionem ſequuti ſunt. Sic igitur lege totum hunc locum; ἔτι δ' ἄλλον τρόπον, τὸ μὲν δι' αὐτὸ ὑπάρχον ἑκάστῳ, καθ' αὑτό· τὸ δὲ μὴ δι' αὐτὸ, συμβεβηκός. οἷον, εἰ βαδίζοντος ἤστραψεν, συμβεβηκός. οὐ γὰρ διὰ τὸ βαδίζειν ἤστραψεν, ἀλλὰ συνέβη, φαμὲν, τοῦτο. εἰ δὲ δι' αὐτὸ, καθ' αὑτό. οἷον, εἴτις σφαττόμενος ἀπέθανε, καὶ κατὰ τὴν σφαγὴν, ὅτι διὰ τὸ σφάττεσθαι (Nota διὰ τὸ σφάττεσθαι: Ergo δι' αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον) ἀλλ' οὐ συνέβη σφαττόμενον ἀποθανεῖν. Tertius quoque modus eorum quę καθ' αὑτὰ inſunt: non omninò benè ab aliis explicatur. Ariſtotelis verba ſunt, ἔτι ὃ μὴ καθ' ὑποκειμένου λέγεται ἄλλου τινός· οἷον, τὸ βαδίζον, ἕτερόν τι ὄν, βαδίζον ἐστὶ, καὶ λευκόν. ἡ δ' οὐσία, καὶ ὅσα τόδε τι σημαίνει, οὐχ ἕτερόν τι ὄντα, ἐστὶν ὅπερ ἐστί· τὰ μὲν δὴ καθ' ὑποκειμένου, καθ' αὑτὰ λέγω. τὰ δὲ μὴ καθ' ὑποκειμένου, κατὰ συμβεβηκός. Sentẽtia horum verborum hæc eſt. Ea *per ſe* dicuntur, quæ non dicuntur καθ' ὑποκειμένου ἄλλου: i. de ſubiecto in diuerſa categoria locum habente. Et hoc pacto ſolæ ſecũdæ ſubſtantiæ dicuntur per ſe κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τοῦ κατηγορεῖσθαι καθ' αὑτό. Nam de quocunque dicitur Subſtantia naturaliter (diſtingue enim inter attributionem naturalem, & attributionem, quæ contra naturam) Illud idem eſt ſubſtantia. Vt Corpus dicitur de Animali, de Planta, de Homine, de Lapide, &c. At Accidentia dicuntur de ſubiecto, quod in diuerſa categoria: Cùm de ipſa Subſtantia dicantur. Cauſam autem demonſtrat Philoſophus δι' ἣν ἡ οὐσία οὐ λέγεται καθ' ἄλλου: & id fieri dicit; quia οὐσία, καὶ ὅσα τοδέ τι σημαίνει, οὐχ ἕτερόν τι ὄντα ἐστὶν ὅπερ ἐστί. Neque enim Subſtantia ſignificat aliud præter id, quod eſt, i. non adſignificat prætereà ſubiectum. Argumentum, quo vtitur Philoſophus, reuocari poteſt ad hanc formam;

Quæcunque, cùm aliud non ſint, ſunt id quod ſunt, i. quæ non adſignificant aliud præter id quod ſunt, non dicuntur de ſubiecto diuerſo:

Atqui Subſtantiæ cùm aliud non ſint, ſunt id quod ſunt.

Ergo Subſtantiæ non dicuntur de ſubiecto diuerſo.

Maiorem omittit in contextu: Sed eius

locum replet probatio obſcurè ſubindicata. Dicit enim Philoſophus, Accidentia idcircò dici de ſubiecto diuerſo; quia præter ſuam ſignificationem aliud etiam adſignificant. οἷον τὸ βαδίζον καὶ λευκόν. Nam τὸ βαδίζον, ὥσπερ καὶ τὸ λευκόν, præter legitimam ſuam ſignificationẽ, i. præter accidens, quod deſignat, adſignificat præterea ſubiectum. Accidentia enim quod aiunt Scholaſtici, ſignificant *modo connotatiuo*. Subſtantias autem nihil aliud, præter id quod ſunt, ſignificare clarum eſt. Quia neque primis, neque ſecundis hoc cõuenire poteſt. Decepti ſunt quidam his verbis, καὶ ὅσα τοδέ τι σημαίνει. Exiſtimarunt enim Philoſophum agere de modo per ſe exiſtendi, vt loquuntur, non per ſe prædicandi: quia meminit primarum ſubſtantiarũ, à quibus nulla eſt prædicatio: cùm tamẽ per ſe exiſtant. Sed animaduertere debuerũt, hæc verba ab Ariſtotele addita, vt clarius efficeret, Secũdas ſubſtantias non ſignificare aliud. Hoc igitur demõſtrat ita proprium eſſe Subſtantiæ, vt neque primis, neque ſecundis cõueniat. Subſtantiæ igitur, inquit, καὶ ὅσα τόδε τι σημαίνει, i. πρῶται οὐσίαι (Vide cap. de Subſt. lib. Categ.) non ſignificāt aliud præter id quod ſunt. Cæterùm locos alios non paucos, qui à barbaris ſophiſtis, & linguæ Græcæ ignaris intellecti non ſunt, aliâs, Si Deus voluerit, explicabimus. Nunc autem minutos, & diobolares philoſophos

Diſcipulorum inter iubeo plorare cathedras.

CAP. XII.

Diogenis Laërtij expenſus locus in Anaximenis vita. Alius in Anaxagoræ vita illuſtratus.

Diogenes Laërtius in Anaximenis vita de Anaximene ſcribit: οὗτος ἀρχὴν ἀέρα εἶπε, καὶ τὸ ἄπειρον. Sic igitur duo principia conſtituit Anaximenes, Aërem, καὶ τὸ ἄπειρον. Atqui Ariſtoteles 1. Metaphyſ. cap. 3. Cicero in Lucullo: Plut. περὶ τῶν ἀρεσκόντ. τοῖς φιλοσόφ. c. 3. Auguſtinus 8. de Ciuit. Dei, c. 2. docent Anaximenem ex iis fuiſſe, qui vnicum tantùm principium κατέστησαν. Idcircò legendum aliquando exiſtimaui, οὗτος ἀρχὴν ἀέρα εἶπε τοῦ ἀπε[illegible] Mouebar Ciceronis auctoritate, qui ſic in Lucullo:

Thales vnus è ſeptem, cui ſex reliquos conſenſiſſe primos ferunt, ex aqua dixit conſtare omnia. At hoc Anaximandro populari, & ſodali ſuo non perſuaſit. Is enim infinitatem naturæ dixit eſſe, è qua gignerentur. Pòſt eius auditor Anaximenes, Infinitum aëra: ſed ea, quæ ex eo orirentur, definita. Putabam igitur Diogenem ſcripſiſſe ἀέρα τὸν ἄπειρον, quia videbam M. Tulliũ dixiſſe *Aërem infinitum* cõſtitutum ab Anaximene pro principio rerum naturalium. Sed nihil mutandum cenſeo: exiſtimoque huius loci explicationem petendam eſſe ab Ariſtotele 3. Phyſ. c. 4. vbi docet Phyſicos nõ conſtituiſſe τὸ ἄπειρον pro principio καθ' αὑτὸ: (& ſic eos diſgregat à Pythagoreis & Platonicis, qui τὸ ἄπειρον principium καθ' αὑτὸ exiſtimabant) ſed κατὰ συμβεβηκός: quatenus ſcilicet Aërem infinitum, vel Aquam infinitam pro principio agnoſcebant. Οἱ δὲ περὶ φύσεως (inquit) ἅπαντες ἀεὶ ὑποτιθέασιν ἑτέραν τινὰ φύσιν τῷ ἀπείρῳ τῶν λεγομένων στοιχείων, οἷον ὕδωρ, ἢ ἀέρα, ἢ τὸ μεταξὺ τούτων. Vbi Simplicius: οὗτοι οὖν οἱ φυσικοὶ τὴν ὕλην ὑποτιθέντες το[illegible]νομένοις καὶ περὶ αὐτὴν τὸ ἄπειρον θεωροῦντες, εἰκότως οὐκέτι ὡς οὐσίαν, ἀλλ᾽ ὡς συμβεβηκὸς ἔλεγον τὸ ἄπειρον. τούτων δὲ οἱ μὲν ἕν τι στοιχεῖον ὑποθέντες, τοῦτο ἄπειρον ἔλεγον τῷ μεγέθει. ὥσπερ Θαλῆς μὲν ὕδωρ, Αναξιμένης δὲ καὶ Διογένης ἀέρα. Αναξίμανδρος δὲ τὸ μεταξύ. Idem Ariſtot. eodē lib. textu 49. καὶ διὰ τοῦτο οὐθεὶς τὸ ἓν καὶ ἄπειρον πῦρ ἐποίησεν, οὐδὲ γῆν, τῶν φυσιολόγων: ἀλλ᾽ ἢ ὕδωρ, ἢ ἀέρα, ἢ τὸ μέσον αὐτῶν. Vbi legendus etiam Simplicius. Rectè igitur Diogenes Anaximenem ſcripſit duo principia conſtituiſſe: alterum καθ᾽ αὑτὸ: alterum κατ᾽ συμβεβηκός. In Anaxagoræ vita ſcribit noſter Diogenes Anaxagoram exiſtimaſſe ἥλιον, μύδρον εἶναι διάπυρον, καὶ μείζω τῆς Πελοποννήσου. Μύδρον διάπυρον dicit λίθον πυρινόν. Xenophon ἀπομνημ. lib. 4. φάσκων δὲ τὸν ἥλιον λίθον διάπυρον εἶναι, καὶ τοῦτο ἠγνόει ὅτι λίθος μὲν ἐν πυρὶ ὢν, οὔτε λάμπει, &c. Rectè igitur Suidas μύδρον διάπυρον interpretatur, λίθον πυρινόν. Μύδρος κυρίως καλεῖται ὁ πεπυρακτωμένος σίδηρος, παρὰ τὸ μὴ καὶ ὕδωρ, vt legitur in Scholiis ad Æſchylum. Sic igitur hunc Diogenis locum accipe: de quo ſenſit aliter vir magnus.

CAP. XIII.

Ciceronis locus explicatus. Diogenes Apolloniates emendatus.

VElleius Epicureus apud M. Tulliū lib. 1. de Nat. Deorum ſophiſticè argumentatur. Locum explicabo. *Pòſt Anaximenes* (inquit) *aëra deum ſtatuit, eumque gigni, eſſeque immenſum, & infinitum, & ſemper in motu: quaſi aut aër ſine vlla forma Deus eſſe poſsit: cùm præſertim non modò aliqua: ſed pulcherrima ſpecie eſſe deceat: aut non omne, quod ortum ſit, mortalitas conſequatur.* Scriptores ſuperiori capite laudati, qui ſententiam Anaximenis expoſuerunt: de diuinitate ab eo aëri attributa ne γρῦ quidem adſcripſerunt. Sententia tamen hæc colligetur ex ſcriptis Diogenis Apolloniatæ. Dicit enim Diogenes Anaximenis diſcipulus, aërem rerum omnium eſſe principium, eumque καὶ ζῆν, καὶ ψυχὴν ἔχειν, καὶ νόησιν. Et poſteà: καί μοι δοκεῖ τὸ τὴν νόησιν ἔχον, εἶναι ὁ ἀὴρ καλούμενος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων: καὶ ὑπὸ τούτου πάντας καὶ κυβερνᾶσθαι, καὶ πάντων κρατεῖν. Ἀπὸ γάρ μοι τούτου δοκεῖ θεὸς εἶναι, καὶ ἐπὶ πᾶν ἀφῖχθαι, καὶ πάντα διατιθέναι, καὶ ἐν παντὶ ἐνεῖναι. Sic

Diogenes Apolloniates emendatus.

enim reſcribendum: Cùm vulgò legatur, Απὸ γὰρ μοι τούτου δοκεῖ ἔθος εἶναι. Sed iam difficultas ſuboritur. Anaximenes enim dicitur à Velleio aëra gigni existimaſſe: cùm Simplicius huic ſententiæ refragetur his verbis, 1. Phyſ. θαυμαστὸν δὲ ὅτι, inquit, κατ' ἑτεροίωσιν τὴν ἀπ' αὐτοῦ λέγων τὰ ἄλλα γίνεσθαι, ἀΐδιον ὅμως αὐτό φησι, λέγων, καὶ αὐτὸ μὲν τοῦτο καὶ ἀΐδιον, καὶ ἀθάνατον σῶμα. τῶν δὲ τὰ μὲν γίνεσθαι, τὰ δ' ἐπιλείπειν: καὶ ἐν ἄλλοις, Αλλὰ τοῦτό μοι δῆλον δοκεῖ εἶναι, ὅτι καὶ μέγα, καὶ ἰσχυρὸν, καὶ ἀΐδιόν τε καὶ ἀθάνατον, καὶ πολλὰ εἶδός ἐστι. Non ergo aërem gigni dixit Anaximenes: ſiquidem eum exiſtimauit ἀΐδιον. Nam ex præceptoris ſententia Diogenes diſcipulus loquutus eſt. Sed τὸ *Gigni* diſtinguendum eſt. Neque enim dubito, quin Anaximenes γένεσιν accidentariam, καὶ τὴν κατά τι intellexerit, cùm aëra gigni dixit. Non eſt ergo aër ἀγέννητος generatione accidentaria, ex Anaximenis ſententia: ſed generatione ſimplici, & ſubſtantiali. Confirmant admodum coniecturam meam hæc Ciceronis verba, *Anaximenes aëra deum ſtatuit, eumque gigni ait*, &c. Nota verba. Non dicit, Eumque genitum eſſe: ſed gigni,

i. ἀλλοιοῦσθαι, & generari κατά τι. quaſi dixerit Anaximenes, aërẽ eſſe immẽſum & infinitum, ac gigni, i. alterari, & pe condenſationem, atque rarefactionem gigni, i. fieri aliquod aliud elementum Hinc patet Vellei paralogiſmus παρ τὸ σχῆμα τῆς λέξεως. Argumentatur enim à generatione ſecũdum quid, tanquam à generatione ſimplici. Nam fieri poteſt, vt aliquid gignatur generatione ſimplici, quod tamẽ ſit ἄφθαρτον ex Antiquorum ſententia. Mirum autem non eſt Anaximenem aëra Deũ exiſtimaſſe: cùm antiqui illi, καὶ νοιῶ ἀρχαῖοι Elementa omnia Deos putarint: Nam & per ca iurabant. ταῦτα δὲ ὁ ποιούμενος ὅρκον, δῆλος ἐστὶ θεοὺς αὐτὰ νομίζων· ὁ γὰρ ὀμνύων, κατὰ τοῦ μείζονος εἴωθεν ὀμνύειν· διὸ καὶ ὁ θεὸς, μὴ ἔχων κατὰ μείζονος ὀμνύειν, καθ' ἑαυτοῦ ὤμοσεν. Vnde Seruator noſter apud B. Matth. c. 5. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀμόσαι ὅλως: μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ θεοῦ: μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Vbi rectè Theophilactus: ἐθεοποιήθησαν ἂν γὰρ τὰ στοιχεῖα παρὰ τῶν εἰς αὐτὰ ὀμνυόντων. Theocritus εἰδυλλ. ζ.

Zigabenus in Sarracen.

Οὔ δᾶν, οὐ γάρ πω κατ' ἐμὸν νόον, οὔτε τὸν
Σικελίδαν νίκημι τὸν ἐκ Σάμω. [ἐσθὸν

CAP. XIIII.

Ciceronis locus illuſtratus. Præcones ludorum olympicorum qui fuerint. ἀνακηρύττειν. *Pindari locus illuſtratus. Aeliano lux.*

NOtum eſt Alexandri Achillem μακαρίσαντος dictum, quod apud M. Tull. oratione pro Archia poëta. *Atque is tamen cùm in Sigæo ad Achillis tumulum adſtitiſſet, O fortunate, inquit, adoleſcens, qui tuæ virtutis Homerum præconem inueneris.* Hic locus nemini homini, ſiue potius puero, ſiquidem Latinè vnquã didicit, ignotus eſt. Verùm eius elegantia pleriſque, vt opinor, ignota. *Præconem* dixit Alexander tranſlatione facta à ludis olympicis, vbi victores præcónum voce laudabantur. Neque temerè *Præconem* in verbis Alexãdri προείλετο M. Tullius. Nam & cæteri, qui huius elogij meminerunt, κήρυκα dicunt. Arrianus: Οἱ δὲ, ὅτι καὶ τὸν Ἀχιλλέως ἄρα τάφον ἐστεφάνωσε, καὶ εὐδαιμόνισεν ἄρα (ὡς ὁ λόγος) Ἀλέξανδρος Ἀχιλλέα, ὅτι Ὁμήρου κήρυκος εἰς τὴν ἔπειτα μνήμην ἔτυχε. Plutarchus in Alexandro: ἀνάβας δὲ εἰς Ἴλιον, ἔθυσε τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ τοῖς ἥρωσιν ἔσπεισεν. τὴν δὲ Ἀχιλλέως στήλην ἀλειψάμενος λίπα, καὶ μετὰ τῶν ἑταίρων συναναδραμὼν γυμνὸς (ὥσπερ ἔθος ἐστὶν) ἐστεφάνωσε, μακαρείσας αὐτὸν, ὅτι καὶ ζῶν, φίλου πιστοῦ, καὶ τελευτήσας, μεγάλου κήρυκος ἔτυχεν. Κήρυκα ſimpliciter dicunt Plutarchus, & Arrianus. Et ſanè qui κήρυκες ſimpliciter dicebantur in ludis Olympicis, nō ſolùm nomē victoris magna voce pronunciabant: ſed & ἐπινίκιον canebant: coronamque victori imponebant, Vnde & de ipſis poſteà iudicabatur: quiq; inter eos præſtantiſſimus nō φωνὴν (hoc enim leuiſſimum, & viliſſimum) ſed φρένα, καὶ λογοποιΐαν, ante ludorum miſſionem corona donabatur. M. Tullius ep. ad Luceium: *Accedit etiam, vt minor ſit fides, minor auctoritas: multi denique reprehendant, & dicant verecundiores eſſe præcones ludorū gymnicorum, qui cùm cæteris coronas impoſuerūt victoribus, eorumque nomina magna voce pronunciauerunt, cùm ipſi ante ludorum miſſionem corona donentur, alium præconem adhibeant, ne ſua voce ipſi ſe victores eſſe prædicent.* Hinc intelligendus Pindari locus od. I. Olymp.

— ἐμὲ δὲ στεφανῶσαι
κεῖνον ἱππικῷ νόμῳ
αἰοληΐδι μολπᾷ
χρή.

διὰ τούτους τοὺς κήρυκας, ἀνακηρύττειν & κηρύττειν propriè ſæpè in his ludis. Ariſtophanes in Pluto:

ἀνακηρύττειν.

εἰ γὰρ ἐπλούτει, πῶς ποιῶν αὐτὸς τὸν ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα,
ἵνα τοὺς ἕλληνας ἅπαντας ἀεὶ δι' ἔτους πέμπτου ξυναγείρει,
ἀνεκήρυττεν τῶν ἀθλητῶν τοὺς νικῶντας στεφανώσας κοτίνου στεφάνῳ;

Huc quoque reſpexit Chryſoſtomus: φανερῶς μὲν ὑμᾶς πάντες στεφανοῦσι καὶ ἀνακηρύττουσιν, οὐ φίλοι μόνον, &c. Cæterùm præcones non ſolum victorem, ſed & eius parentes, ac patriam nominabant. Pindarus od.5.Olymp.

--τὶν δὲ κῦδος
ἁβρὸν νικήσας ἀνέθηκε, καὶ
ὃν πατέρ' Ἄκρων' ἐκάρυξε, καὶ
τὰν νεάνοικον ἕδραν.

Et od. 8.

ἐξένεπε κρατέων
πάλᾳ δολιχήρετμον Αἴγιναν πάτραν.

Sic quoque accipiendus hic Sophoclis locus in Electra:

--ὅσων γὰρ εἰσεκήρυξαν βραβεῖς
δρόμων διαύλων πεντάεθλ' ἃ νομίζεται,
τούτων ἐνεγκὼν πάντα τἀπινίκια

ὠλβίζετ', Ἀργεῖος μὲν ἀνακαλούμενος,
ὄνομα δ' Ὀρέστης, οὗ τὸ κλεινὸν ἑλλάδος
Ἀγαμέμνονος στράτευμ' ἀγείραντός ποτε.

Æliani locus illuſtratus.

Et hinc intelligendus hic Æliani locu lib. 2. cap. 23. Νικόδωρος δὲ ὁ πύκτης ἐν τοῖ εὐδοκιμωτάτοις Μαντινέων γενόμενος, ἀλλ ὀψὲ τῆς ἡλικίας, καὶ μετὰ τὴν ἄθλησιν, καὶ νομοθέτης αὐτοῖς ἐγένετο, μακρῷ τούτου ἀμείνο πολιτευσάμενος τῇ πατρίδι τοῦ κηρυγμάτω τῶν ἐν τοῖς σταδίοις.

CAP. XV.

Plauti locus in Milite glorioſo illuſtratus. Μέγας βασιλεὺς. βασιλεὺς Rex Perſarum abſque adiectione. Rex. Terentius illuſtratus. Plauti locus collatus cum loco Ariſtophanis.

REgem dicit Plautus κατ' ἐξοχὴν Regem Perſarum in Milite glorioſo: ſc. *Hera eccum.*

Permirum Ecaſtor prædicas, te adiſſe, atque exoraſſe,
Per epiſtolam, aut per nuncium, quaſi Regem, adiri eum aiunt.

Non Regẽ ἀορίστως quemlibet Regem: ſed Regem Perſarum dicit: quem per epiſtolam, aut per nuncium adibant: vt vulgò notum. In hoc autem ἑλληνίζει: quemadmodum & Lucillius:

Apud Nonium dict. *Cercurus.*

Ad Regem legatu' Rhodum, Ecbatanam, ac
Babylonem
Ibo: cercurum ſumam.

Nam Græci βασιλέα ἁπλῶς τὸν Πέρσην appellabant: quod ex antiquorum Xenophontiſque maximè lectione clarum eſt. Sed & μέγας βασιλεὺς dicebatur: quod ita notum eſt, vt probatione non egeat. Exiſtimo autem *Regem* eodem modo accipiendum, & explicandum apud Terent. in Phorm. act. 1. ſc. 2.

Terentij locus explicatus.

-- Oh, Regem me eſſe oportuit.

Nam & eodem modo Perſam deſignauit in Heaut.

In Aſiam ad Regem militatū abiit Chreme.

Scio tamen Reges dictos πλουσίους, καὶ εὐδαίμονας. Sed hîc locum nullum habebunt. Paupertas paucos amicos inuenit: Diuitiæ multos. Vnde Senex Euclio auri olla ditatus:

Nam cùm celo ſedulò omnes, ne ſciant,
Omnes videntur ſcire, & me benignius
Omnes ſalutant, quàm ſalutabant priùs.
Adeunt, conſiſtunt, copulantur dexteras:
Rogitant me vt valeam, quid agam, quid
rerum geram.

Eodem modo Chromylus ditatus apud Ariſtophanem, examen nouorum amicorum ’ἐπισκορακίζει. Verſus Plauti cum Ariſtophanis verſibus conferendi ſunt.

βάλλ' ἐς κόρακας, ὡς χαλεπόν εἰσιν οἱ φίλοι
οἱ φαινόμενοι παραχρῆμ', ὅταν πράττῃ τις εὖ.
νύττουσι γὰρ καὶ φλῶσιν τἀντικνήμια
ἐνδεικνύμενοι ἕκαστος εὔνοιάν τινα.
ἐμὲ γάρ τις οὐ προσεῖπε; ποῖος οὐκ ὄχλος
περιεστεφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ πρεσβυτικός;

CAP. XVI.

Duo Iuuenalis loci explicati. κομᾶν.

LEgebam nuper aliud agens hunc Iuuenalis locum ſat.10.

-- Sæuus & illum
Exitus eripuit, quem mirabantur Athenæ.
Torrentē, & pleni moderantē fræna theatri.

Vidi ibi doctrinam vulgo Interpretum non cognitam. Demoſthenem intelligit, *quem pleni theatri fræna moderatum* dicit. Theatrum accipiunt pro corona & cœtu auditorum: Malè. Nam propria & primaria ſignificatione accipiendum eſt. Cùm quid συντελοῦν εἰς τἀγαθὸν ἢ κακὸν δημόσιον acciderat Athenis, populus ad ad Theatrum confluebat auditurus τοὺς ἐρωτῶντας ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας: ibi iubebãtur dicere, ſi qui aliquid quod è re publica foret, haberent. Notum autẽ Demoſthenem de rebus publicis ſæpè dixiſſe: quod eius orationes teſtantur ſatis. Iuuenali locũ omninò dabit Diod. Sicul. lib. 16. τῆς δὲ φήμης εἰς πᾶσαν οἰκίαν διαδοθείσης, ἡ μὲν πόλις ὀρθὴ διὰ τὸν φόβον ἦν. ὁ δὲ δῆμος ἅπας ἅμ' ἡμέρᾳ συνέδραμεν εἰς τὸ θέατρον, πρὸ τοῦ συγκαλέσαι τοὺς ἄρχοντας, ὡς ἦν ἔθος. ὡς δ' ἧκον οἱ στρατηγοὶ, καὶ τὸν μηνύσαντα παρῆγον, κἀκεῖνος εἶπε, σιωπὴ μὲν καὶ φόβος κατεῖχε τὸ θέατρον, καὶ τῶν εἰωθότων δημηγορεῖν, οὐδεὶς ἐτόλμα συμβουλεῦσαι. πλεονάκις δὲ τοῦ κήρυκος καλέσαντος τοὺς ἐρωτῶντας ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας, οὐδεὶς παρῄει σύμβουλος. ἀπορίας οὖν μεγάλης οὔσης καὶ καταπλήξεως, ἀπέβλεπε τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Δημοσθένην. ὁ δὲ καταβὰς, καὶ τὸν δῆμον παρακαλέσας θαῤῥεῖν, ἀπεφαίνετο δεῖν παραχρῆμα, &c. Plut. in Phocione: καὶ μέντοι καὶ αὐτόν ποτε τὸν Φωκίωνα φασὶ πληρουμένου τοῦ θεάτρου περιπατεῖν ὑπὸ σκηνὴν, αὐτὸν ὄντα πρὸς ἑαυτὸν τὴν διάνοιαν. εἰπόντος δέ τινος τῶν φίλων, Σκεπτομένῳ Φωκίων ἔοικας. Ναὶ μὰ τὸν Δία (φάναι) σκέπτομαι εἴπῃ δύναμαι τοῦ λόγου ἀφελεῖν, ὃν μέλλω λέγειν πρὸς Ἀθηναίους. Sed & in aliis Græciæ vrbib. turbata ciuitate ad theatrũ cõfluebãt, de reb. publicis diſceptaturi. B. Lucas 19. πράξ. τῶν Ἀποστόλ. Ἀκούσαντες δὲ, καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη συγχύσεω, ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον, καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους τοῦ Παύλου. Sic quoque accipiẽdus hic Iſocratis locus περὶ εἰρήνης. ἐγὼ δ' οἶδα μὲν, ὅτι πρόσαντές ἐστιν ἐναντιοῦσθαι ταῖς ὑμετέραις διανοίαις: καὶ ὅτι, δημοκρατίας οὔσης, οὐκ ἔστι παρρησία, πλὴν ἐνθάδε μὲν τοῖς ἀφρονεστάτοις, καὶ μηδὲν ὑμῶν φροντίζουσιν: ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ, τοῖς κωμῳδοδιδασκάλοις. Alias hic locus nullam ſententiam ſatis idoneam habet. Heliodorus lib. 4. Æthiop. καὶ οἵ τε στρατηγοὶ σύγκλητον ἐκκλησίαν ἐκήρυττον, σάλπιγγι τὸ κήρυγμα πρὸς τὴν πόλιν ἐπισημαίνοντες. καὶ ὁ δῆμος αὐτίκα παρῆν, καὶ τὸ θέατρον ἐγίγνετο νυκτερινὸν βουλευτήριον. Cùm hunc locum explicarem, memini & aliùs, qui ſat. 2.

Rarus ſermo illis, & magna libido tacendi,
Atque ſupercilio breuior coma.

Malè exiſtimant Comam adraſiſſe eos

qui hîc à Iuuenale notantur, ne Cinædi viderentur. Comam enim breuem de more cæterorum philoſophorum gerebant. Hæc tamen comæ adraſio modeſtiæ ac continentiæ indicium credebatur. Nam qui laſciuiores, & inſolentiores comam alebant. Scholia Ariſtophanis ad hunc locum Νεφελῶν.

-- οὐ γὰρ ἂν τλαίην ἰδεῖν
τοὺς ἱππέας τὸ χρῶμα διακεκναισμένος.

οὐχ ὑπομείναιμι (inquiunt ad prædicti loci explicationem) ὁραθῆναι ὑπὸ τῶν ἱππέων ὠχρὸς καὶ διεφθαρμένος. ἐκόμων γὰρ οἱ ἱππεῖς. οἱ δὲ φιλόσοφοι κάτω κείρονται. Nota κάτω κείρονται. Sic ergo Comam & cæſariem abradebant: capillos cõtrà in medio capite negligẽter tondebant. Seneca: *Aſperum, incultum, & intonſum caput, & negligentiorem barbam, indictumq; argento odium, & cubile humi poſitum, & quidquid aliud ambitionem peruerſâ viâ ſequitur, deuita. Satis ipſum nomen Philoſophiæ, etiamſi modeſtè tractetur, inuidioſum eſt.* Epiſt. 5. Aſperam quoque, & promiſſam fuiſſe Philoſophorũ barbam ſatis notum eſt. Verùm comam deponebant: quia ea inſolentioribus curæ. Vnde & λησταὶ ἐκόμων. Elegans eſt de hac re locus apud Heliod. 2. Æthiop. ὡς δὲ ἡμέραν ἄσμενος εἶδε, πρῶτα μὲν ἐκτέμνει τῆς κόμης τὸ περιττότερον, καὶ ὅσον αὐτῆς εἰς τὸ λῃστρικώτερον εἶδος παρὰ τοῖς βουκόλοις ἤσκητο, τοῦ μὴ ἀποτρόπαιος ἢ ὕποπτος εἶναι τοῖς ἐντυγχάνουσι· βουκόλοι γὰρ ἄλλα τε πρὸς τὸ φοβερώτερον φαίνεσθαι, καὶ δὴ καὶ τὴν κόμην εἰς ὀφρὺν ἕλκουσι, καὶ σοβοῦσι τῶν ὤμων ἐπιβαίνουσαν, εὖ τοῦτο εἰδότες, ὡς κόμη τοὺς μὲν ἐρωτικοὺς ἱλαρωτέρους: τοὺς δὲ λῃστρικοὺς φοβερωτέρους ἀποδείκνυσι. Alludit Heliod. Plutarchi locum de Lycurgo: εἴθισε τοὺς πολίτας κομᾶν, λέγων, ὅτι τοὺς μὲν καλοὺς ἡ κόμη εὐπρεπεστέρους ποιεῖ: τοὺς δ' αἰσχροὺς, φοβερωτέρους. Philoſophi igitur τὴν κόμην οὐχ εἷλκον εἰ ὄφρυν: ſed eam reſecabant, cùm tamen caput intonſum & incomptum haberent, τοὺς τῆς κεφαλῆς τρίχας. Ex ſuperba illa τοῦ κομᾶν conſuetudine, κομᾶν ἀντὶ σεμνύνεσθαι, καὶ μέγα φρονεῖν. Ariſtophanes

Μέγας δὲ βασιλεὺς οὐχὶ διὰ τοῦτον κομᾷ;

Theod. Prodromus εἰς τὸν νομικὸν πλούσιον

ὤφελες ὦ πλούσιε πενέστερος ἔμμεν' ἁπάντων
ὤφελες ἐνδέεσσι συνιζέμεν ἀνθρώποισι.
μὴ δὲ κομᾶν χρυσοῖο ταλάντοις: εἴ σε κολού
χριστῷ ἄμ' ἐλθέμεναι, σταυρὸν δ' ἀνὰ ὤμ
ἄρασθαι.

At κομᾷν ἐπὶ θυραννίδι, ἀντὶ τοῦ ἐπιθέσθαι τυραννίδι apud Herodotum Muſa 5. ἦν Κύλων τῶν Ἀθηναίων ἀνὴρ ὀλυμπιονίκης. οὗτος ἐπὶ θυραννίδι ἐκόμησεν. Huius loci meminit etiam Euſtath. Il. β.

CAP. XVII.

Hippocratis locus illuſtratus. Deſignare. ἀποδεῖξαι. μηνύειν.

AKμὴ καιροῦ aliquando occurrit apud Antiquos, pro ipſo occaſionis & opportunitatis momento, καὶ ἀντὶ τῆς τοῦ καιροῦ οἱονεὶ στιγμῆς. Sophocles in Electra:

πρὶν οὖν τιν᾽ ἀνδρῶν ἐξοδοιπορεῖν στέγης,
ξυνάπτετον λόγοισιν, ὡς ἐνταῦθ᾽ ἐμὲν
ἵν᾽ οὐκέτ᾽ ὀκνεῖν καιρὸς, ἀλλ᾽ ἔργων ἀκμή.

Ariſtophanes ἐν Πλούτῳ: [λειν.
Ἴτ᾽ ἐγκονεῖτε· σπεύδεθ᾽ ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλ-
ἀλλ᾽ ἔστ᾽ ἐπ᾽ αὐτῆς τῆς ἀκμῆς, ᾗ δεῖ παρόν-
τας ἀμύνειν.

Sic καιρὸς ὀξὺς dicitur Hippocrati propter τὴν ἀκμὴν τοῦ καιροῦ. Vnde difficultas Medicinæ oſtenditur; quia cùm καιρὸς ſit ὀξὺς: ſtatim appareat: ſtatim effugiat: magno opus eſt iudicio ad cognoſcendam τὴν ὀξύτητα, i. τὴν ἀκμὴν τοῦ καιροῦ. (Nam ὀξὺς καιρὸς, i. habet neſcio quam ὀξύτητα καὶ ἀκμὴν maximè obſeruandam) eamque apprehendendam. Helleniſmus eſt in hoc Terentij loco: aut ſaltem dictio Latina Græcæ σύζυγος.

In Adelph. act.1. ſc.2.

--Nam illa quæ antehac facta ſunt
Omitto: Modò quid deſignauit?

Deſignare quemadmodũ ἀποδεῖξαι, φαίνειν, &c. ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι. Ariſtophanes:

βλέποντ' ἀποδείξω σ' ὀξύτερον τοῦ λυγκέως.

Arrianus lib.1. ἀναβ. Ἀλεξ. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὅστις ἄλλος εἷς ἀνὴρ τοσαῦτα ἢ τηλικαῦτα ἔργα κατὰ πλῆθος ἢ μέγεθος ἐν ἕλλησιν ἢ βαρβάροις ἀπεδείξατο. Et alibi ſæpiùs. Sic & ἀναδεῖξαι & ἀποφαίνειν. Heliod. lib. 2. Æth. καὶ πῶς ταῦτα ἂν εἰδείην; ἀπεκρίνατο. οὐ γὰρ δὴ μαντικόν με τόδε τὸ σπήλαιον ἀνέδειξε, καθάπερ τὸ ἄδυτον τῇ Πυθοῖ. & lib.8. κἀγὼ γάρ τοι ποιητὴς ἐξ ὑπομνήσεως ἀναδείκνυμαι, καὶ χρησμὸς δή μοι παρ' ὁμοίου τοῦ μάντεως, &c. Iulianus Imperator in Cæſaribus: ὁ δὲ ἐπαχύσας, εἶτα ἐπάσας αὐτῷ μικρὰ τῶν δογμάτων, ὥσπερ οἱ τὰς Ζαμόλξιδος ἐπῳδὰς θρυλλοῦντες, ἀπέφηνεν ἄνδρα ἔμφρονα, καὶ σώφρονα. Diog. Laërtius μηνύειν eodẽ ſenſu vſurpauit hoc epigrãmate.

καί τις ἔφυ σοφὸς ὧδε, τίς ἔργον ἔρεξε τοσοῦτον,
ὅσσον ὁ παντοδαὴς μήνυσε Δημόκριτος.

FINIS.

DESIDERII
HERALDI

ANIMADVERSIONVM LIBER VNVS,

In librum Iamblichi de vita Pythagoræ
nuper primùm editum.

CLARISS. ET ORNATISS. VIRO LVDOVICO SERVINO, ſacri conſiſtorij Regij Conſiliario, & in ſupremo Senatu Pariſienſi fiſci Regij Aduocato,

DESID. HERALDVS. S.

LIBRI *duo priores aduerſariorum meorum iam ſub prælo erant, Vir Clariß. Cùm nobis adlatus eſt Iamblichi libellus de vita Pythagoræ, nunquam anteà editus, quem & propter ſcriptoris auctoritatem, & libri nouitatē auidè perlegi. Multa in eo elegāter ſcripta: Multa ſapiēter dicta factaque inueni: ſed ſæpiſſimè ita corrupta, vt parùm cauto Interpreti ingētes fruſtrationes attulerint. Placuit igitur, quas* *ſcripſeram ad oram libri mei correctiones, & explicationes, paulò attentiùs diſcutere, eaſque libris aduerſariorum meorum adiũgere. Nolui enim tantum ſcriptorem, tot & tantis teſtimoniis ornatum, & commendatum, diutius fœdatũ & temeratum* ἀεικέσι πληγαῖς *lucem ſibi datam queri: quâ ſcriptori tam miſerè accepto quælibet tenebræ potiores, & optabiliores eſſent. Has etiã caſtigationes, & animaduerſiones tibi offerimus, viro clariſsimo, doctiſsimo, & humaniſsimo: quas etſi mole, & re paulò leuiores, pro humanitate tua boni conſules. Tanta enim tua eſt erga me beneuolentia, multis modis mihi ſpectata, & explorata, vt tu ſoleas*

Meas eſſe aliquid putare nugas.

Vale vir Clariſsime, & maius aliquid à nobis expecta.

DESIDERII HERALDI

ANIMADVERSIONVM IN LIBELLVM IAMBLICHI de vita Pythagoræ, liber vnus.

CAP. I.

Precationis vſus. θεῖος Πυθαγόρας. *Iamblichus emendatus: illuſtratus.* ὑπολογίζεσθαι.

Bella, & pia conſuetudo, cuius meminit Iamblichus ſtatim initio libelli de vita Pythagoræ. Ἐπὶ πάσης μὲν φιλοσοφίας ὁρμῆς θεὸν δήπου παρακαλεῖν ἔθος ἅπασι τοῖς γε σώφροσι. Conſuetudo ex Demoſthene, Cicerone, & aliis notiſſima. Sed & Pythagoras, & Pythagorei omnes, nihil niſi precibus præmiſſis ſuſcipiendum exiſtimarunt.

-- ἀλλ' ἔρχευ ἐπ' ἔργον
θεοῖσιν ἐπευξάμενος τελέσαι.

Θεῖος Πυθαγόρας.

Et ſapiēter. Siquidem, vt rectè ait Hierocles, ἔοικε τὸ παρ᾽ ἡμῶν σπουδαζόμενον ἐκτεινομένῃ χειρὶ πρὸς λῆψιν τῶν καλῶν. τὸ δὲ παρὰ θεῶν συντελούμενον χορηγία εἶναι, καὶ πηγὴ τῆς δόσεως τῶν ἀγαθῶν. Epithetum, quo eodem cap. Pythagoras ornatur, non temerè poſitum eſt. Ἐπὶ δὲ τῇ τοῦ θείου Πυθαγόρου δικαίως ἐπωνύμῳ, &c. Nam θεῖος appellabatur Pythagoras à ſuis diſcipulis, cùm adhuc viueret: mortuus ἐκεῖνος ὁ ἀνήρ. Iamblichus noſter cap. 35. Ἐπὶ μὲν γὰρ τῷ μηδένα τῶν Πυθαγορείων ὀνομάζειν Πυθαγόραν, ἀλλὰ ζῶντα μὲν, ὁπότε βούλοιντο δηλῶσαι, καλεῖν αὐτὸν θεῖον. ἐπεὶ δὲ ἐτελεύτησεν, ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα. Ex hac conſuetudine hîc etiam, quanquam μακαρείτης, θεῖος dictus Iamblicho. Natum epithetum, & Pythagorę adnatum, ex illa, quā ſibi apud omnes conciliarat, exiſtimatione. Diogenes Laërtius: οἱ δὲ σαινόμενοι τοῖς λεγομένοις, ἐδάκρυόν τε καὶ ᾤμοζον, καὶ ἐπίστευον εἶναι τὸν Πυθαγόραν θεῖόν τινα. Neque ſolùm θεῖόν τινα: ſed etiam θεόν τινα. Talis autē exiſtimabatur δι᾽ ἀρετῆς ὑπερβολήν. Nam, vt ait Ariſtot. 7. Nicomach. cap. 1. ἐξ ἀνθρώπων γίνονται θεοὶ δι᾽ ἀρετῆς ὑπερβολήν. Vnde quem maximè virtutis mirabantur, θεῖον appellabant. Idem Ariſtoteles eodem loco. ἐπεὶ δὲ σπάνιον καὶ τὸ θεῖον ἄνδρα εἶναι, καθάπερ οἱ λάκωνες εἰώθασι προσαγορεύειν, ὅταν ἀγασθῶσι σφόδρά του, Σεῖος ἀνὴρ, φασίν. Locus hic qui ſequitur apud noſtrum Iamblichum leuiter corruptus eſt, οὐκ ἔνεστιν ἄλλως, ἢ διὰ τὴν ἀντιλαμβαίεσθαι. Lego δι' αὐτῶν. Vtitur posteà τῷ ὑπολογίζεσθαι eleganti metaphora, à mercatorib. τὰ λόγου ἄξια in rationes ſuas referentib. ſumpta. οὐδὲν ὑπολογιζόμενοι, inquit, τὸ πολὺν χρόνον ἠμελῆσθαι τὴν αἵρεσιν ταύτην, &c. Xenophon ἐν τῇ λακεδ. πολιτείᾳ. τοῖς μὲν γὰρ τὰ νόμιμα ἐκτελοῦσιν ὁμοίως ἅπασι τὴν πόλιν οἰκείαν ἐποίησε, καὶ οὐδὲν ὑπελογίσατο οὔτε σωμάτων, οὔτε χρημάτων ἀσθένειαν, i. οὐδ' ἐν λόγῳ, οὐδ' ἐν ἀριθμῷ ἔθετο.

ὑπολογίζεσθαι.

CAP. II.

Iamblichus emendatus. θεῖναι καὶ κλίσαι ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι: *Concinnare apud Latinos.*

LOcus hic corruptus eſt cap. 2. noſtri Iamblichi. παραιτητέοι γὰρ Ἐπιμενίδης, καὶ Εὔδοξος, καὶ Ξενοκράτης, ὑπονοοῦντες τῇ Παρθενίδι τότε μιγῆναι τὸν Ἀπόλλω, καὶ κυούσης αὐτὴν, εἰ μὴ οὕτως ἐχούσης, καταστησαί τε, καὶ παραγγείλαι διὰ τῆς προφήτιδος. Lego omninò, ὑπονοοῦντες τῇ Παρθενίδι ποτὲ μιγῆναι τὸν Ἀπόλλω, καὶ κύουσαν αὐτὴν ἐκ μὴ οὔπως ἐχούσης καταστῆσαί τε, &c. Locus hoc pacto planus, & abſque vlla difficultate. Teſtatur Interpres ſcriptũ fuiſſe pro εἰ μὴ, ἐκ μὴ in manuſcripto bellatulè exarato: quam lectionẽ bellatulus iſte bellatulè mutauit, & hunc locum leuiter corruptum, grauiter corrupit. Suſpicati igitur ſunt, Epimenides, Eudoxus, & Xenocrates, Apollinem, tum cùm Mnemarcho ἀνεῖλε, rẽ iam habuiſſe cum Parthenide, eamque è nõ grauida grauidam concinnaſſe, καὶ κύουσαν αὐτὴν ἐκ μὴ οὔπως ἐχούσης, ἤγουν ἐκ μὴ κυούσης καταστῆσαι. Dicit ἐκ μὴ οὔπως ἐχούσης: quia Apollo Mnemarcho effatus erat, τὴν γυναῖκα κύειν ἤδη. Quod ait Iamblichus κύουσαν καταστῆσαι, alia φράσει dicere poſſet κύουσαν θεῖναι. Æſchylus in Prometh.

τιθέναι ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι.

ἐνθαῦτα δή σε Ζεὺς τίθησιν ἔμφρονα,
ἐπαφῶν ἀταρβεῖ χειρὶ, καὶ θίγων μόνον.

Et in Eumenidibus.

πέμπουσι δ' αὐτὸν, καὶ σεβίζουσι μέγα
κελευθοποιοὶ παῖδες Ἡφαίστου, χθόνα
ἀνήμερον τιθέντες ἡμερωμένην.

κτίσαι eodem modo vſurpat ſæpè vſu peculiari. Vt paulò poſt locum proximè citatum.

κτίσαι ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι.

τέχνης δέ νιν Ζεὺς εὔθεον κτίσας φρένα.

Vbi Scholia: κτίσας, ποιήσας· ἰδίωμα δὲ τοῦτο Αἰσχύλου. Et in Perſ.

Στυγναὶ δ' Ἀθῆναι δαΐοις,
μεμνῆσθαί τοι πάρα, ὡς πολ-
λὰς περσίδων μάταν ἔκτισαν
εὔνιδας ἠδ' ἀνάνδρους.

καθίζειν eodem modo ſumunt elegantiſſimè. Theocr. εἰδ. α.

-- τὸ παιδίον οὐ πρὶν ἀνάσειν
φατὶ πρὶν ἢ ἀκράτιστον ἐπὶ ξηροῖσι καθίξῃ.

Sed hæc poſtrema φράσεις aliis iam obſeruata. Eadem mente τῷ *Concinnare* Plautus vſus eſt. In Amphitr.

Concinnare.

Nulla res tã delirantes homines cõcinnat citò.

In Capt. ſc. *Quò illum nunc hominem.*

Crucior lapidẽ nõ habere me, vt illi maſtigiæ
Cerebrum excutiam, qui me inſanum verbis
concinnat ſuis.

Et ſc. *Quantò in pectore.*

Tum lanij autem, qui concinnant liberis or-
bas oues.

Quæ adduntur paulò pòſt, ſic legenda ſunt: οὐδεὶς ἂν ἀμφισβητήσειε, τεκμαιρόμενος αὐτῇ τε γενέσει, &c. Malè enim diſiuncta ſunt, quæ erant coniungenda. Et malè Interpres: cuius interpretationem ſi emendare vbique vellem, eadem opera Augeæ ſtabulum purgandum ſuſciperem. Sed otio meo ita abuti non ſoleo. Hunc quoque locum ſic legendum exiſtimo, καὶ διεκόσμει θρησκείαις τε, καὶ μαθήμασι, καὶ διαίταις ἐξαιρέτοις, εὐσταθείᾳ τε ψυχῆς, καὶ τῇ στολῇ σώματος. Vulgò legunt καταστολῇ σώματος. καὶ τῇ στολῇ σώματος eſt, τῇ στάσει, τῇ κινήσει, interprete Heſychio.

CAP. III.

Iamblichus aliquot locis correctus, illuſtratus.
διότι. *Ocelli Interpres obiter notatus.*

EX *animi ſententia* dicunt Græci κατὰ νοῦν: quod pueri norunt. Vnde lego apud noſtrum Iamblichum, c. 3. κατὰ νοῦν δὲ συμβάντος αὐτοῖς τοῦ πλοῦ, ὡσὰν τινος παρουσίᾳ θεοῦ, πάντα συντιθέντες τὰ τοιάδε, καὶ ἐπισυλλογιζόμενοι, δαίμονα θεῖον, ὡς ἀληθῶς, ἐπείσθησαν σὺν αὐτοῖς, &c. Sic enim totum hunc locũ legendum cenſeo. Vulgata lectio nullam ſententiam habet, & Interpreti magnam fruſtrationẽ attulit. In noſtra nihil obſcurũ. Cauſam autem ſuæ εὐπλοΐας Pythagoræ tribuebant tãquam viro pio, & Diis charo, nautæ, & vectores cæteri: quia exiſtimabant antiquitùs infauſtum fore ſuſceptum cum impio iter: fauſtum verò, & felix cum pio. Et quia maris itinera omnium periculoſiſſima ſunt, Idcircò viri boni, & pij cum impiis nauigare omninò periculoſum exiſtimabant. Horat. od. 2. lib. 3. Carm.

Eſt & fideli tuta ſilentio
Merces: vetabo qui Cereris ſacrum
Vulgarit arcanæ, ſub iſdem
Sit trabibus, fragilemque mecum
Soluat phaſelum.

Xenophon παιδ. 8. Ὁ δὲ Κῦρος τὴν τῶν μεθ' αὐτοῦ εὐσέβειαν καὶ ἑαυτῷ ἀγαθὸν ἐνόμιζε, λογιζόμενος ὥσπερ οἱ πλεῖν αἱρούμενοι μετὰ τῶν εὐσεβῶν μᾶλλον, ἢ μετὰ τῶν ἠσεβηκέναι τι δοκούντων. Æſchylus ἑπτ. ἐπὶ θήβ.

ἐν παντὶ πράγει δ' ἔσθ' ὁμιλίας κακῆς
κάκιον οὐδὲν: καρπὸς οὐ κομιστέος.
ἄτης ἄρουρα θάνατον ἐκκαρπίζεται.
ἢ γὰρ ξυνεισβὰς πλοῖον εὐσεβὴς ἀνὴρ
ναύτῃσι θερμοῖς, καὶ πανουργίᾳ τινί,
ὄλωλεν ἀνδρῶν σὺν θεοπλύστῳ γένει.

Capite 5. legunt, μηδενὸς οὖν αὐτῷ περπροέχοντος, μήδὲ γνησίως ὀρεγομένου τῶν μαθημάτων, &c. Lego προσέχοντος. Locus eſt eodem capite malè acceptus, quà à librariis, quà ab Interprete. Sic eum lege, Συνιδὼν τὸ γενόμενον ὁ σοφὸς, καὶ ὅτι οὐκ ἂν ἑκὼν ἔτι ἀποσταίη, οὐδ' ἀπόσχοιτο τῆς μαθήσεως, οὐδ' εἰ πάντα πάθοι, πενίαν ὑπετιμήσατο, καὶ ἀπορίαν τῶν τριωβόλων. Interpres mendam leuem videre non potuit: & ideò in craſſum errorem incidit. Quid neceſſe eſt, πάντα mutare in πᾶσαν? Sed non intellexiſti quid hæc verba ſibi vellent, οὐδ' εἰ πάντα πάθοι, quæ tamen clariſſima. ὑποτιμήσασθαι hîc eſt προφασίζεσθαι. Heſychius: ὑποτιμήσεως, προφάσεως. quæ ſequuntur peſſimè ab interprete accepta ſunt: quod ita clarũ eſt, vt pueris ignotum eſſe nequeat. Vt autẽ & locis affectis medicinam facere, & obſcuris lucem dare poſſis, obſerua verba pręcedentium capitum ſæpiſſimè coniungenda eſſe cum initio ſequentium. His notatis, hunc locum intelliges, qui ſub finem cap. 5. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὕστερον ὑπ' αὐτοῦ παραχθέντων ἔτι μᾶλλον αὐτὸν θαυμαστόν. ἤδη γὰρ μεγάλην ἐπίδοσιν τῆς φιλοσοφίας ἐχούσης, καὶ τῆς ἑλλάδος ἁπάσης θαυμάζειν αὐτὸν προαιρουμένης (ſic enim legendum) καὶ τῶν ἀρίστων, καὶ τῶν φιλοσοφωτάτων εἰς τὴν Σάμον δι' ἐκεῖνον παραγεγονότων, καὶ βουλομένων κοινωνεῖν τῆς παρ' ἐκείνου παιδείας, ὑπὸ τῶν αὐτοῦ πολιτῶν εἰς τὰς πρεσβείας πάσας ἑλκόμενος, καὶ μετέχειν ἀναγκαζόμενος τῶν αὐτῶν λειτουργιῶν, καὶ συνιδὼν, ὅτι τοῖς τῆς πατρίδος νόμοις πειθόμενον, χαλεπὸν αὐτοῦ μένοντα (ſic enim legendũ exiſtimo) φιλοσοφεῖν, καὶ διότι πάντες οἱ πρότερον φιλοσοφήσαντες, ἐπὶ ξένης τὸν βίον διετέλεσαν, ταῦτα πάντα παρ' αὐτῷ διανοηθεὶς, καὶ φεύγων τὰς πολιτικὰς ἀσχολίας, &c. Vides ſententiã huius loci hoc modo perſpicuam. τὸ διότι accipio pro ſimplici ὅτι, cùm ait, καὶ διότι πάντες οἱ πρότερον φιλοσοφήσαντες, &c. referoque ad præcedens συνιδὼν. Sic etiam hæc particula accipienda eſt, & retinenda cap. 8. huius libelli: ἁπάντων δὲ τῶν ὄντων τὴν τῶν ἀθανάτων κρίσιν ἰσχυρωτάτην συγχωρησάντων, ἀποδείξειν τοῖς Κροτωνιάταις, διὰ τὸ τὸν Ἡρακλέα τοῖς κατῳκισμένοις οἰκεῖον ὑπάρχειν, διότι δεῖ, i. ὅτι. Senſus ibi clarus eſt, quem tamen videre non potuit Interpres, & cap. 11. ἔτι θεῖον τινα ἄνθρωπον συνιδόντα διότι τῆς εὐσεβείας οἰκειότατόν ἐστι τὸ γένος τῶν γυναικῶν.

διότι ἀντὶ τοῦ ὅτι.

Hîc quoque διότι ἀντὶ τοῦ ὅτι, & tollenda
παρένθεσις. Sic etiam hanc particulam
accipe in hoc Ocelli Lucani loco: ἔτι
δὲ τὸ ἄναρχον, καὶ ἀτελεύτητον, καὶ τοῦ σχήματος,
καὶ τῆς κινήσεως, καὶ τοῦ χρόνου, καὶ τῆς οὐσίας, τουτο
πιστοῦται διότι ἀγέννητος ὁ κόσμος, καὶ ἄφθαρ-
τος. Hîc in re facili peccauit Ocelli Interpres.

CAP. IIII.

Ara incruenta in Delo inſula. ἐπαγωγή. τα
ἐπαγωγά. *Iamblichus emendatus: illuſtratus*

PYthagoras incruenta ſacrificia Dii
acceptiſſima exiſtimabat. Vnde ἐθαυ
μάσθη ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Δήλῳ, quòd cùm
ibi eſſet πρὸς μόνον τὸν βωμὸν τοῦ γεννέτο
ρος Ἀπόλλωνος, προσηύξατο, ὃς μόνος ἀναι
μακτος ἦν: vt ſcribit noſter Iambli
chus cap. 7. libelli, quem percurri
mus. Meminerat & ſuprà, cap. 5. Idem
docet & Diogenes Laërtius: Ἀμέλει,
βωμὸν προσκυνῆσαι μόνον τοῦ Ἀπόλλωνος
γεννέτορος (legendum fortaſsè τὸν Ἀπόλ
λωνος τοῦ γεννέτορος) ὅς ἐστιν ὄπισθεν τοῦ κερα
τίνου: διὰ τὸ πυροὺς, καὶ κριθὰς, καὶ τὰ πόπαν
μόνα τίθεσθαι ἐπ' αὐτοῦ ἄνευ πυρός. ἱερεῖον δ
μηδὲν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν Δηλίων πο
λιτείᾳ. M. Tullius lib. 3. de Nat. Deorũ

Diogenes Laërtius tẽtatus.

Quanquam Pythagoras, cùm in Geometria noui quiddam inueniſſet, Muſis bouem immolaſſe dicitur: Sed id quidem non credo: quoniam ille ne Apollini quidem Delio hoſtiam immolare voluit: ne aram ſanguine adſpergeret. Quid eſſet ἐπαγωγὴ non intellexit is qui Iamblichum interpretari conatus eſt. Locus eſt egregius cap.8. vbi Pythagoras pueros & iuniores ad maiorum natu cultũ hortatur: ἀποφαίνων ἔν τε τῷ κόσμῳ, καὶ τῷ βίῳ, καὶ ταῖς πόλεσι, καὶ τῇ φύσει μᾶλλον τιμώμενον τὸ προηγούμενον, ἢ τὸ χρόνῳ ἑπόμενον: οἷον, τὴν ἀνατολὴν τῆς δύσεως, τὴν ἕω τῆς ἑσπέρας. Ergo rectè Iamblichus, ἐπαγωγῆς δὲ ἕνεκα ταῦτα ἔλεγε: Inductione probabat magnũ honorem τοῖς γονεῦσιν eſſe tribuendum. Hanc eandem inductionem habes apud Laërtium. Quid ſit ἐπαγωγὴ diſcunt in ſcholis. Ariſtoteles cap.43. lib.2. Priorum Analyt. Επαγωγὴ μὲν οὖν ἐστι, καὶ ὁ ἐξ ἐπαγωγῆς συλλογισμὸς, τὸ διὰ τοῦ ἑτέρου θάτερον ἄκρον τῷ μέσῳ συλλογίσασθαι. Vide eundem lib.6. Nicom. cap.3. Alio modo ἐπαγωγὰ dicuntur τὰ πείθειν δυνάμενα. Thucyd. lib. 4. Οἱ δὲ Ακάνθιοι πολλῶν λεχθέντων πρότερον ἐπ᾽ ἀμφότερα, κρύφα ψηφισάμενοι, διά τε τὸ ἐπα-

ἐπαγωγὰ λέγειν.

γωγὰ εἰπεῖν τὸν Βρασίδαν, &c. Et lib. 5. ἐπειδὴ οὐ πρὸς τὸ πλῆθος οἱ λόγοι γίγνονται, ὅπως δὴ μὴ ξυνεχεῖ ῥήσει οἱ πολλοὶ ἐπαγωγὰ καὶ ἀνέλεγκτα ἐσάπαξ ἀκούσαντες ἡμῶν, ἀπατηθῶσι. τὰ ἐφολκὰ eodẽ ſenſu dixit lib. 4. ἅμα δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν τοῖς Βοιωτοῖς νεωστὶ πεπληγμένων, καὶ τοῦ Βρασίδου ἐφολκὰ, καὶ οὐ τὰ ὄντα λέγοντος, &c. Vbi Scholia, ἐφολκὰ, ἤγουν ἐπαγωγὰ, inquiunt. Dicit Iamblichus Herculem πολλοὺς διαθλῆσαι πόνους: κυρίως: Nam labores Herculis ἐν τοῖς ἄθλοις. Clemens Alexandrinus: μυστήρια ἦσαν ἄρα, ὡς ἔοικεν, οἱ ἀγῶνες ἐπὶ νεκροῖς διαθλούμενοι. ἐξαντλεῖν πόνους dixit Marinus in Proclo, vt Latini dicũt, *Labores exantlare*. δευτέρα δὲ ἰσχὺς σωματικὴ, inquit, ἀπαθὴς μὲν ὑπὸ χειμώνων, καὶ καυμάτων, ἄτρωτος δὲ καὶ ὑπὸ τῆς μοχθηρᾶς, καὶ ἠμελημένης διαίτης, καὶ πόνων ἐκείνων, οὓς νύκτωρ τε, καὶ μεθ᾽ ἡμέραν ἐξήντλει. Vbi legendum exiſtimo, καὶ μεθ᾽ ἡμέρας. Aliâs pleonaſmus minimè neceſſarius. Prætereà quæ ſequuntur, καὶ τοῖς ἑταίροις συγγενόμενος, &c. non νυκτὸς, ἀλλ᾽ ἡμέρας ὀρέγονται. Sic & Ἀντλῆσαι τύχην dixit Æſchylus ſcriptor antiquiſſimus, in Prometh.

Marinus tentatus.

ἐγὼ δὲ τὴν παροῦσαν ἀντλήσω τύχην.

Et ἐν χοηφόρ.

τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τλημόνως ἤνθλουν κακά.

In adoleſcentia feruent cupiditates, & quaſi virent. Vnde rectè dicebat Pythagoras, τὴν τῶν νεανίσκων ἡλικίαν πεῖραν τῆς φύσεως λαμβάνειν, καθ' ὃν καιρὸν ἀκμαζούσας ἔχουσι τὰς ἐπιθυμίας. Sic enim legendum apud noſtrum Iamblichum cap. 8. non εὐθυμίας: quæ adoleſcentibus nullis, vel paucis certè attribui poſſunt. Tunc igitur, cùm maximi ſunt cupiditatum aculei, continentiæ ſuæ periculum faciunt adoleſcentes: ἀκμαζούσης verò εὐθυμίας, minimè. Nam *Vires noſtræ* (vt ait Seneca) *nunquam certam dare fiduciam ſui poſſunt, niſi cùm multæ difficultates hinc, & illinc apparuerint; aliquando verò & propiùs acceſſerint.* Hoc eodem capite locũ, quem non intelligebat, corrumpere tentauit Interpres, τὰ δὲ τὸν προϊέμενον οὐκ ἔχειν αὐτὸν, &c. Pro προϊέμενον legẽdum putat προαιρούμενον. Malè. ὁ προϊέμενος τὸν πλοῦτον nullas prætereà poſſidet diuitias: Sed qui eruditione ſua cæteros cõmunicat, nihilominùs doctus eſt. Hinc locũ non obſcurum intelliges. Sapiẽtiæ præſtantiam, & ὑπεροχὴν ex eo demonſtrabat

Pythagoras, quòd vix ſeptem ἐξ ἁπάσης τῆς οἰκουμένης inuenti fuerint ſapientes. Docebat igitur τοὺς γνησίως φιλοσοφήσαντας τηλικαύτην ἔχειν ὑπεροχήν,* ὥστε τοὺς μὲν θᾶττον τρέχοντας τῶν ἄλλων, ἐκ μιᾶς πόλεως τῆς ἐκείνων ἑπτὰ κατὰ τὴν (vel τιν') ὀλυμπιάδα εὑρεθῆναι: τοὺς δὲ τῇ σοφίᾳ προέχοντας ἐξ ἁπάσης τῆς οἰκουμένης ἑπτὰ συναριθμηθῆναι. Sic enim legendum exiſtimo. Tanta igitur ſapiētiæ, & philoſophiæ præſtantia eſt, vt eam pauci aſſequuti ſint: cumque τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ τρεχόντων ſeptem ἐκ μιᾶς τῆς τῶν Κροτωνιατῶν πόλεως (Crotoniatas enim alloquitur Pythagoras) vna olympiade victores inuenti ſint: vix totidem ἐξ ἁπάσης τῆς οἰκουμένης, omnib. prioribus ſeculis, qui ſapientiæ nomen implerēt, numerati. Correctionem meam confirmat Strabo Geograph. lib. 6. δοκεῖ δ' ἡ πόλις (Crotona dicit) τάδε πολέμια ἀσκῆσαι, καὶ τὰ περὶ τὴν ἄθλησιν. ἐν μιᾷ γοῦν ὀλυμπιάδι οἱ τῶν ἄλλων προτερήσαντες τῷ σταδίῳ ἑπτὰ ἄνδρες ἅπαντες ὑπῆρξαν Κροτωνιᾶται· ὥστ' εἰκότως εἰρῆσθαι δοκεῖ, διότι Κροτωνιατῶν ὁ ἔσχατος, πρῶτος ἦν τῶν ἄλλων ἑλλήνων. Legendus etiam Euſtathius ad hunc verſum Dionyſij περιηγητοῦ,

ἱμερτὸν πτολίεθρον ἐϋστεφάνοιο Κρότωνος.

* Legũt vulgò ὥστε τοὺς μὲν θᾶττον τρέχοντας, ται τῶν ἄλλων, ἐκ μιᾷ πότερον τῆς ἐκείνων ἑπτὰ κατὰ τὴν ὀλυμπίαν, &c.

CAP. V.

Iamblichus emendatur, illuſtratur. γινώσκειν *honeſtè dictum.* οἰκονομεῖν τὰ πολιτικά. οἰακονόμος. *Honores.* τιμαὶ ἀντὶ τῶν θυσιῶν.

PLutarchus lib. περὶ φιλαδελφίας Muſas dictas exiſtimat, quaſi ὁμοῦ οὔσας. Ὁ δὲ Ἡσίοδος, inquit, οὐκ εὖ παραινεῖ μουνογενῆ παῖδα τῶν πατρώων ἐπίκληρον εἶναι, καὶ ταῦτα τῶν Μουσῶν γεγονὼς μαθητής, ἃς ὁμοῦ δι' εὔνοιαν ἀεὶ, καὶ φιλαδελφίαν οὔσας, οὕτως ὠνόμαζον Μούσας. Iſtam Muſarum φιλαδελφίαν agnoſcebat Pythagoras, cùm συνεβούλευεν τοῖς Κροτωνιάταις ἱδρύσασθαι Μουσῶν ἱερὸν (ſic enim legendum exiſtimo apud Iamblichum, cap. 9.) ἵνα τηρῶσι τὴν ὑπάρχουσαν εὔνοιαν (Sic omninò lego, non ὑπάρχου. Quæ enim ex hac lectione ſententia?) ταύτας γὰρ τὰς θεὰς καὶ τὴν προσηγορίαν τὴν αὐτὴν ἁπάσας ἔχειν, καὶ μεθ' ἀλλήλων παραδίδοσθαι, καὶ ταῖς κοιναῖς τιμαῖς μάλιστα χαίρειν, καὶ τὸ σύνολον ἕνα, καὶ τὸν αὐτὸν χορὸν εἶναι τῶν Μουσῶν. Hæc verba, ταύτας γὰρ τὰς θεὰς, &c. faciunt vt legam ἱερὸν Μουσῶν, non Μουσεῖον. Nam quò referres aliâs ταύτας τὰς θεὰς? Addit deinde Μούσας omnia παρειληφέναι τὰ τὴν ὁμόνοιαν παρασκευάζοντα, συμφωνίαν, ἁρμονίαν, ῥυθμόν.

** Vulgò legũt ἐφηδεῖν: & hæc lectio Interpretẽ mirè decepit.*

Sic enim hunc locum accipe. Sed & elegans, ac, Ita me Muſæ ament, è ſapiẽtiæ, prudentiæq; penetralib. deprompta Pythagoræ admonitio: qua τοὺς τῶν Κροτωνιατῶν προεστῶτας monebat, Patriam tãquam depoſitum ipſorum fidei à cæteris ciuib. cõmiſſam: & idcircò viderent, vt depoſitum poſteris bona fide redderent. ἔπειτα ὑπολαμβάνειν αὐτοὺς (inquit noſter Iamblichus) *ἔφη δεῖν κοινὴ παρακαταθήκην ἔχειν τὴν πατρίδα παρὰ τοῦ πλήθους (vulgò legunt περὶ) τῶν πολιτῶν. δεῖν οὖν ταύτην διοικεῖν οὕτω, ὡς μέλλουσι τὴν πίστιν παράδοσιμον τοῖς ἐξ αὐτῶν ποιεῖν. ἔσεσθαι δὲ τοῦτο βεβαίως, ἐὰν ἅπασι ἴσοι τοῖς πολίταις ὦσι, καὶ μηδὲν μᾶλλον, ἢ δικαίῳ προέχωσι τῶν ἀνθρώπων, εἰδότες, &c. Sic enim hunc locũ & legendum, & intelligendũ exiſtimo.

εἰδέναι.

εἰδέναι honeſtum verbum eſt, τὴν συνουσίαν δηλοῦν. Vnde noſter Iamblichus, σπουδάζειν δὲ καὶ τοῦτο (τοὺς ἄνδρας ἐκέλευεν ὁ Πυθαγόρας ſcilicet) ὅπως αὐτοί τε μόνον ἐκείνας εἰδήσωσιν, αἵ τε γυναῖκες μὴ νοθεύσωσι τὸ γένος ὀλιγωρείᾳ καὶ κακίᾳ τῶν συνοικούντων. Volebat igitur Pythagoras, vt ſolas ſuas vxores viri cognoſcerent: ne illæ deſpectæ, & ὀλιγορούμεναι alienis viris ſeſe ſubijcerent. γινώσκειν eodem modo apud Plut. in Romulo. ἄπαις δὲ, καὶ βεβιωκὼς ἄνευ γυναικὸς, ὄνομα Ταῤῥούτιος. οὗτος ἔγνω τὴν Λαρεντίαν, καὶ ἠγάπησε, καὶ τελευτῶν ἀπέλιπε κληρονόμον ἐπὶ πολλοῖς, καὶ καλοῖς κλήμασιν, ὧν ἐκείνη τὰ πλεῖστα τῷ δήμῳ κατὰ διαθήκας ἔδωκε. Heraclides περὶ πολιτ. Ἐν Κεφαλληνίᾳ Προμνήσου υἱὸς ἐκράτησε, καὶ χαλεπὸς ἦν, καὶ ἑορτὰς πλέον δυοῖν οὐκ ἐπέτρεπεν, οὐδ' ἐν πόλει διαιτᾶσθαι πλέον ἡμερῶν δέκα τοῦ μηνὸς, τάς τε κόρας πρὸ τοῦ γαμίσκεσθαι, αὐτὸς ἐγίνωσκεν. Putarem legendum ſub finem huius cap. 9. quod percurrimus, ὥστε τὴν χάριν ἀποδόσεως εὐεργεσίας, προσήκειν αὐτοὺς ἔφη δικαίως οἰακονομεῖν, niſi ſcirem οἰκονομεῖν ſæpè πρὸς τὰς πολιτείας relatum. Iamblichus noſter cap. 27. ὅμως ἐπεκράτει μέχρι τινος ἡ τῶν Πυθαγορείων καλοκαγαθία, καὶ ἡ τῶν πόλεων αὐτῶν βούλησις, ὥσθ' ὑπ' ἐκείνων οἰκονομεῖσθαι βούλεσθαι τὰ περὶ τῆς πολιτείας. Diogenes Laërtius: καὶ νόμους θεὶς τοῖς Ἰταλιώταις, ἐδοξάσθη σὺν τοῖς μαθηταῖς· οἱ περὶ τοὺς τριακοσίους ὄντες, ᾠκονόμουν ἄριστα τὰ πολιτικὰ, ὥστε σχεδὸν ἀριστοκρατίαν εἶναι τὴν πολιτείαν. Aliâs Præfecti ciuitatum οἰακονόμοι eleganti metaphora dicuntur. Æſchylus in Prometheo:

γινώσκειν.

οἰακονόμοι.

Νέοι γὰρ οἰακονόμοι κρατοῦσ' ὀλύμπου.

Rationē metaphoræ explicat Tragicus ipſe, ſtatim initio Tragœdiæ ſecundæ.

Κάδμου πολῖται χρὴ λέγειν τὰ καίρια
ὅστις φυλάσσει πρᾶγος ἐν πρύμνῃ, πόλεως
οἴακα νομῶν, βλέφαρα μὴ κοιμῶν ὕπνῳ.

Et paulò pòſt:

σὺ δ' ὥστε νηὸς κεδνὸς οἰακοστρόφος,
φράξαι πόλισμα, πρὶν καταιγίσαι πνοὰς
Ἄρεος.

Eadem metaphora ναυκληρεῖν πόλιν dixit eadem Tragœdia.

σὺ δ' αὐτὸς ἤδη γνῶθι τίνα πέμπειν δοκεῖς·
ὡς οὔποτ' ἀνδρὶ τῷδε κηρυκευμάτων
μέμψῃ: σὺ δ' αὐτὸς γνῶθι ναυκληρεῖν πόλιν.

ἐλαύνειν. βοῦς ἐλαύνειν propriè dixit noſter Iamblichus hoc eodem cap. 9. Hom.

οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν
ἵππους.

Plut. in Theſeo: βουλόμενος οὖν ὁ Πειρίθους ἐξελέγξαι καὶ λαβεῖν διάπειραν, ἠλάσατο βοῦς ἐκ Μαραθῶνος αὐτοῦ. *Abigere* & *Auertere* propriè Latini dicunt. Virg. 8. Aen.

Auertere prædam.

Quattuor à ſtabulis præſtanti corpore tauros
Auertit, totidem forma ſuperante iuuencas.

Tit. Liuius lib. 1. *Paſtor accola eius loci, nomine Cacus ferox viribus, captus pulchritu-*

dine boum, cùm auertere prædam vellet. Capite decimo legunt. περὶ δὲ τούτοις θεοφιλεστάτοις αὐτοὺς ὄντας ἀποφῆναι,* καὶ διὰ τοῦ φῆσαι κατὰ τοὺς αὐχμοὺς ὑπὸ τῶν πόλεων ἀποστέλλεσθαι παρὰ τῶν θεῶν ὕδωρ αἰτησομένους, ὡς μάλιστα ἐκείνους ὑπακούσαντος τοῦ δαιμονίου, καὶ μόλις διὰ τέλους ἁγνεύουσιν ἐξουσίας ὑπαρχούσης ἐν τοῖς ἱεροῖς διατρίβειν. Lego, καὶ μόνοις διὰ τέλους ἁγνεύουσιν, &c. Nam ſolis penè pueris licet ἁγνεύουσιν ἐν τοῖς ἱεροῖς διατρίβειν, ex Philoſophorum ſentētia: qui non ſolùm in continentia, ſed & in cœlibatu ἁγνείαν agnoſcebāt. Cæterùm dicit pueros ἀποστέλλεσθαι ſolitos ὕδωρ αἰτησομένους περὶ θεῶν: Nam carmina canebant pueri & puellæ ad pluuias impetrandas. Horatius ad Auguſtum.

*Pueros dicit.

Caſtis cum pueris ignara puella mariti
Diſceret vnde preces, vatē ni Muſa dediſſet?
Poſcit opē chorus, & præſētia numina ſentit,
Cœleſtes implorat aquas docta prece blădus.

Cœleſtes aquas dicit Horatius τὸ ὕδωρ τὸ ἐξ οὐρανοῦ γενόμενον. Nam ſic Pluuia deſignatur: & οὐρανὸς ἀντὶ τοῦ ἀέρος. Xenophon ἀναβ. δ. καὶ ὕδωρ πολὺ ἦν ἐξ οὐρανοῦ. Arrianus: σκοποῦντι δὲ αὐτῷ τὰς ἄκρας ὅπερ ἐπιτηδειότατον χωρίον, ὥρᾳ ἔτους ἐξαίφνης χειμὼν ἐπιγίγνεται, καὶ βρονταὶ σκληραί. καὶ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ πίπτει,&c. Et lib. 2. καὶ τοῦ νυκτὸς χειμὼν ἐπιγίγνεται σκληρὸς, καὶ ὕδωρ τε ἐξ οὐρανοῦ, καὶ πνεῦμα βίαιον. Polyænus lib.7.Strat.in Dario. ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ παρασχεῖν. ὁ θεὸς ἐπήκουσε. Sacrificia Diis propter honorem offerebantur. Vnde τιμᾶν τῷ δαίμονι dixit noſter Iamblichus cap.11. ἀντὶ τοῦ θύειν. Et ſanè τιμαὶ, αἱ θυσίαι. Xenophon ἀπομνημον. α. ἀλλ᾽ ἐνόμιζε τοὺς θεοὺς ταῖς παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων τιμαῖς μάλα χαίρειν. τιμαῖς hîc, i. θυσίαις: quod ex verbis præcedentibus clarum eſt. Sic *Honos* Latinis. Virgil.

τιμᾶν τῷ δαίμονι. τιμαὶ, αἱ θυσίαι.

--Et quiſnam numen Iunonis adoret
Præterea, aut ſuplex aris imponat honorem?

Et lib.3.

Sic fatus meritos aris mactauit honores.

Et:

Ne qua inter ſacros ignes in honore Deorum
Hoſtilis facies occurrat, & omina turbet.

Pythagoras λέγεται καὶ τοιοῦτόν τι διελθεῖν (ait noſter Iamblichus) ὅτι περὶ τὴν χώραν τῶν Κροτωνιατῶν ἀνδρὸς μὲν ἀρετὴν πρὸς γυναῖκα διαβεβόηται. Interpres legit ἀρετὴ: ſed ἀρετὴν fortaſsè retinendum, ac διαβεβοῆσθαι legendum, πλεονάζοντος τοῦ ὅτι μορίου. Hic enim huius particulæ πλεονασμὸς iis, qui in lingua Græca mediocriter verſati ſunt, nouus non eſt.

CAP. VI.

Loci multi apud Iamblichum emendati, illuſtrati. οὐ φαίναι. *Iulij locus malè explicatus obiter notatus.* οὐ χαίρων ποιήσεις.

LOcus eſt corruptus cap. 12. noſtri Iamblichi: καὶ σοφία μὲν ἡ τῷ ὄντι ἐπιστήμη τις, ἡ περὶ τὰ καλὰ πρῶτα, καὶ θεῖα, καὶ ἀκήρατα, καὶ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως ἔχοντα ἀσχολουμένη, ὧν μετοχὴ καὶ τὰ ἄλλα ἂν εἴποι τις καλεῖ. Legunt καὶ τὰ ἄλλα ἃ ἂν εἴποι τις καλὰ: rectè καλὰ pro καλεῖ: Mendam puer nouiſſet: Malè ἃ ἂν pro ἂν ſimplici: Pro μετοχὴ lego μετοχῇ. Sic ergo hanc particulam lege, καὶ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχοντα ἀσχολουμένη, ὧν μετοχῇ καὶ τὰ ἄλλα ἂν εἴποι τις καλά. Sententia hoc modo clara eſt: Nam τῶν πρώτων καλῶν μετοχῇ, καὶ μετουσίᾳ, vt paulò anteà loquutus eſt Iamblichus, cætera καλὰ εἶναι exiſtimabant Pythagorei. Quod ij norũt qui de Pythagoreorum doctrina aliquid vnquam legerunt. Cùm hæc ſcripſiſſem, legi poſteà cap. 29. σοφίαν δὲ ἐπιστήμην τῆς ἐν τοῖς οὖσιν ἀληθείας. ὄντα δὲ ἤδη καὶ ἔλεγε τὰ ἄϋλα καὶ ἀΐδια καὶ μονοδραστικά, ὅπερ ἐστὶ τὰ ἀσώματα. ὁμωνύμως δὲ λοιπὸν ὄντα κατὰ μετοχὴν αὐτῶν οὕτω καλούμενα. His verbis correctionem meam confirmatam vides. Scribunt ſtatim initio cap. 13. Εἰ δὲ καὶ πιστευτέον τοσούτοις ἱστορήσασι περὶ αὐτοῦ, παλαιοῖς τε ἅμα οὖσι, καὶ ἀξιολόγοις, μέχρι τῶν ἀλόγων ζώων ἀναλυτικόν τι καὶ νουθετικὸν ἐλέκλητο Πυθαγόρας ἐν τῷ λόγῳ. Lege ἐκέκλητο. οὐ φάναι Græcis eſt, quod Latinis *Negare*. Iamblichus noſter eodem cap. προσπαίξαντος δὲ αὐτῷ τοῦ βουκόλου, καὶ οὐ φήσαντος εἰδέναι βοϊστὶ εἰπεῖν. Iulianus Imperator in Cæſaribus. ἐπεὶ δὲ οὗτος ἦν εἴσω τῶν ἱερῶν περιβόλων, ὁ Διονύσιος εἶπεν, ὦ βασιλεῦ Κρόνε, καὶ Ζεῦ πάτερ, ἆρα ἄξιον ἐν θεοῖς ἀτελὲς εἶναί τι; τῶν δὲ οὐ φαμένων: εἰσαγάγωμεν οὖν τινὰ καὶ ἀπολαύσεως ἐραστὴν ἐνθαδί. τῶν δὲ οὐ φαμένων, aliter vertit Vir Clariſſ. Iuliani Interpres, *Quibus nihil reſpondentibus*. Vertendum erat, *Quibus negantibus*, Thucyd. lib. 8. ἐπελήθευσεν ὁ Λίχας, οὐ φάσκων ἀνεκτὸν εἶναι ξυγκεῖσθαι κρατεῖν βασιλέα τῶν πόλεων, ὧν ποτε καὶ πρότερον, ἢ οἱ πατέρες ἦρχον. Arrianus: οὐκ ἔφη χρῆναι ἐν λόγῳ

οὐ φάναι.

πίθα

ad Theatrum confluebat auditurus τοὺς ἐροῦντας ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας: ibi iubebātur dicere, ſi qui aliquid quod è re publica foret, haberent. Notum autẽ Demoſthenem de rebus publicis ſæpè dixiſſe: quod eius orationes teſtantur ſatis. Iuuenali locū omninò dabit Diod. Sicul. lib. 16. τῆς δὲ φήμης εἰς πᾶσαν οἰκίαν διαδοθείσης, ἡ μὲν πόλις ὀρθὴ διὰ τὸν φόβον ἦν. ὁ δὲ δῆμος ἅπας ἅμ' ἡμέρᾳ συνέδραμεν εἰς τὸ θέατρον, πρὸ τοῦ συγκαλέσαι τοὺς ἄρχοντας, ὡς ἦν ἔθος. ὡς δ' ἧκον οἱ στρατηγοί, καὶ τὸν μηνύσαντα παρήγαγον, κἀκεῖνος εἶπε, σιωπὴ μὲν καὶ φόβος κατεῖχε τὸ θέατρον, καὶ τῶν εἰωθότων δημηγορεῖν, οὐδεὶς ἐτόλμα συμβουλεῦσαι. πλεονάκις δὲ τοῦ κήρυκος καλέσαντος τοὺς ἐροῦντας ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας, οὐδεὶς παρῄει σύμβουλος. ἀπορίας οὖν μεγάλης οὔσης καὶ καταπλήξεως, ἀπέβλεπε τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Δημοσθένην. ὁ δὲ καταβάς, καὶ τὸν δῆμον παρακαλέσας θαῤῥεῖν, ἀπεφαίνετο δεῖν παραχρῆμα, &c. Plut. in Phocione: καὶ μέντοι καὶ αὐτόν ποτε τὸν φωκίωνα φασὶ πληρουμένου τοῦ θεάτρου περιπατεῖν ὑπὸ σκηνὴν, αὐτὸν ὄντα πρὸς ἑαυτὸν τὴν διάνοιαν. εἰπόντος δέ τινος τῶν φίλων, Σκεπτομένῳ φωκίων ἔοικας. Ναὶ μὰ τὸν Δία (φάναι) σκέπτομαι εἴπι δύναμαι τοῦ λόγου ἀφελεῖν, ὃν μέλλω λέγειν πρὸς Ἀθηναίους. Sed & in aliis Græciæ vrbib. turbata ciuitate ad theatrũ cõfluebãt, de reb. publicis diſceptaturi. B. Lucas 19. πράξ. τῶν Ἀποστόλ. Ἀκούσαντες δὲ, καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη συγχύσεως, ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον, καὶ Ἀρίσταρχον μακεδόνας, συνεκδήμους τοῦ Παύλου. Sic quoque accipiẽdus hic Iſocratis locus περὶ εἰρήνης. ἐγὼ δ᾽ οἶδα μὲν, ὅτι πρόσαντές ἐστιν ἐναντιοῦσθαι ταῖς ὑμετέραις διανοίαις: καὶ ὅτι, δημοκρατίας οὔσης, οὐκ ἔστι παῤῥησία, πλὴν ἐνθάδε μὲν τοῖς ἀφρονεστάτοις, καὶ μηδὲν ὑμῶν φροντίζουσιν: ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ, τοῖς κωμῳδοδιδασκάλοις. Aliàs hic locus nullam ſententiam ſatis idoneam habet. Heliodorus lib. 4. Æthiop. καὶ οἵ τε στρατηγοὶ σύγκλητον ἐκκλησίαν ἐκήρυττον, σάλπιγγι τὸ κήρυγμα πρὸς τὴν πόλιν ἐπισημαίνοντες. καὶ ὁ δῆμος αὐτίκα παρῆν, καὶ τὸ θέατρον ἐγίγνετο νυκτερινὸν βουλευτήριον. Cùm hunc locum explicarem, memini & aliûs, qui ſat. 2.

Rarus ſermo illis, & magna libido tacendi,
Atque ſupercilio breuior coma.

Malè exiſtimant Comam adraſiſſe eos

qui hîc à Iuuenale notantur, ne Cinædi viderentur. Comam enim breuem de more cæterorum philoſophorum gerebant. Hæc tamen comæ adraſio modeſtiæ ac continentiæ indicium credebatur. Nam qui laſciuiores, & inſolentiores comam alebant. Scholia Ariſtophanis ad hunc locum Νεφελῶν.

--οὐ γὰρ ἂν τλαίην ἰδεῖν
τοὺς ἱππέας τὸ χρῶμα διακεκναισμένος.

οὐχ ὑπομείναιμι (inquiunt ad prædicti loci explicationem) ὁραθῆναι ὑπὸ τῶν ἱππέων ὠχρὸς καὶ διεφθαρμένος. ἐκόμων γὰρ οἱ ἱππεῖς. οἱ δὲ φιλόσοφοι κάτω κείρονται. Nota κάτω κείρονται. Sic ergo Comam & cæſariem abradebant: capillos cõtrà in medio capite negligẽter tondebant. Seneca: *Aſperum, incultum, & intonſum caput, & negligentiorem barbam, indictumq; argento odium, & cubile humi poſitum, & quidquid aliud ambitionem peruersâ viâ ſequitur, deuita. Satis ipſum nomen Philoſophiæ, etiamſi modeſtè tractetur, inuidioſum eſt.* Epiſt. 5. Aſperam quoque, & promiſſam fuiſſe Philoſophorũ barbam ſatis notum eſt. Verùm comam deponebant: quia ea inſolentioribus curæ. Vnde & λησταὶ ἐκόμων. Elegans eſt de hac re locus apud Heliod. 2. Æthiop. ὡς δὲ ἡμέραν ἄσμενος εἶδε, πρῶτα μὲν ἐκτέμνει τῆς κόμης τὸ περιττότερον, καὶ ὅσον αὐτῆς εἰς τὸ ληστρικώτερον εἶδος παρὰ τοῖς βουκόλοις ἤσκητο, τοῦ μὴ ἀποτρόπαιος ἢ ὕποπτος εἶναι τοῖς ἐντυγχάνουσι. βουκόλοι γὰρ ἄλλα τε πρὸς τὸ φοβερώτερον φαίνεσθαι, καὶ δὴ καὶ τὴν κόμην εἰς ὀφρὺν ἕλκουσι, καὶ σοβοῦσι τῶν ὤμων ἐπιβαίνουσαν, εὖ τοῦτο εἰδότες, ὡς κόμη τοὺς μὲν ἐρωτικοὺς ἱλαρωτέρους: τοὺς δὲ ληστρικοὺς φοβερωτέρους ἀποδείκνυσι. Alludit Heliod. Plutarchi locum de Lycurgo: εἴθισε τοὺς πολίτας κομᾷν, λέγων, ὅτι τοὺς μὲν καλοὺς ἡ κόμη εὐπρεπεστέρους ποιεῖ: τοὺς δ' αἰσχροὺς, φοβερωτέρους. Philoſophi igitur τὴν κόμην οὐχ εἷλκον εἰς ὄφρυν: ſed eam reſecabant, cùm tamen caput intonſum & incomptum haberent, τοὺς τῆς κεφαλῆς τρίχας. Ex ſuperba illa τοῦ κομᾷν conſuetudine, κομᾷν ἀντὶ τοῦ σεμνύνεσθαι, καὶ μέγα φρονεῖν. Ariſtophanes:

Μέγας δὲ βασιλεὺς οὐχὶ διὰ τοῦτον κομᾷ;

Theod. Prodromus εἰς τὸν νομικὸν πλούσιον.

ὤφελες ὦ πλούσιε πενέστερος ἔμμεν' ἁπάντων.
ὤφελες ἐνδέεσσι συνιζέμεν ἀνθρώποισι.
μὴ δὲ κομᾷν χρυσοῖο ταλάντοις: εἴ σε κολούει
χριστῷ ἅμ' ἐλθέμεναι, σταυρὸν δ' ἀνα ὦμον
ἄρασθαι.

At κομᾷν ἐπὶ θυραννίδι, ἀντὶ τοῦ ἐπιθέσθαι τυραννίδι apud Herodotum Muſa 5. ἦν Κύλων τῶν Αθηναίων ἀνὴρ ὀλυμπιονίκης. οὗτος ἐπὶ θυραννίδι ἐκόμησεν. Huius loci meminit etiam Euſtath. Il. β.

CAP. XVII.

Hippocratis locus illuſtratus. Deſignare. ἀποδεῖξαι. μηνύειν.

AKμὴ καιροῦ aliquando occurrit apud Antiquos, pro ipſo occaſionis & opportunitatis momento, καὶ ἀντὶ τῆς τοῦ καιροῦ οἱονεὶ στιγμῆς. Sophocles in Electra:

πρὶν οὖν τιν' ἀνδρῶν ἐξοδοιπορεῖν στέγης,
ξυνάπτετον λόγοισιν, ὡς ἐνταῦθ' ἐμὲν
ἵν' οὐκέτ' ὀκνεῖν καιρὸς, ἀλλ' ἔργων ἀκμή.

Ariſtophanes ἐν Πλούτῳ: [λειν.

Ἴτ' ἐγκονεῖτε· σπεύδεθ' ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλ-
ἀλλ' ἔστ' ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀκμῆς, ᾗ δεῖ παρόν-
τας ἀμύνειν.

Sic καιρὸς ὀξὺς dicitur Hippocrati propter τὴν ἀκμὴν τοῦ καιροῦ. Vnde difficultas Medicinæ oſtenditur; quia cùm καιρὸς ſit ὀξὺς: ſtatim appareat: ſtatim effugiat: magno opus eſt iudicio ad cognoſcendam τὴν ὀξύτητα, i. τὴν ἀκμὴν τοῦ καιροῦ. (Nam ὀξὺς καιρὸς, i. habet neſcio quam ὀξύτητα καὶ ἀκμὴν maximè obſeruandam) eamque apprehendendam. Helleniſmus eſt in hoc Terentij loco:aut ſaltem dictio Latina Græcæ σύζυγος.

In Adelph. act.1. ſc.2.

--Nam illa quæ antehac facta ſunt
Omitto: Modò quid deſignauit?

Deſignare quemadmodū ἀποδεῖξαι, φαίνειν, &c. ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι. Ariſtophanes:

βλέποντ' ἀποδείξω σ' ὀξύτερον τοῦ λυγκέως.

Arrianus lib.1. ἀναβ. Ἀλεξ. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὅστις ἄλλος εἷς ἀνὴρ τοσαῦτα ἢ τηλικαῦτα ἔργα κατὰ πλῆθος ἢ μέγεθος ἐν ἕλλησιν ἢ βαρβάροις ἀπεδείξατο. Et alibi ſæpiùs. Sic & ἀναδεῖξαι & ἀποφαίνειν. Heliod. lib. 2. Æth. καὶ πῶς ταῦτα ἂν εἰδείην; ἀπεκρίνατο. οὐ γὰρ δὴ μαντικόν με τόδε τὸ σπήλαιον ἀνέδειξε, καθάπερ τὸ ἄδυτον τῇ Πυθοῖ. & lib.8. κἀγὼ γάρ τοι ποιητὴς ἐξ ὑπομνήσεως ἀναδείκνυμαι, καὶ χρησμὸς δή μοι παρ' ὁμοίου τοῦ μάντεως, &c. Iulianus Imperator in Cæſaribus: ὁ δὲ ἐπακούσας, εἶτα ἐπάσας αὐτῷ μικρὰ τῶν δογμάτων, ὥσπερ οἱ τὰς ζαμόλξιδος ἐπῳδὰς θρυλλοῦντες, ἀπέφηνεν ἄνδρα ἔμφρονα, καὶ σώφρονα. Diog. Laërtius μηνύειν eodē ſenſu vſurpauit hoc epigrāmate.

καί τις ἔφυ σοφὸς ὧδε, τίς ἔργον ἔρεξε τοσοῦτον,
ὅσον ὁ παντοδαὴς μήνυσε Δημόκριτος;

FINIS.

DESIDERII HERALDI

ANIMADVERSIONVM LIBER VNVS,

In librum Iamblichi de vita Pythagoræ
nuper primùm editum.

CLARISS. ET ORNATISS. VIRO LVDOVICO SERVINO, ſacri conſiſtorij Regij Conſiliario, & in ſupremo Senatu Pariſienſi fiſci Regij Aduocato,

DESID. HERALDVS. S.

LIBRI *duo priores aduerſariorum meorum iam ſub prælo erant, Vir Clariſſ. Cùm nobis adlatus eſt Iamblichi libellus de vita Pythagoræ, nunquam anteà editus, quem & propter ſcriptoris auctoritatem, & libri nouitatẽ auidè perlegi. Multa in eo elegãter ſcripta: Multa ſapiẽter dicta factaque inueni: ſed ſæpiſſimè ita corrupta, vt parùm cauto Interpreti ingẽtes fruſtrationes attulerint. Placuit igitur, quas* *ſcripſeram ad oram libri mei correctiones, & explicationes, paulò attentiùs diſcutere, eaſque libris aduerſariorum meorum adiūgere. Nolui enim tantum ſcriptorem, tot & tantis teſtimoniis ornatum, & commendatum, diutius fœdatū & temeratum* ἀεικέσι πληγαῖς *lucem ſibi datam queri: quâ ſcriptori tam miſerè accepto quælibet tenebræ potiores, & optabiliores eſſent. Has etiā caſtigationes, & animaduerſiones tibi offerimus, viro clariſsimo, doctiſsimo, & humaniſsimo: quas etſi mole, & re paulò leuiores, pro humanitate tua boni conſules. Tanta enim tua eſt erga me beneuolentia, multis modis mihi ſpectata, & explorata, vt tu ſoleas*

Meas eſſe aliquid putare nugas.

Vale vir Clariſsime, & maius aliquid à nobis expecta.

DESIDERII HERALDI

ANIMADVERSIONVM IN LIBELLVM IAMBLICHI de vita Pythagoræ, liber vnus.

CAP. I.

Precationis vſus. θεῖος Πυθαγόρας. *Iamblichus emendatus: illuſtratus.* ὑπολογίζεσθαι.

Bella, & pia conſuetudo, cuius meminit Iamblichus ſtatim initio libelli de vita Pythagoræ. Ἐπὶ πάσης μὲν φιλοσοφίας ὁρμῆς θεὸν δήπου παρακαλεῖν ἔθος ἅπασι τοῖς γε σώφροσι. Conſuetudo ex Demoſthene, Cicerone, & aliis notiſſima. Sed & Pythagoras, & Pythagorei omnes, nihil niſi precibus præmiſſis ſuſcipiendum exiſtimarunt.

--ἀλλ' ἔρχεο ἐπ' ἔργον
θεοῖσιν ἐπευξάμενος τελέσαι.

Et ſapiēter. Siquidem, vt rectè ait Hierocles, ἔοικε τὸ παρ' ἡμῶν σπουδαζόμενον ἐκλειπομένῃ χειρὶ πρὸς λῆψιν τῶν καλῶν. τὸ δὲ παρὰ θεῶν συντελούμενον χορηγία εἶναι, καὶ πηγὴ τῆς δόσεως τῶν ἀγαθῶν. Epithetum, quo eodem cap. Pythagoras ornatur, non temerè poſitum eſt. ἐπὶ δὲ τῇ τοῦ θείου Πυθαγόρου δικαίως ἐπωνύμῳ, &c. Nam θεῖος appellabatur Pythagoras à ſuis diſcipulis, cùm adhuc viueret: mortuus ἐκεῖνος ὁ ἀνήρ. Iamblichus noſter cap. 35. ἐπὶ μὲν γὰρ τῷ μηδένα τῶν Πυθαγορείων ὀνομάζειν Πυθαγόραν, ἀλλὰ ζῶντα μὲν, ὁπότε βούλοιντο δηλῶσαι, καλεῖν αὐτὸν θεῖον. ἐπεὶ δὲ ἐτελεύτησεν, ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα. Ex hac conſuetudine hîc etiam, quanquam μακαρείτης, θεῖος dictus Iamblicho. Natum epithetum, & Pythagorę adnatum, ex illa, quā ſibi apud omnes conciliarat, exiſtimatione. Diogenes Laërtius: οἱ δὲ σαινόμενοι τοῖς λεγομένοις, ἐδάκρυόν τε καὶ ᾤμωζον, καὶ ἐπίστευον εἶναι τὸν Πυθαγόραν θεῖόν τινα. Neque ſolùm θεῖόν τινα: ſed etiam θεόν τινα. Talis autē exiſtimabatur δι' ἀρετῆς ὑπερβολήν. Nam, vt ait Ariſtot. 7. Nicomach. cap. 1. ἐξ ἀνθρώπων γίνονται θεοὶ δι' ἀρετῆς ὑπερβολήν. Vnde quem maximè virtu-

θεῖος Πυθαγόρας.

tis mirabantur, θεῖον appellabant. Idem Ariſtoteles eodem loco. ἐπεὶ δὲ σπάνιον καὶ τὸ θεῖον ἄνδρα εἶναι, καθάπερ οἱ λάκωνες εἰώθασι προσαγορεύειν, ὅταν ἀγασθῶσι σφόδρά του, Σεῖος ἀνὴρ, φασὶν. Locus hic qui ſequitur apud noſtrum Iamblichum leuiter corruptus eſt, οὐκ ἔνεστιν ἄλλως, ἢ διὰ τὴν ἀντιλαμβάνεσθαι. Lego δι' αὐτῶν. Vtitur poſteà τῷ ὑπολογίζεσθαι eleganti metaphora, à mercatorib. τὰ λόγου ἄξια in rationes ſuas referentib. ſumpta. οὐδὲν ὑπολογιζόμενοι, inquit, τὸ πολὺν χρόνον ἠμελῆσθαι τὴν αἵρεσιν ταύτην, &c. Xenophon ἐν τῇ λακεδ. πολιτείᾳ. τοῖς μὲν γὰρ τὰ νόμιμα ἐκτελοῦσιν ὁμοίως ἅπασι τὴν πόλιν οἰκείαν ἐποίησε, καὶ οὐδὲν ὑπελογίσατο οὔτε σωμάτων, οὔτε χρημάτων ἀσθένειαν, i. οὐδ' ἐν λόγῳ, οὐδ' ἐν ἀριθμῷ ἔθετο. ὑπολογίζεσθαι.

CAP. II.

Iamblichus emendatus. θεῖναι καὶ κλίσαι ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι: *Concinnare apud Latinos.*

LOcus hic corruptus eſt cap.2.noſtri Iamblichi. παραιτητέοι γὰρ Επιμενίδης, καὶ Εὔδοξος, καὶ Ξενοκράτης, ὑπονοοῦντες τῇ Παρθενίδι τότε μιγῆναι τὸν Απόλλω, καὶ κυούσης αὐτὴν, εἰ μὴ οὕτως ἐχούσης, καταστησαί τε, ϗ περαγλείλαι διὰ τῆς προφήτιδος. Lego omninò, ὑπονοοῦντες τῇ Παρθενίδι τότε μιγῆναι τὸν Ἀπόλλω, ϗ κύουσαν αὐτὴν ἐκ μὴ οὕτως ἐχούσης καταστῆσαί τε, &c. Locus hoc pacto planus, & abſque vlla difficultate. Teſtatur Interpres ſcriptũ fuiſſe pro εἰ μὴ, ἐκ μὴ in manuſcripto bellatulè exarato: quam lectionẽ bellatulus iſte bellatulè mutauit, & hunc locum leuiter corruptum, grauiter corrupit. Suſpicati igitur ſunt, Epimenides, Eudoxus, & Xenocrates, Apollinem, tum cùm Mnemarcho ἀνεῖλε, rẽ iam habuiſſe cum Parthenide, eamque è nõ grauida grauidam concinnaſſe, ϗ κύουσαν αὐτὴν ἐκ μὴ οὕτως ἐχούσης, ἤγουν ἐκ μὴ κυούσης καταστῆσαι. Dicit ἐκ μὴ οὕτως ἐχούσης: quia Apollo Mnemarcho effatus erat, τὴν γυναῖκα κύειν ἤδη. Quod ait Iamblichus κύουσαν καταστῆσαι, alia φράσει dicere poſſet κύουσαν θεῖναι. Æſchylus in Prometh.

τιθέναι ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι.

ἐνθαῦτα δή σε Ζεὺς τίθησιν ἔμφρονα,
ἐπαφῶν ἀταρβεῖ χειρὶ, ϗ θίγων μόνον.

Et in Eumenidibus.

πέμπουσι δ' αὐτὸν, ϗ σεβίζουσι μέγα
κελευθοποιοὶ παῖδες Ηφαίστου, χθόνα
ἀνήμερον τιθέντες ἡμερωμένην.

κλίσαι eodem modo vſurpat ſæpè vſu peculiari. Vt paulò poſt locum proximè citatum.

κλίσαι ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι.

τέχνης δέ νιν Ζεὺς ἔνθεον κλίσας φρένα.

Vbi Scholia: κλίσας, ποιήσας. ἰδίωμα δὲ τοῦτο Αἰσχύλου. Et in Perſ.

Στυγναὶ δ' Ἀθῆναι δαΐοις,
μεμνῆσθαί τοι πάρα, ὡς πολ-
λὰς Περσίδων μάταν ἔκλισαν
εὔνιδας ἠδ' ἀνάνδρους.

καθίζειν eodem modo ſumunt elegantiſſimè. Theocr. εἰδ. α.

-- τὸ παιδίον οὐ πρὶν ἀνάσειν
φατὶ πρὶν ἢ ἀκράτιστον ἐπὶ ξηροῖσι καθιξῇ.

Sed hæc poſtrema φράσις aliis iam obſeruata. Eadem mente τῷ *Concinnare* Plautus vſus eſt. In Amphitr.

Concinnare.

Nulla res tã delirantes homines cõcinnat citò.

In Capt. ſc. *Quò illum nunc hominem.*

Crucior lapidẽ nõ habere me, vt illi maſtigiæ
Cerebrum excutiam, qui me inſanum verbis
concinnat ſuis.

Et ſc. *Quantò in pectore.*

Tum lanij autem, qui concinnant liberis orbas oues.

Quæ adduntur paulò pòſt, ſic legenda ſunt: οὐδεὶς ἂν ἀμφισβητήσειε, τεκμαιρόμενος αὐτῇ τε γενέσει, &c. Malè enim diſiuncta ſunt, quæ erant coniungenda. Et malè Interpres: cuius interpretationem ſi emendare vbique vellem, eadem opera Augeæ ſtabulum purgandum ſuſciperem. Sed otio meo ita abuti non ſoleo. Hunc quoque locum ſic legendum exiſtimo, καὶ διεκόσμει θρησκείαις τε, καὶ μαθήμασι, καὶ διαίταις ἐξαιρέτοις, εὐσταθείᾳ τε ψυχῆς, καὶ τῇ στολῇ σώματος. Vulgò legunt καταστολῇ σώματος. καὶ τῇ στολῇ σώματος eſt, τῇ στάσει, τῇ κινήσει, interprete Heſychio.

CAP. III.

Iamblichus aliquot locis correctus, illuſtratus. διότι. *Ocelli Interpres obiter notatus.*

EX *animi ſententia* dicunt Græci κατὰ νοῦν: quod pueri norunt. Vnde lego apud noſtrum Iamblichum, c.3. κατὰ νοῦν δὲ συμβάντος αὐτοῖς τοῦ πλοῦ, ὡσὰν τινος παρουσίᾳ θεοῦ, πάντα συντιθέντες τὰ τοιάδε, καὶ ἐπισυλλογιζόμενοι, δαίμονα θεῖον, ὡς ἀληθῶς, ἐπείσθησαν σὺν αὐτοῖς, &c. Sic enim totum hunc locũ legendum cenſeo. Vulgata lectio nullam ſententiam habet, & Interpreti magnam fruſtrationẽ attulit. In noſtra nihil obſcurũ. Cauſam autem

CAP. IX.

Iamblichus multis in locis emendatur, illuſtratur.

LOcus hic corruptus eſt apud Iamblichum cap.29. παρ' Αἰγυπτίοις γὰρ πολλὰ προβλήματα γεωμετρίας ἐστὶν. ἐπείπερ ἐκ παλαιῶν ἔτι καὶ ἀπὸ θεῶν διὰ τοῦ Νείνου προσθέσεις τε καὶ ἀφαιρέσεις ἀνάγκην ἀνέχουσι πᾶσαν ἐπιμετρεῖν, ἣν ἐνέμοντο γῆν Αἰγυπτίων οἱ λόγιοι. διὸ καὶ γεωμετρία ὠνόμασται. Facilis eſt correctio. Lege hîc διὰ τοῦ Νείλου. Hoc enim ſibi vult, Geometriã ab Ægyptiis inuentam, vt poſſeſſiones ſuas Nili alluuione confuſas diſcernere poſſent: neue plus quàm poſſiderent, penderent, inquit Herodotus Muſa 3. εἰ δέ τινος τοῦ κλήρου ὁ ποταμός τι παρέλοιτο, ἐλθὼν ἂν πρὸς αὐτὸν, ἐσήμαινε τὸ γεγεννημένον. ὁ δὲ, ἔπεμπε τοὺς ἐπισκεψομένους, καὶ ἀναμετρήσοντας ὅσῳ ἐλάσσων ὁ χῶρος γέγονε, ὅκως τοῦ λοιποῦ κατὰ λόγον τῆς τεταγμένης ἀποφορῆς τελέοι. δοκέει δέ μοι ἐνθεῦτεν γεωμετρίη εὑρεθεῖσα, ἐς τὴν Ελλάδα ἐπανελθεῖν. Strabo lib. 17. ἐδέησε δὲ τῆς ἐπ' ἀκριβὲς, καὶ κατὰ λεπτὸν διαιρέσεως διὰ τὰς συνεχεῖς τῶν ὅρων συγχύσεις, ἃς ὁ Νεῖλος ἀπεργάζεται κατὰ τὰς αὐξήσεις, ἀφαιρῶν καὶ προστιθεὶς, καὶ ἐναλλάττων τὰ σχήματα, καὶ τἄλλα σημεῖα ἀποκρύπτων, οἷς διακρίνεται τότε ἀλλότριον, καὶ τὸ ἴδιον. ἀνάγκη δὴ ἀναμετρεῖσθαι πάλιν, καὶ πάλιν. ἐνθεῦτεν δὲ καὶ τὴν γεωμετρίαν συστῆναί φασιν, ὡς τὴν λογιστικὴν καὶ ἀριθμητικὴν παρὰ φοινίκων, διὰ τὰς ἐμπορείας. Definit Pythagoras σοφίαν, ἐπιστήμην τῆς ἐν τοῖς οὖσιν ἀληθείας. Vbi τὰ ὄντα vocat τὰ ἄϋλα; & τὰ καθόλου, vt poſteà docet Iamblichus. Nam cùm Scientia ſit rerum vniuerſalium, σοφία quæ eſt ſcientia θεωρεῖ τὰ καθόλου. Επιστήμη enim, vt ait Plato, εἴρηται, παρὰ τὸ εἰς ἐπίστασιν ἡμᾶς καὶ ὅρον τινὰ προάγειν τῶν πραγμάτων. τοῦτο δὲ ποριζόμεθα διὰ τῆς εἰς τὰ καθόλου ἀναδρομῆς. Sapientia igitur conſiderat τὴν τῶν ὄντων ἀλήθειαν: neque ſolùm ἐπίσταται τὰ ἐκ τῶν ἀρχῶν: ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ τὰς ἀρχὰς ἀληθεύειν, vt ait Ariſtoteles 6. Nicomach. Vnde Sapientia eſt καὶ νοῦς καὶ ἐπιστήμη. Philoſophia eſt amor illius ſapiẽtiæ: Idcircò definiebat Pythagoras φιλοσοφίαν ὄρεξιν, καὶ οἱονεὶ φιλίαν σοφίας, vt ait noſter Iamblichus. Hæc autem definitio non eſt οὐσιώδης: ſed ὀνοματώδης, καὶ ἐξ ἐτυμολογίας: & ab omnibus Pythagoræ, qui primus Philoſophię nomẽ vſurpauit, tribuitur. Ammonius:

Ὁ μέντοι Πυθαγόρας φησὶν, ὅτι φιλοσοφία ἐστὶ φιλία σοφίας, &c. Definitio rerum eſt vniuerſalium: nō ſingularium: niſi quatenus ab vniuerſalibus comprehenduntur. Vnde ſic lege apud Iamblichum noſtrum, καὶ μηδὲ ὅρῳ ὑποπεσεῖν εὐπεριγράφως δυνάμενα. Malè legunt ὁρῶ: quæ lectio Interpretē decepit. Dicebat igitur Pythagoras ſingularia (Nam τὰ φθαρτὰ & τὰ σωματικὰ dicuntur ſingularia) εἶναι ἐπιστήμῃ ἀπερίληπτα, καὶ οὐδὲ ὅρῳ ὑποπεσεῖν εὐπεριγράφως δυνάμενα. Rectè: Siquidem definitio eſt rerum vniuerſaliū. Ariſtot. 2. Poſt. Analyt. c. 3. τὸ δὲ τί ἐστιν ἅπαν καθόλου καὶ κατηγορικόν. Et lib. 1. Poſter. c. 7. poſtquam probauit τὸ συμπέρασμα τῆς ἀποδείξεως ἀΐδιον εἶναι, idem dicit cōuenire & definitioni, vt & definitum ſcil. ſit ἀΐδιον. οὐκ ἔστιν ἄρα ἀπόδειξις, inquit, τῶν φθαρτῶν, οὐδ' ἐπιστήμη ἁπλῶς, ἀλλ' οὕτως ὥσπερ κατὰ συμβεβηκός. ὅτι οὐ καθόλου αὐτοῦ ἐστιν, (ſic enim legendum exiſtimo) ἀλλὰ ποτὲ, καὶ πῶς. Addit deinde, Ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ περὶ ὁρισμοὺς, ἐπείπερ ἐστὶν ὁ ὁρισμὸς ἢ ἀρχὴ ἀποδείξεως, ἢ ἀπόδειξις θέσει διαφέρουσα, ἢ συμπέρασμά τι ἀποδείξεως. Ibi igitur manifeſtè docet Ariſtoteles, τὰ φθαρτὰ ὅρῳ οὐχ ὑποπεσεῖν. Singularia autem σωματικὰ dicebat Pythagoras: quia vniuerſalia σωματικὰ non ſunt, niſi in ſuis ſingularib. σωματικοῖς conſiderata. Ergo vniuerſalia ἐν πολλοῖς ἐκτυπωθέντα : Vnde Plato & Pythagoras vt Vniuerſalia æterna conſtituerent, ea dicebant ἄϋλα, & idcircò ἀσώματα : Declarat quænam ſint τὰ σωματικὰ Iamblichus cùm ait, καὶ τὰ σωματικὰ, καὶ ὑπ' αἴσθησιν πεπτωκότα, i. ſingularia quę ſola ſenſib. percipiuntur. Vnde & αἰσθητὰ vocantur in ſcholis Peripateticorum. Cap.30. ſcriptum inuenerunt, δυσθεώρητον δ' εἶναι καὶ δυσίνοπτον τὴν τῆς ἀρχῆς φύσιν ἐν πᾶσι τοῖς εἰρημένοις. Lege pro δυσίνοπτον, vel δυσνόητον, vel δυσξύνετον. Nam infrà cap.35. τά τε δυσξύνετα μόνα καὶ διάπλυκτα περὶ τοῖς ἔξω διαμνημονεύεσθαι συνέβη, πλὴν ὀλίγων πάνυ, &c. Non placet mihi παντελὴς σιωπὴ Pythagoreorū cap.31. noſtri Iamblichi; Idcircò lubens legerim πενταετὴς.

CAP. X.

Iamblichus emendatur, illuſtratur. ἐκρίπτεσθαι: *Proïjci.*

HIc locus eſt corruptus cap.33. noſtri Iamblichi ἐχθραὶ ἔχοντα μὲν μήποτε ὡρεῖσθαι πρὸς τοὺς μὴ τελείους κακοὺς, ἀράμενον δὲ μένειν εὐγενῶς, &c. Lego ἐχθρὰν ἔχοντα μὲν μηδέποτε αἵρεσθαι πρὸς τοὺς μὴ τελείως κακοὺς, ἀράμενον δὲ, &c. Legerem αἱρεῖσθαι (Nam ſic quoque accipitur) niſi ſequeretur ἀράμενον δὲ, &c. Et hîc quoque errat Interpres: quodque non intelligit, corruptum putat. Capite ſequenti, γενομένου δὲ τούτου πόλεμον ἰσχυρὸν ἤρατο, καὶ αὐτὸς, καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ τε τοῦ Κύλωνος, &c. In veterib. gloſſis præter cætera hæc benè, *Proiectus* ἐκβεβλημένος, ἐξερριμμένος. Nam vt *Proijci* peculiari ſignificatione dicuntur corpora quæ ſepultura priuantur, ſic ἐκρίπτεσθαι. Iamblichus noſter cap. 35. Αὐτοί τε ὑπὸ τῶν Ἰταλιωτῶν κατελεύσθησαν ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἐξερρίφησαν ἄταφοι. M. Tull. lib. 1. Tuſcul. quæſt. *Durior Diogenes, & id quidem ſentiens, vt Cynicus, aſperius, proijci ſe iuſsit inhumatum.* Seneca ep. 93. *Quem ſæuitia proiecerit, dies condet.* Et ibidem. *Vtrùm proiectum canes differant, ac conſumatur*

-- Canibus data præda marinis,

Quid ad illum? Et iterum: *Non conteret, inquit, me nec vncus, nec proiecti ad contumeliam cadaueris laceratio, fœda viſuris.*

ἐκρίπτεσθαι.

Proiici.

FINIS.

INDEX RERVM, ET VERBOrum quæ hoc opere continentur.

ACerba virgo 3
ἀκμὴ χειροῦ 133
Adipiſci 2
Adſpergere aquam 61.62
Aër Deus dictus Anaximeni, & Diogeni Apolloniatæ 120.121
Æthiopes εὐσεβεῖς 105.106
Æuitas 2
Ἄγειν ἀντὶ τοῦ πίνειν 64
Tempus πληθυούσης ἀγορᾶς 60.61
ἄλη 171
Ἀλώνητα δουλάρια 88.89
Amatorium 3
Ἀνακηρύττειν 125
Ἀνάψυξις 62
Anaxagoras exiſtimabat Solem λίθον εἶναι διάπυρον 119
Anaximenes duo principia conſtituit, alterum καθ' αὑτὸ: alterũ κατὰ συμβεβηκός. 117.118.119
Ἀντιβλέπειν 89
Ἄωρος 3
Ἀπάγειν πρὸς θάνατον 63
Ἀπελθεῖν 88
Ἀποβολὴ 30
Ἀποδεῖξαι ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι 134
Apollo Deus Hyperboreorum 169.170
ἀποφαίνειν ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι 134
Cœleſtes *Aquæ* pluuię, τὸ ὕδωρ τὸ ἐξ οὐρανοῦ 158
Aruſpex 4
Aſſueſcere ἐνεργητικῶς 65

Ατελὴς 31
Απέσλαβος 59.60
Auertere prædam 156
Auocare 8.9

C

Καιρὸς ὀξὺς 133.134
Κοὐ χαίρων τοῦτο ποιήσεις 163
Calui 10
Cambio 10
Capillos in funere ſibi reſecabant, & tumulis mortuorum apponebant, & quare 54.55
Carnifices tintinnabula geſtabant 96.97
Catillus 11.11
Κήρυκες 124
Cilium vnde 11
Cinum 11
Κίρκος 11
Circus 11
Κλίνη 56
Κολακεύειν τὸν δῆμον 177
Κομᾶν ἀντὶ τοῦ σεμνύνεσθαι 132.133
Concinnare 143
Conſectari 69
cõſueſcere ἐνεργητικῶς 65
Corrumpere 68
Corruptelæ 68
Κτίσαι ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι 143
Cubile φωλεὸς 64.65

D

DEſignare 134
Διακομισθῆναι 76
διαφθείρειν 69
διότι ἀντὶ τοῦ ὅτι 147
Diuidia 65.66
Diuidus 66
Diuiduus à diuiduo 66
Ducere ad mortem 63

E

Εἰδέναι ἐστὶν ὅτε συνουσίαν δηλοῖ 154
Εκβολὴ 30
Ελαύνειν 156
Antiqui per *Elementa* iurabant 122
ἐκκομίζειν 24
ἐκπέμπειν 20.21
Entorideà 19
Ερμαῖ ἐν προθύροις οἴκων

collocabantur, & quare 29
ἕρμαιον 75
κοινὸς ἑρμῆς 78.79
Religioſæ *Exceptiones* obſeruatæ 91.92.93
Exequi 21
Exequiæ 21.30
Exportare cadauer 23
εὐφημεῖν 177
εὐφημισμὸς notatꝰ 66.67

F

οὐ φαίναι 160
Fauor 28.29
Felix, i. μακαρείτης 87
Iuſiurandum *per Fidem,* & *per bonam fidem,* maximum apud Romanos 84.85
φίλτρον 3
φοινικὶς 37
φόρος forum 29

G

Quãdo dicãtur γίνεσθαι τὰ διαβατήρια, & γίνεσθαι τὰ ἱερὰ 15.16
γινώσκειν ἔστιν ὅτι συνουσιασμὸν δηλοῖ 155
γνωρίσματα 171.172

H

Dij *Habitare* dicuntur in templis 107.108
Hôc pro Hûc 81

I

ILlò pro illûc 81
Intimare 7.8
Iracundia 31
Ire ad exequias, & exequias ſimpliciter 21
ἰσόπεδον 71

L

LAres 33
Lea 32
Lecto efferebãtur mortui 56
Longabo 33

M

Μακαρείται 86.87
μέλαθρον 106.107
μινύειν ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι 134
Mors ἄκλαυστος miſerabilis 57
Mos antiquus corollis

ornãdi lectum mortuorum 21. & tumulum 22
Mos antiquus ſacrificãdi θεοῖς ἀποτροπαίοις ad auertenda inſomnia 94. 95
Mos capill. appon. tumulis mortuorũ, & cauſa 54. 55
Muſica vtebatur Pythagoras ad ſedãdos animi motus 164.165

N

NOx ſolo ſomno polluere creditur 95. 96
Νύμφαι 41

O

OCulos effodere 100
Οἶκοι θεῶν 17
ὁμοῖοι quinam dicerentur apud Lacedæmonios 18
ὥραιος 31
ὀρθοῖς ὄμμασιν ἀναβλέπειν 90
Ὀροσάγγαι Perſis εὐεργέται Græcis 44.45
Oſſilegium & de Oſſilegio 34. 35. 36
ὀφθαλμοὺς ἐξορύσσειν 100

P

PAludamẽtum 36.37
παραπέμπειν 28
παραψύχεσθαι 61
Pecunia 38.39
Peruerſus ἐπαρίστερος 40
P. Fabri Aruerni vera laus 36
Philoſophi comam adradebant 131
Caput intonſum habebant 131. 132
πλείονες οἱ θανόντες 86
Ploſtrum 40
Plures 86
Πολυάνδριον ibid.
Populares στρατιῶται 40
Præcones in ludis olympicis 123. 124
Proiicere cadauer 183
προπέμπειν 21
Proſequi funus 20

ψυχαγωγία 50.51
Puppæ 41
Pythagoras corpora κατακαίειν οὐκ εἴα 178

R

Rectis oculis adſpicere 90
Rex κατ' ἐξοχὴν dicebatur Rex Perſarum 126.127
Rudus 67

S

Sedulè 42
Antiquitùs in propriis ædib. *ſepeliebantur* 25. Potentiores in vrbe ipſa 25.26. & ſæpiùs iuxta forũ 26.27. quin & in tẽplis 28
Sonticus 42
Spiculator 43
Sucerda 42

T

Ταγὸς 73
ad Theatrum conueniebant in vrbib. Græciæ de rebus publicis diſceptaturi 128.129
Thebæ Ægyptiacæ antiquæ 105.106
Θεῖος Πυθαγόρας 140
θύειν τὰ διαβατήρια, & θύειν ἐπὶ τῇ διαβάσει 14
θύειν τὰ εὐαγγέλια 15
Tibicines 43
τιθέναι ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι 142

V

Vectare, Vehere 75
Vectores ibid.
Vectura 75.76
Νεκροὶ ὑπόσπονδοι 48

X

Xεναγοὶ 16.17
Ξένοι 17

CATALOGVS AVCTORVM, QVI HOC OPERE LAVDANTVR, emendantur, explicantur, illuſtrantur.

ACcius.
Aelianus.
emendatus 48
illuſtratus 126
Aemylius Probus.
Aeſchylus, & eius ſcholia.
Alexander Aphrodiſæus.
Alexis.
Ammonius.
Apollodorus.
Apuleius.
emendatus 9
Ariſtophanes, & eius ſcholia.
Ariſtoteles.
emendatus 113
explicatus 113.114.115.116
Arnobius.
emendatus 6.7.8
illuſtratus 9
Arrianus.
B. Auguſtinus.

C

CAllimachus.
Calpurnius emendatus. 66
Cicero.
illuſtratus 120.121.122.123
Clemens Alexandrinus.
Chryſoſtomus.
Curopalates.

D

DEmoſthenes.
Didymus.
Diod. Siculus.
Diogenes Apolloniates.
emendatus 120.121
Diogenes Laërtius.
emendatus 4.5.6
tentatus 148
Dion
Dionyſius Halicarnaſſ.
Dionyſius περιηγητὴς.
explicatus 104
illuſtratus 105.106.108.109
Donatus.

E

EVnapius.
Euripides.
Euſtathius in Hom. & in Dionyſ. περιηγητοῦ.
tentatus. 51

Feſtus.
Flauius Vopiſcus.

G

Gloſſarium.
emendatur. 1.2.ib.ib.3. ib.ib.9.10.ib.ib.ib.11.ib.12. ib.ib.ib.ib.ib.ib.ib.13.ib.ib. ib.ib.19.ib.28.29.ib.30.ib. 31.ib.32.ib.ib.ib.33.ib.36. ib.38.ib.39.40.ib.ib.ib. 41.42.ib.ib.ib.ib.ib.ib.43. ib.ib.ib.ib.ib.ib.65.68.
Illuſtratur totidem penè locis.

H

Heliodorus.
Heraclides.
Herodotus.
emendatur 58.59
explicatur 59
Heſychius.
Hierocles.
B.Hieronymus.
Hippocrates illuſtratus 133
Homerus.
Horatius.

J

Iamblichus.
Plurimis locis emendatur, illuſtratur.
Ioſephus Scaliger.
Iſaacus Caſaubonus.
Jſidorus.
Iſocrates.
Iulianus παραβάτης.
explicatus 160
Iuſtinianus.
Iuuenalis.
explicatus 128.129.&c.

L

Liuius.
B. Lucas.
Lucillius.
emendatus 42
Lyſis.

M

Macrobius.
Marcus Antoninus Imperator.
emendatus 62
Martialis.
Marinus Neapolitanus tentatus 150
Martianus Capella.
B. Matthæus.
Moſchopulus.

N

Nemeſianus.
Nonius.
notatur 67

O

Onóſander.
Ouidius.

P

Pacuuius.
B. Paulus.

Perſius.
Petronius.
Pherenicus.
Philargyrius.
Pindarus.
explicatus 100.101.&c.
Plato.
Plautus.
emendatus. 80.81.82.84.85.
88.91.94.97.98.99.
explicatus 88.89.93.99
illuſtratus 77.78.79.81.82.
83.84.85.86.91.94.95.96.
97.126
Plinius.
Plutarchus.
emendatus. 9
Polyænus.
Pomponius Mela.
Priſcianus.
Propertius.
Prudentius.

S

Seneca Philoſophus.
Seneca Tragicus.
tentatus 74
illuſtratus 72.73
Seruius.
Sidonius Apollinaris.
Simplicius,
Sophocles, & eius ſcholia.
Stobæus.
Strabo.
explicatus 110.111.112
Suetonius.
Suidas.

T

Terentius.
illuſtratus 127.134
Tibullus.
Theocritus cum ſcholiis.
emendatus 61
eius ſcholia emendata 32
Theodorus Prodromus.
Theophilactus.
Theophilus IC.
Theophraſtus.
Thucydides, & eius ſcholia.
explicatus 45.46
Trebellius Pollio.
Turpilius.

V

Valerius Flaccus.
Valerius Maximus.
Varro.
Velius Longus.
Virgilius.
tentatus 51
Vlpianus IC.

X

Xenophon.

Z

Zigabenus.
Zonaras.

FINIS.

-31125-
Sept, 195

E599
H533